การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์

ของ

นุจรีย์ คนอยู่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
สิงหาคม 2554

การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์
ของ
นุจรีย์ คนอยู่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
สิงหาคม 2554
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ

ของ

นุจรีย์ คนอยู่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
สิงหาคม 2554

นุจรีย์ คนอยู่. (2554). *การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.ชุติมาวัฒนะคีรี, อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 18 คาบๆ ละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทางสถิติ t - test for Independent Sample ในรูป Difference Scores และ t – test for Dependent Sample

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสนใจในการเรียนภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF THE ESSAY WRITING ABILITY AND INTEREST IN LEARNING THAI OF MATHAYOMSUKSA II STUDENTS THROUGH THE CONCENTRATED LANGUAGE ENCOUNTERS AND THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT

BY

NUJAREE KHONYOO

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Master of Education Degree in Secondary Education

at Srinakharinwirot University

August 2011

Nujaree Khonyoo. (2011). *A Study of the Essay Writing Ability and Interest in Learning Thai of Mathayomsuksa II Tthrough the Concentrated Language Encounters and the Teacher's Manual*. Master Thesis, M.Ed. (Secondary Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Adviser Committee: Assoc. Prof. Dr. Chutima Vatanakhiri, Dr. Rachan Boonthima.

The purpose of this research were to study the essay writing ability and interest in learning Thai of Mathayomsuksa II through the Concentrated Language Encounters and the teacher' s manual.

The sample uses in this research were Mathayomsuksa II students at Nalaung School, Thungkru District, Bangkok in the first semester of the 2011 academic year. They were simply randomized assigned into two groups and randomly sampling again divided in the experimental groups and the control groups with 45 students in each. The experimental group was taught through the Concentrated Language Encounters; whereas the control group was taught through the teacher's manual. Each group was taught with the same content for eighteen 50 minutes periods. The research design of the experiment was randomized Control Group Pretest – Posttest Design.

The instruments used in this study were the essay writing ability test and questionnaires on interest in Thai learning. The data were analyzed by t – test for independent Sample and t –test dependent sample.

The result of the study indicated that:

1. The Essay writing ability of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
2. The Essay writing ability of the experimental group before and after the experiment was significantly different at the .01 level
3. The Essay writing ability of the control group before and after the experiment was significantly different at the .01 level
4. The interest in learning Thai of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
5. The interest in learning Thai of the experimental group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.
6. The interest in learning Thai of the control group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา วัฒนะคีรี อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์ ผู้ให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการถวัลย์ มหิมา ผู้อำนวยการโรงเรียนนาหลวง อาจารย์นุสรา เสาวภา อาจารย์ฉันทนา สุวะรักษ์ และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและเก็บรวมรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณแม่สนิท คนอยู่ ที่เป็นแรงผลักดัน ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณ พี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ตลอดจนคณะครูและนักเรียนโรงเรียนนาหลวง ที่มีส่วนช่วยเหลือ คอยให้ความห่วงใย และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบบูชาเป็นเครื่องสักการะแด่ผู้มีพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้เลี้ยงดู อบรม สั่งสอน รวมทั้งบรรดาครู อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา อบรมสั่งสอน ชี้แนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

นุจรีย์ คนอยู่

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญในการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	5
	ตัวแปรที่ศึกษา	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
	สมมติฐานของการวิจัย	8
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	9
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	9
	เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามคู่มือครู	37
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ	38
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	50
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	56
	การกำหนดประชากรและสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	56
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	68
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
	การวิเคราะห์ข้อมูล	68
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	**สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ**	72
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	72
	สมมติฐานของการวิจัย	72
	วิธีดำเนินการวิจัย	73
	การวิเคราะห์ข้อมูล	74
	สรุปผลการวิจัย	74
	อภิปรายผลการวิจัย	75
	ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม		78
ภาคผนวก		83
ภาคผนวก ก.		84
ภาคผนวก ข.		89
ภาคผนวก ค.		105
ประวัติย่อผู้วิจัย		107

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design 62

2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ t – test for Independent Samples 69

3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples 69

4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples 70

5 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Independent Samples 70

6 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples 71

7 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples 71

8 คะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง 85

9 คะแนนความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง 87

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 แสดงขั้นตอนการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ	13
3 การพัฒนาทักษะการสื่อสาร	15
4 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในรูปแบบที่ 3	24
5 ผังการลำดับเรื่องในการเขียน	26
6 แสดงการจัดชั้นเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	32

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุรการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข ดังพระราชดำรัส สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานรางวัลการประกวดทำนองเสนาะของกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2521 ใจความตอนหนึ่งว่า

> ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องสื่อสารแสดงความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วโลก แล้ว ยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรม และเอกลักษณ์ ประจำชาติอีกด้วย ประเทศไทยเป็นประเทศ ซึ่งมีขนบประเพณี ศิลปกรรมและภาษา ซึ่งเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาล เราผู้เป็นอนุชนจึงควรภูมิใจ ช่วยกัน ผดุงรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพบุรุษได้ อุตส่าห์สร้างสรรค์ขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป
>
> สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิธีสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551: 37) ระบุว่า ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง โดยแบ่งเป็น 5 สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม ดังนั้นการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยในปัจจุบันจึงมิได้มุ่งเน้นเพียงการอ่านออกเขียนได้ หรือจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะของภาษาและวรรณคดีเพียงเท่านั้น แต่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันให้เกิดสัมฤทธิผลที่ดีด้วย

ครูภาษาไทย จึงควรมุ่งเน้นจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะทั้ง 5 ประการนี้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยเฉพาะทักษะการเขียน ซึ่ง กองเทพ เคลือบพณิชกุล (2542: 8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการเขียนว่า การเขียนเป็นทักษะทางภาษาอย่างหนึ่งที่มนุษย์นำมาใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร โดยที่ผู้เขียนส่งสารออกไปด้วยการใช้ลายลักษณ์อักษรที่มีความหมาย เพื่อให้ผู้รับสารอ่านแปลความหมายเกิดความเข้าใจตรงกันกับผู้ส่งสาร การเขียนจึงมีความจำเป็นและสำคัญมากที่จะต้องนำมาใช้เรียบเรียงความรู้จากคำบรรยายของครูหรือบันทึกความรู้จากตำราต่างๆ นอกจากนี้ บันลือ พฤกษะวัน (2533: 2)

ยังกล่าวว่า การเขียนต้องใช้ความสามารถสูงกว่าทักษะด้านอื่นๆ แต่ก็มิได้หมายความว่า การเขียนเป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดของมนุษย์ มนุษย์เราใช้การพูดในชีวิตประจำวันมากกว่าการเขียน แต่ลักษณะการใช้ผลงานการเขียนย่อมแสดงให้เห็นความโดดเด่นมั่นคงกว่าคำพูด ทั้งนี้เพราะการเขียนเป็นลายลักษณ์เป็นประจักษ์พยานที่เชื่อถือได้ดีกว่าประจักษ์พยานทางคำพูด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุจริต เพียรชอบ (2540: 95 – 96) ที่ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด ออกไปในวงกว้างและคงอยู่ถาวรกว่าการส่งสารด้วยการพูด การเขียนเป็นทักษะสำคัญในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่างๆ ในวิชาชีพ ถ้าเขียนได้ดีก็จะทำกิจการงานต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปโดยรวดเร็ว ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้ใดมากนัก

เมื่อทักษะการเขียนมีความสำคัญเช่นนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 จึงได้กำหนดว่านักเรียนต้องสามารถใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ จากมาตรฐานการเรียนรู้ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าทักษะการเขียนมีหลายรูปแบบ ซึ่งทักษะการเขียนรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญคือ การเขียนเรียงความ เพราะถือเป็นทักษะพื้นฐานของการเขียนที่จะพัฒนาไปสู่ทักษะการเขียน ด้านอื่นที่มีประสิทธิภาพได้ ดังที่ ประเทิน มหาขันธ์ (2519: 33) กล่าวว่า “การเขียนมีบทบาทสำคัญต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนจดหมาย เขียนใบลา เขียนคำร้อง เขียนสัญญา เขียนบันทึก เขียนรายงาน ฯลฯ การเขียนทุกอย่างต้องอาศัยทักษะการเขียนเรียงความทั้งสิ้น การเขียนเรียงความเป็นการเขียนขั้นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ การเขียนเรียงความจึงเป็นการเขียนที่สำคัญซึ่งจะต้องฝึกให้นักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษา จนกระทั่งมหาวิทยาลัย

อีกทั้งการเขียนเรียงความยังเป็นการเขียนที่ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ และความคิดสร้างสรรค์มีรูปแบบชัดเจน มีข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และมีการใช้สำนวนภาษาที่สละสลวยสอดคล้องเกี่ยวเนื่องกันตลอดทั้งเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ ดังที่ รัชนี ศรีไพวรรณ (2520: 22 – 23) กล่าวถึงเรียงความโดยสรุปได้ว่า เรียงความ คือ การแสดงออกด้านความคิดโดยมีภาษาเป็นสื่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การเขียนเรียงความต้องศึกษา ทำความเข้าใจรูปแบบ ลักษณะองค์ประกอบ และเรียบเรียงความคิดก่อนเขียน รวมทั้ง ต้องฝึกฝนให้เกิดความรู้ ความชำนาญ ทำให้เรียงความมีความงดงามของการใช้ภาษา ซึ่งผู้อ่านได้อ่านและรู้สึกจับใจ สามารถจับจุดหมายได้ตามที่ผู้เขียนต้องการ เรียงความที่ดีต้องมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ โดยมีองค์ประกอบสำคัญสามส่วนคือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ซึ่งมีสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้นทักษะการเขียนเรียงความ จึงเป็นทักษะที่นักเรียนต้องใช้ความสามารถสูงกว่าทักษะด้านอื่น เพราะนอกจากจะต้องเขียนให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาแล้วยังต้องมีเนื้อหาสาระน่าอ่านอีกด้วย ซึ่งแตกต่างจากการเขียนประเภทอื่นๆ

ในปัจจุบันสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนหลายคนเขียนเรียงความไม่เป็น ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ เรียงความที่เขียนขาดความน่าสนใจ ไม่สามารถจูงใจผู้อ่านได้ ดังที่ สมพร จารุนัฏ (2538: 13) กล่าวไว้ว่า ปัญหาด้านการเขียนของนักเรียน

คือ นักเรียนไม่ชอบเขียน เขียนไม่เป็น ทั้งการเขียนเรียงความ ย่อความ และจดหมาย ใช้คำไม่ถูกความหมาย และใช้สำนวนไม่ถูกต้อง ประกอบกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540 ซึ่งวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาไทย ระดับประเทศมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 54.25 ถือว่า อยู่ในเกณฑ์ผ่านเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 (2540) ที่กล่าวไว้โดยสรุปว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เขียนเรียงความไม่ได้ และความรู้ในการใช้ภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง ด้วยข้อมูลที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ยังเขียนเรียงความได้ไม่ดี และบางส่วนยังเขียนเรียงความไม่เป็น ซึ่งก็คือ นักเรียนวางโครงเรื่องไม่เป็น เขียนวกวนไม่มีเอกภาพ เรื่องที่เขียนไม่ตรงกับหัวข้อที่ตั้งไว้ ขาดความรู้ความคิดในเรื่องที่เขียน ทำให้ต้องลอกเลียนแบบคนอื่น จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับการสอบถามครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจากประสบการณ์การสอนของผู้วิจัย คือ นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการวางโครงเรื่องในการเขียนไม่เป็น ทำให้เขียนวกวน เรื่องที่เขียนไม่ตรงกับหัวข้อ นักเรียนขาดความรู้ความคิดที่จะเขียน จึงทำให้เขียนได้ไม่ดี การใช้ถ้อยคำสำนวนและการเขียนประโยคไม่ถูกต้อง เขียนสะกดคำผิด ไม่รู้จักย่อหน้า ไม่รู้จักเขียนคำนำ และเขียนออกนอกประเด็น และตอนสุดท้ายไม่รู้จักสรุปความ

ส่วนด้านครูผู้สอนนั้น กรมวิชาการ (2532: 171 – 230) กล่าวโดยสรุปไว้ว่า ผู้สอนภาษาไทยส่วนมากเน้นการสอนแบบบรรยาย ให้ความสำคัญกับเนื้อหามากกว่าการฝึกทักษะโดยตรง มักให้ผู้เรียนเขียนเติมคำและเขียนตอบคำถามมมากกว่าเขียนแสดงเหตุผล หรือแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับที่ กรรณิการ์ พวงเกษม (2545: 223) กล่าวถึงปัญหาการสอนเขียนเรียงความว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ชอบสอนการเขียนเรียงความ มีเจคติที่ไม่ดีต่อการเขียน ครูไม่ใช้สื่อในการสอนเขียน ครูผู้สอนให้เวลากับการสอนทักษะการเขียนที่มีรูปแบบน้อย ครูขาดความเอาใจใส่ และขาดความพยายามในการศึกษาวิจัยแบบวิธีสอนหรือพัฒนาชุดการเรียนที่ได้ผลมาใช้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีสอน และนวัตกรรมที่จะใช้เป็นแนวทาง ในการสอนเขียนเรียงความ พบว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา(Concentrated Language Encounters: CLE) น่าสนใจมาก และควรจะนำมาใช้พัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความได้

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE) เป็นการสอนที่ได้รับการพัฒนามาจากนักภาษาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านและผู้สอนภาษาหลายคน อาทิ ดร.ริชาร์ด วอร์คเกอร์, ไบรอัน เกรย์, เนีย ดอร์ และ ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนอย่างต่อเนื่อง จากการพัฒนาความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษาโดยใช้บทเรียนเป็นปัจจัยป้อน เป็นการจัดให้การอ่านเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทักษะอื่นๆ ผู้สอนมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา เตรียมการจัดรูปแบบและสถานการณ์ทางภาษาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีความชำนาญในการใช้ภาษาจนถึงขั้นนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. 2536: 18)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามี 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 โดยเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนเรื่องอย่างง่ายๆ ส่วนรูปแบบที่ 2 เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 – 4 โดยเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนเรื่องต่างๆ ที่หลากหลายขึ้น ได้ใช้ความคิดของตนเอง โดยอาศัยการเลียนแบบหรืออิงแบบจากบทเรียน รูปแบบที่ 3 เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ถึงระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์การอ่านและเขียนในระดับที่สูงขึ้น ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความชำนาญและสมรรถภาพในการอ่าน เขียน ฟังและพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในบริบทภาษาที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ในวิชาต่างๆ มากขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถหาข้อมูลจากการสื่อสารทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน จากบทความหรือเรื่องราวต่างๆ ที่ได้ฟังหรืออ่านในชีวิตประจำวัน และสามารถรายงานข้อมูลต่างๆ เพื่อสื่อความให้เป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มาใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกับการสอนตามคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการสอนเขียนเรียงความให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
5. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ความสำคัญในการวิจัย

1. ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3

2. ผลของการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยและผู้เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 236 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จำนวน 45 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ได้รับการสอนตามคู่มือครู จำนวน 45 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอน 2 แบบ คือ

2.1.1 แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3

2.1.2 ตามคู่มือครู

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถในการเขียนเรียงความ

2.2.2 ความสนใจในการเรียนภาษาไทย

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เลือกมาจากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หนังสือพิมพ์ วารสารและ นิตยสารต่างๆ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลาทดลอง กลุ่มละ 18 คาบๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และมีความสามารถในการอ่าน เขียน ฟังและพูดในบริบทต่างๆ ที่มีอรรถลักษณะหลากหลายมาพอสมควรแล้ว ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความชำนาญและสมรรถภาพในการอ่าน เขียน ฟังและพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในบริบทภาษาที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ในวิชาต่างๆ มากขึ้น โดยขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการเดา สรุป หรือลำดับความ นักเรียนหาความหมายจากบริบท ทำแผนภูมิสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (ไดอะแกรม) พิจาณาและวิเคราะห์การลำดับความของเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์อรรถลักษณะของเรื่องที่อ่านและอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 2 นักเรียนสะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมาย หรือการวางแผนการเขียนตามแนวคิดที่ได้จากการอ่าน โดยการบันทึกเพื่อลำดับความลงในแผนการเขียน

ขั้นที่ 3 นักเรียนบันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน โดยรวบรวมข้อมูลโดยย่อจากเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งลำดับข้อมูลนั้นเพื่อเตรียมเขียนเรื่องต่อไป ลงในแผนการเขียน

ขั้นที่ 4 นักเรียนสังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ของเนื้อความที่จะเขียนและกำหนดกลุ่มผู้อ่านแล้วเขียนสาระต่างๆ จากขั้นที่ 3 เข้าเป็นข้อความต่อเนื่อง โดยครูเป็นที่ปรึกษาแนะนำและให้ความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 5 นักเรียนทบทวน ตรวจสอบและแก้ไขงานเขียน โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนเรื่องที่เขียนขึ้นในขั้นที่ 4 แล้วปรับปรุงและเขียนเรื่องใหม่ ต่อจากนั้นจึงขัดเกลาเรื่องโดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำหรืออธิบายเพิ่มเติมเมื่อนักเรียนมีปัญหา

ขั้นที่ 6 นักเรียนเขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา

2. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู โรงเรียนนาหลวง โดยมีขั้นตอนการสอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนด้วยการสนทนา ซักถาม อธิบาย อภิปราย เพลงหรือเกม เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ครูอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความ ทั้งในส่วนองค์ประกอบเนื้อหาและการใช้ภาษา โดยพยายามชี้แนะวิธีการเขียนที่เหมาะสม ทั้งการเลือกเรื่องและการตั้งชื่อเรื่อง รวมไปถึงให้นักเรียนฝึกใช้แผนผังความคิดในการวางโครงร่างงานเขียน ตลอดจนให้นักเรียนได้ฝึกเขียนย่อหน้า ตามองค์ประกอบของเรียงความ ทั้งการเขียนคำนำ การเขียนเนื้อเรื่อง และการเขียนสรุป

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปบทเรียน ครูมอบหมายให้นักเรียนเขียนงานตามที่กำหนด โดยครูคอยดูแลอย่างใกล้ชิดและเป็นผู้ตรวจสอบประเมินผลงานเขียน แล้วให้คำแนะนำนักเรียนเพื่อนำไปพัฒนาแก้ไขต่อไป

3. ความสามารถในการเขียนเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการเขียนถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์และจินตนาการเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยภาษาเขียนและถูกต้องตาม

รูปแบบการเขียนเรียงความ โดยมีการใช้ภาษาเรียบเรียงเนื้อความเพื่อให้ผู้อ่านสื่อความได้อย่างชัดเจน ซึ่งวัดได้จากคะแนนในการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และหาคุณภาพแล้ว โดยมีลักษณะเป็นแบบทดสอบอัตนัย โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความ แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความโดยปรับมาจาก ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2518: 10 – 12) ซึ่งจะพิจารณาจากองค์ประกอบ ดังนี้

3.1 ด้านเนื้อหาสาระ หมายถึง การเขียนเนื้อหาได้สอดคล้องกับเรื่อง โดยมีสาระสำคัญ ความรู้ ความถูกต้อง มีข้อเท็จจริงเสริมความคิดเห็นตามสมควร มีเหตุผลสนับสนุน มีการลำดับความคิดในการเรียบเรียงให้เนื้อความสัมพันธ์กันไม่วกวน และทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจตรงตามที่ผู้เขียนต้องการ

3.2 ด้านการใช้ภาษา หมายถึง การเลือกสรรถ้อยคำ กลุ่มคำ ประโยค ที่กระชับรัดกุม ไม่กำกวม เหมาะกับข้อความ กาลเทศะ สื่อความหมายได้ชัดเจนตรงตามที่ผู้เขียนต้องการ พร้อมกับเขียนตัวสะกดการันต์ถูกต้อง เขียนสระวรรณยุกต์ถูกต้อง และการใช้เครื่องหมายต่างๆ ได้ถูกต้อง

3.3 ด้านรูปแบบการเขียน หมายถึง การเขียนเรียงความอย่างมีแบบแผนซึ่งประกอบด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

3.4 ด้านส่วนประกอบการเขียน หมายถึง การเขียนเรียงความที่มีลายมือ การสะกดตัวการันต์ ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

4. ความสนใจในการเรียนภาษาไทย หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนซึ่งแสดงออกถึงความรู้สึกชื่นชอบหรือพอใจในการเรียนภาษาไทย ในลักษณะของความเอาใจใส่ อยากรู้อยากเห็น มีความมุ่งมั่นและกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนภาษาไทยที่ครูจัดขึ้น ตลอดจนทำกิจกรรมด้วยความเพลิดเพลิน ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความสนใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท (Likirt) ซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ แสดงความรู้สึกหรือปฏิบัติในทางบวกและทางลบ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

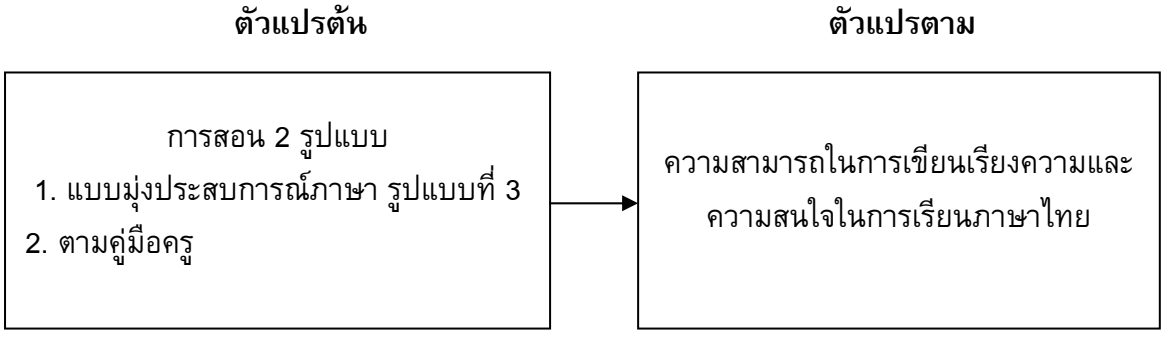

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความแตกต่างกัน

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสนใจในการเรียนภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

6. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. ความเป็นมาของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ รองศาสตราจารย์แห่งภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. 2536: 16 – 42)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Concentrated Language Encounter หรือ CLE ได้รับการพัฒนามาจากนักภาษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านและครูผู้สอนภาษาหลายท่าน เช่น ไบรอัน เกรย์ ริชาร์ด วอล์คเคอร์ และ เนีย ดอร์ จากประเทศออสเตรเลีย (Brian, Gray; Richard, Walker; & Nea, Dore)

เมื่อต้นปี ค.ศ. 1980 ได้เริ่มมีโครงการทดลองสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในโครงการเทรเกอร์ พาร์ค (Trager Park Project) กับนักเรียนพื้นเมืองชาวออสเตรเลียเป็นครั้งแรกที่โรงเรียนเทรเกอร์ พาร์ค ซึ่งเป็นโรงเรียนย่านแอลิส สปริง (Alice Sping) รัฐนอร์ทเทร์น แทริททอรี่ (Northern Territory) ประเทศออสเตรเลีย กลุ่มครูสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนเทรเกอร์ พาร์ค ได้เริ่มจัดโครงการเทรเกอร์ พาร์ค ขึ้น เนื่องจากพบว่า การจัดโปรแกรมการสอนภาษาในโรงเรียนของตนไม่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่สามารถแก้ปัญหาทางภาษาของนักเรียนได้ เนื่องจากนักเรียนประมาณ 90% ของโรงเรียนเป็นชาวพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ตามค่ายพักแรม ชุมชนที่ยากจน จึงทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการอ่าน และเขียนน้อยมาก และยังพบว่า เนื้อหาที่จัดไว้ในบทเรียนนั้นไม่สอดคล้องกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของนักเรียน ดังนั้นครูสอนภาษาอังกฤษดังกล่าว จึงได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของครูและนักเรียนอย่างละเอียด ผลการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ดังกล่าว กลุ่มครูสอนภาษาอังกฤษจึงได้ร่วมกันจัดวางเป้าหมายและโครงการสอนภาษาอย่างเป็นธรรมชาติขึ้น โดยจัดการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ผลการทดลองแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาประสบผลสำเร็จอย่างดียิ่ง ชาวพื้นเมืองเกือบ 100% สามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี จากนั้นวิธีการสอนแบบมุ่ง

ประสบการณ์ภาษา จึงได้เผยแพร่ออกไปทั่วออสเตรเลีย สหรัฐ อเมริกา แคนาดา และประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สำหรับในประเทศไทย ได้มีการทดลองวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นครั้งแรกกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 ที่โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2527 ทำการทดลองสอนโดย ดร.ริชาร์ด วอล์คเคอร์ (Richard Walker) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและการเรียนรู้ทางการอ่าน ดร.เบรนดัน บาร์เล็ท (Dr.Brendan Bartlett) ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านของบริสเบน วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาแห่งบริสเบน (Brisben College of Advanced Education) ประเทศออสเตรเลีย และ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง A Little Red Hen ผลการทดลองพบว่า นักเรียน สามารถอ่าน เขียน และพัฒนาทักษะทางการฟังและพูดได้ดีในระยะเวลาเพียง 20 คาบ (คาบละ 20 นาที) นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น ทั้งๆ ที่เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก สำหรับเด็กที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนมีความสามารถจำคำศัพท์ คำพูด และบทสนทนาจากหนังสือได้นานการทดลอง และวิจัยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาได้ดำเนินต่อมา โดยใช้หนังสือประเภทต่างๆ และพบว่า การเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจตลอดมา

ในเดือนตุลาคม พ.ศ.2528 ได้มีการทดลองสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในวิชาภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการทดลองพบว่า นักเรียนสามารถอ่าน เขียน ฟังและพูดเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการเรียนทุกขั้นตอน

จากผลการทดลองทั้งในวิชาภาษาอังกฤษและภาษาไทย ดังกล่าว ดร.ริชาร์ด วอล์คเคอร์ จึงได้เสนอโครงการพัฒนาการอ่านในประเทศกับโรตารีสากล และได้รับอนุมัติให้เป็นโครงการนำร่องกับนักเรียนไทยที่มีปัญหาทางภาษาที่จังหวัดสุรินทร์ ในปีการศึกษา 2530 ผลการทดลองของโครงการในโรงเรียนนำร่องพบว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนทดลองสามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดภาษาไทยได้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนในกลุ่มทดลองยังมีความสนใจในการอ่านและสามารถทำคะแนนวิชาอื่นๆ ในกลุ่มทักษะ เช่น คณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. 2531: 7)

ในเดือนมกราคม พ.ศ.2531 หลังจากที่ได้ประเมินผลโครงการนำร่อง การพัฒนาการอ่านที่จังหวัดสุรินทร์แล้ว มูลนิธิโรตารีสากลได้อนุมัติเงินทุนสนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนาการอ่าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2535 เป็นเงินประมาณ 17 ล้านบาท แก่ประเทศไทย

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนภาษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จึงได้เริ่มดำเนินโครงการพัฒนาการอ่าน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา โดยเริ่มดำเนินการอบรมบุคลากรหลัก คือ ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนต้นแบบในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และชัยภูมิ จำนวน 100 ห้องเรียน

และดำเนินการนิเทศติดตามผลการสอนในลักษณะงานวิจัยและพัฒนา เริ่มตั้งแต่ต้นปีการศึกษา 2531

2. ความมุ่งหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หมายถึง การสอนภาษาที่มุ่งเน้นการให้ปัจจัยป้อนและกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่องเป็นบูรณาการด้วยตนเองจากการพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่อง ไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา โดยยึดสื่อการเรียน และการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น อย่างมีเป้าหมายในการนำรูปแบบภาษาไปใช้สื่อสารได้ในชีวิตประจำวันเป็นหลักและให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละชุมชนของผู้เรียน ลำดับของกระบวนการเรียนการสอนจะจัดตามหลักการพัฒนาภาษาของผู้เรียนในการรับรู้ และเรียนรู้ตามธรรมชาติโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสติปัญญาของผู้เรียน กลวิธีในการสอนจะยึดหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic linguistics) ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycho linguistics) และจิตวิทยาในการเรียนรู้ (Learning Psychology) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางความคิดและมีเจตคติทางบวกในการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ คือ ความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษาโดยการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างอิสระ และถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ

3. เป้าหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เป้าหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา คือ การให้ผู้เรียนได้รู้จักเทคนิคกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีเจตคติในการใช้ภาษาในทางบวก เช่น รักการอ่าน รักการเขียน เข้าใจความรู้สึกนึกคิดจากการสื่อความหมายของภาษาพร้อมทั้งมีความรู้สึกรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การรู้จักประชาธิปไตย และมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง

4. บทบาทของผู้สอน

ผู้สอนที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจในการสอน ดังต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย หลักการและวิธีการของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาให้ถ่องแท้เสียก่อนเพื่อการเตรียมตัวการวางระบบงานสอนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2. เตรียมการสอนได้อย่างมีระบบ ตามรูปแบบการสอน ซึ่งมีขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของผู้เรียน

3. ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและให้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ผู้เรียนในบริบทภาษาต่างๆ

4. ทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้ โดยพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้เรียนทุกคนที่ต้องการข้อมูลทางภาษาเมื่อมีปัญหาและข้อสงสัยหรือการขยายความเพิ่มเติม การให้ข้อมูลอาจจะกระทำในกลุ่มของผู้เรียนหรือแยกเดี่ยวเป็นรายบุคคล

5. ทำหน้าที่เป็นผู้วางแผนและจัดกลุ่มกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยเข้าใจระดับความแตกต่าง ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนทุกคน

6. มีความกระตือรือร้นในการดำเนินการสอนและการติดตามผล

7. คอยให้กำลังใจแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

8. คอยสังเกตการณ์พัฒนาทางภาษาของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงทักษะทางภาษาของตนเองให้มากที่สุด ผู้สอนจะคอยเป็นผู้ช่วยเหลือเท่านั้น

9. พยายามช่วยเหลือให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการสื่อความหมายที่ตนต้องการทุกครั้ง

10. มีความอดทนและใจเย็นที่จะรอคอยการแสดงออกทางความคิดของผู้เรียน

5. บทบาทของผู้เรียน

ผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ และเป็นศูนย์กลางในการเรียนอยู่เสมอ บทบาทดังกล่าวจะเป็นไปตามลำดับการพัฒนาภาษา ดังต่อไปนี้

1. ในระยะแรก ผู้เรียนจะตอบสนองการให้รูปแบบภาษา หรือการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายของผู้สอน โดยมีส่วนร่วมในการโต้ตอบ สนทนาใช้ความคิดหาเหตุผล แสดงออกทางกาย เช่น การแสดงท่าทางบ่งบอกความรู้สึก การเล่นบทบาทสมมุติ ฯลฯ ในระยะนี้ ผู้เรียนส่วนใหญ่จะรับรู้การให้ปัจจัยป้อนของผู้สอนและใช้เวลาในการคิด จินตนาการ หาเหตุผล เปรียบเทียบข้อแตกต่าง และคล้ายคลึงของภาษาที่ได้รับและสร้างความคุ้นเคยกับรูปแบบนั้นๆ

2. ในระยะกลาง ผู้เรียนจะใช้ความสามารถแสดงออกทางทักษะทางภาษาต่างๆ ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนคอยช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ความพยายามในการลองผิดลองถูกทางภาษาของตนประสบความสำเร็จได้ เช่น การช่วยกันสรุปเรื่องที่อ่านเขียนเรื่องร่วมกัน ฯลฯ ผลสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาต่างๆ จะช่วยให้เกิดกำลังใจ และเป็นแรงจูงใจภายในสำหรับผู้เรียนเอง ที่จะให้ความสนใจกับบทเรียนต่อๆไป

3. ในระยะสุดท้าย ผู้เรียนจะแสดงความสามารถทางทักษะของตนเองได้อย่างอิสระทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน พร้อมทั้งแสดงความคิดสร้างสรรค์ทางการใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ ตามความสนใจได้ เช่น แต่งประโยคปากเปล่า เขียนเรียงความที่ตนพอใจ เขียนจดหมายโต้ตอบกับเพื่อนกับครูกับคนอื่นๆ อ่านหนังสือนอกเวลา รายงานข่าวที่ได้ฟังหรือได้อ่าน พอใจกับความไพเราะของภาษา เข้าใจความรู้สึกที่สอดแทรกอยู่กับการใช้ภาษาในแต่ละบริบท ฯลฯ

ความรู้สึกรับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเป็นผู้นำและรู้จักประชาธิปไตยล้วนเป็นเจตคติที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ จากการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบกลุ่มของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันและประความสำเร็จในผลงาน

6. แนวทฤษฎีของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาได้ยึดแนวทฤษฎีในการสอนภาษา ดังนี้

6.1 แนวทฤษฎีธรรมชาติ (Natural Approach)

ทฤษฎีการสอนแบบนี้ จะเน้นการให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมาย เป็นที่เข้าใจ แก่ผู้เรียน (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน (Process) ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางภาษาของผู้เรียน ผลของการเรียนรู้ (Output) จะประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ ถ้าผู้สอนเข้าใจวิธีการให้ปัจจัยป้อนเข้าอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน การให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายแก่ผู้เรียนนั้น จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสอนความคิดรวบยอดทางภาษาที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติของมนุษย์ ผู้เรียนได้มีโอกาสได้พัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา ผู้สอนต้องให้โอกาสผู้เรียนได้มีการฝึกซ้ำๆ ย้ำทวนพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ทางสมองต่อไปให้บ่อยครั้งมากขึ้น เช่น อ่านซ้ำ คิดและสังเกตความคล้ายคลึงและความแตกต่างจากคำที่อ่านและเขียน จนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องหรือที่ผิดพลาดให้ถูกต้องด้วยตนเองได้ การรับรู้ก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการสอนดังกล่าว จะเกิดขึ้นอย่างครบวงจรต่อเนื่องกันดัง ภาพประกอบ 2

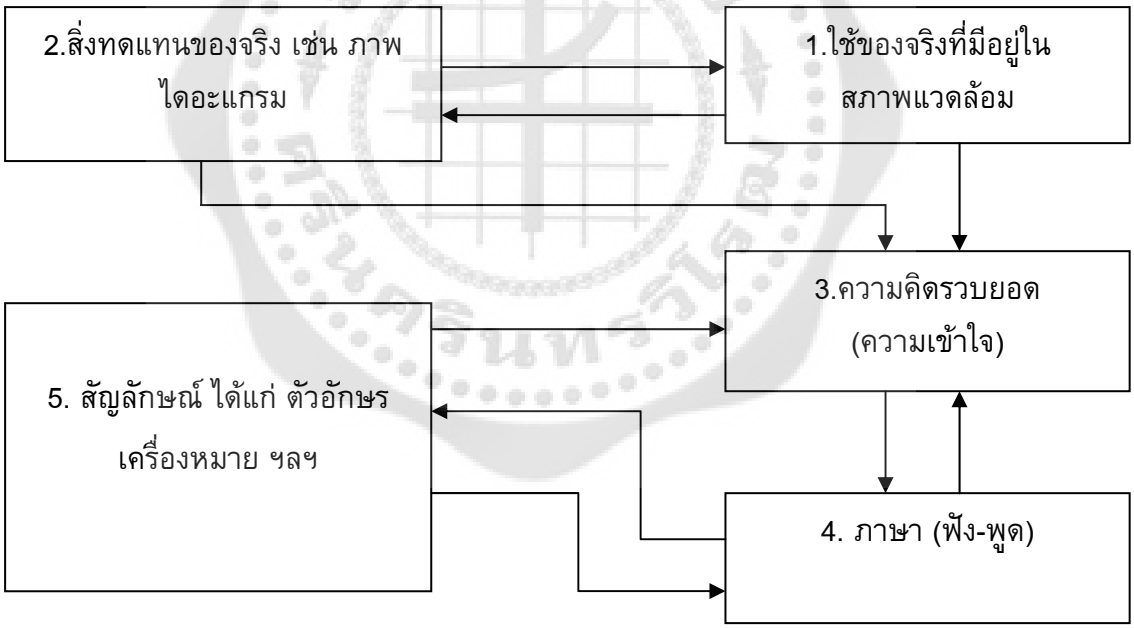

ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ

ที่มา: เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. 2536: 21.

จากภาพประกอบ 2 การใช้วัสดุของจริงที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมดังไดอะแกรมหัวข้อที่ 1 เช่น วัตถุต่างๆ ที่ผู้เรียนเคยเห็นเคยพบ และเคยใช้อยู่ในชีวิตประจำวันจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และได้รับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งนั้นๆ ได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามถ้าเราจะนำของจริงทุกอย่างมาให้ผู้เรียนได้เห็นคงเป็นไปได้ยาก ดังนั่นการใช้สิ่งทดแทนของจริงเหล่านั้น ได้แก่ รูปภาพ ไดอะแกรม ก็อาจช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งต่างๆ เหล่านั้นได้เป็นอย่างดี (ดังไดอะแกรม หัวข้อที่ 2) เพราะผู้เรียนสามารถถ่ายโยงความคิดไปยังของจริงที่ตนเคยพบเห็นมาก่อนได้ การพัฒนาความคิดรวบยอด (ดังไดอะแกรมหัวข้อที่ 3) จะง่ายขึ้น หลังจากนั้นเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้ยิน ได้ฟังเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เข้าใจมาแล้วว่าเขาพูดกันอย่างไร เช่น ตัวอักษรที่เขียนขึ้นโดยมีความหมายตามที่เคยฟัง เคยพูดมาก่อน การถ่ายโยงความคิดรวบยอดก็จะชัดขึ้น ซึ่งกระบวนการนี้จะเป็นกระบวนการสำคัญในการถ่ายโยงการอ่าน เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตามการรับรู้ของภาษามนุษย์ทั่วไป

6.2 ทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Teaching Approach)

แนวการสอนทฤษฎีนี้จะเน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) เน้นปริบท (Context) ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมตามเกณฑ์ทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นแนวการสอนที่เน้นความหมายมากกว่ารูปแบบหรือโครงสร้างของภาษาเป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้พูดสามารถสื่อหน้าที่ของภาษาได้ตามต้องการ จุดมุ่งหมายของแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่สำคัญ คือ สร้างความสามารถในการสื่อสาร ผู้สอนจะต้องจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะครบวงจร ด้วยการให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายหรือความคิดรวบยอดในปริบทก่อน โดยให้ผู้เรียนใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่เดาเนื้อหาจากบทอ่าน แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาพูด ซึ่งเป็นทักษะการฟัง-พูด ต่อจากนั้น จึงพยายามให้ผู้เรียนถ่ายทอดออกมาทางสีหน้า ท่าทาง แสดงออก ตามการสื่อความหมาย ตามความคิดของตนและเป็นไปตามธรรมชาติ การสอนควรสอนทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง

การพัฒนาทักษะการสื่อสารนั้น ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เกิดขึ้นจากความคิดของผู้เรียนเอง ผู้สอนควรป้อนความหมายของปริบทภาษานั้นๆ ให้เป็นที่เข้าใจก่อนจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาออกมา ซึ่งการใช้ภาษาของผู้เรียนเกิดขึ้นได้ในลักษณะของภาษาพูด (ฟัง-พูด) ภาษาเขียน และภาษากาย (ท่าทาง) ดังแสดงให้เห็นใน ภาพประกอบ 3

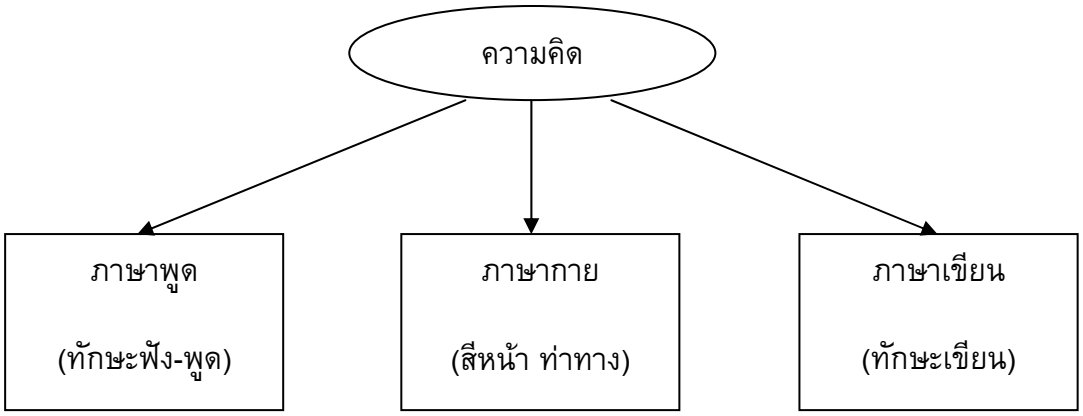

ภาพประกอบ 3 การพัฒนาทักษะการสื่อสาร

6.3 ทฤษฎีการสอนอ่าน (Teaching Reading Approach)

ทฤษฎีการสอนอ่านในปัจจุบันมีหลายทฤษฎี ทฤษฎีที่สำคัญ คือ ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และทฤษฎีทางจิตวิทยาแม้ว่า เป้าหมายของการสอนอ่านจะคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ หารายละเอียดของเรื่อง ตีความ แปลความ ขยายความ และมีเจตคติในการอ่านทางบวก เช่น รักการอ่าน สนใจการอ่าน แต่ทฤษฎีทั้งสองจะมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การให้ปัจจัยป้อนแก่ผู้เรียนแตกต่างกัน การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีข้อเด่นตรงที่มีลักษณะของธรรมชาติทางภาษาศาสตร์ที่มนุษย์พึงรับรู้และมีประสบการณ์จากวัสดุที่อ่านหรือสิ่งที่อ่านในชีวิตจริง พร้อมทั้งคำนึงถึงกระบวนการอ่านของมนุษย์โดยธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา และจะทำให้ผู้อ่านมีเจตคติในการอ่านที่ดีต่อไป นอกจากนี้ทักษะการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กับการอ่านจะได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง เหมาะสมอีกด้วย

6.3.1 ทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Gene-Based Approach)

แนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานยึดหลักการของแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์ เชิงระบบ (Systemic Linguistics Theory) ของ M.A.K.Halliday ทฤษฎีนี้ เน้นการสื่อความหมายจากปริบทภาษาในกาลเทศะต่างๆ ตามที่ใช้กันในสังคม ซึ่งมีประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

6.3.1.1 ภาษาและความหมาย (Linguistics and Meaning)

ในสังคมหรือชุมชนหนึ่งๆ ย่อมมีภาษาเพื่อใช้ในการสื่อความหมายในการสื่อสารระหว่างบุคคลต่างๆ รูปแบบของภาษานั้น ได้แก่ ระดับเสียง ไวยากรณ์ คำ ซึ่งอาจเป็นคำพูด ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ใช้เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร ย่อมจะผิดแผกแตกต่างกันไปด้วยแล้วแต่สภาพแวดล้อมของสถานการณ์ต่างๆ วัฒนธรรม สังคมและธรรมชาติ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนารูปแบบนั้นๆ ให้เป็นที่เข้าใจและยอมรับกันในแต่ละสังคมหรือชุมชน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารูปแบบของภาษาที่ใช้ในแต่ละสังคมหรือชุมชนจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของสถานการณ์ต่างๆ ในแต่ละภาษาทุกมุมโลก แต่เป้าหมายของการสื่อสารที่จะใช้ภาษานั้นๆ เหมือนกันนั่นคือความเข้าใจเนื้อความ (Text) ที่ต้องการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ไม่ว่า จะเป็นการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนหรือแม้แต่การใช้ภาษาใบ้หรือภาษากาย ความหมายของภาษา จึงเป็นหัวใจสำคัญในการใช้ภาษา การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลต่างๆ ในสังคมจะประสบความสำเร็จได้ก็ด้วยความเข้าใจความหมายในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการเข้าใจเนื้อความของเรื่องในการสื่อสาร จึงนับว่าเป็นทักษะสำคัญของมนุษย์ในชุมชนหรือสังคมที่พึงตระหนักเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ในสังคมจากการติดต่อสื่อสาร

6.3.1.2 ภาษาและปริบทภาษา (Language and Context)

ความเข้าใจความหมายของภาษาในการติดต่อสื่อสารย่อมขึ้นอยู่กับปริบทภาษาหรือความแวดล้อมในสถานการณ์ และวัฒนธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกาลเทศะต่างๆ การเข้าใจเนื้อความจากการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ปริบทภาษา (Context) ย่อมจะต้องได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก เพราะปริบทภาษาจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เนื้อความเป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม “ความหมาย” ของภาษาจึงจะชัดเจนในกาติดต่อสื่อสาร

เนื้อความของภาษาอาจ มีความสำคัญ 2 ประเด็น คือ

1. เป็นผลของการสื่อความ (Output หรือ Product) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวได้ชัดเจนง่ายขึ้นว่าหมายถึงสิ่งใด

2. เป็นกระบวนการของการใช้ภาษา (Process) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจได้ว่าควรใช้ภาษาอย่างไร เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้แต่ละชนิดของลักษณะการพูดหรือการเขียนลักษณะของปริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความสำคัญ และปริบทของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture) ปริบทภาษาของสถานการณ์ต่างๆ เป็นปริบทภาษาที่สำคัญ เพราะจะเป็นการสื่อเนื้อความของสังคมหรือชุมชนให้เป็นลักษณะของการใช้ภาษาอย่างจริงจังในสภาพแวดล้อมตามกาลเทศะ

ลักษณะของปริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความ มีความสำคัญและมีความหมายที่ชัดเจน มี 2 ประเภท คือ

1. ปริบทของภาษาของสถานการณ์ต่างๆ (Context of Situation) ปริบทของภาษาของสถานการณ์ต่างๆ จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบของภาษา 3 ประการ ซึ่งจะมีอิทธิพลทำให้ความหมายของภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้ ดังนี้

1.1 เรื่องราว (Field) หมายถึง เนื้อหาของสิ่งที่เรากำลังพูด หรือข้อความที่อ่านหรือเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเราถือว่าเป็นข้อความต่อเนื่อง (Discourse) โดยอาจเป็นไปทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเรื่องราวในข้อความต่อเนื่องนี้จะบอกว่าอะไรกำลังจะเกิดขึ้น

1.2 ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา (Tenor) หมายถึง การใช้ภาษาในข้อความอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้ใช้ภาษาด้วยกัน เพื่อการสื่อสารให้อกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ การใช้ภาษา

จะแตกต่างกันไปตามสถานการณ์และบุคคลที่กำลังใช้ภาษาในขณะนั้น เช่น การเลือกใช้คำ (นามและสรรพนาม) การใช้เสียง การวางโครงสร้างประโยค ฯลฯ เป็นการกำหนดการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์นั้นเอง

1.3 วิถีในการใช้ภาษา (Mode) หมายถึง วิธีการสื่อความหมายของภาษา ภาษาที่ใช้ในบริบทต่างๆ จะมีวิธีการสื่อความหมายได้หลายอย่าง เช่น เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน จากการ์ตูนเป็นต้น

2. ปริบทของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture) ในแต่ละสังคมหรือชุมชนมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การใช้ภาษา คำ หรือ สำนวนต่างๆ ก็ย่อมต่างกันด้วย ดังนั้นถ้าผู้เรียนมีความเข้าใจวัฒนธรรมกับเนื้อความที่ใช้อยู่ จะทำให้เกิดความเข้าใจในความหมายของภาษานั้นได้ชัดเจนมากขึ้น

3. ภาษาและทำเนียบภาษา (Language and Register) เมื่อปริบทภาษามีอิทธิพลทำให้เนื้อความของสาระที่สื่อสารกันเป็นที่เข้าและมีความชัดเจนขึ้น องค์ประกอบของปริบทภาษาก็มีอิทธิพลที่จะทำให้ลักษณะของการใช้ภาษาต่างกัน ปริบทภาษาในแต่ละสถานการณ์ หรือวัฒนธรรมที่กี่ยงข้องแตกต่างกันไป ทำเนียบภาษา (Register) หรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในแต่ละสถานการณ์หรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไปด้วย เช่น การใช้คำราชาศัพท์ การใช้คำกับพระภิกษุสงฆ์ การพูดกับผู้ใหญ่ ฯลฯ ก็จำเป็นต้องนำมาใช้ ทำเนียบภาษาจึงเกิดขึ้นควบคู่กันไปกับปริบททางภาษาที่แตกต่างกันไปตามกาลเทศะ ตามเรื่องราวที่กล่าวถึงตามความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา และตามลักษณะวิธีการใช้ภาษาเพื่อการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน การใช้ทำเนียบภาษาจึงแตกต่างไปตามลักษณะปริบทภาษาเหล่านั้นด้วย

4. การเรียนรู้ภาษาในปริบท (Language Learning in Context) การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะปริบทภาษาต่างๆ ในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งเกี่ยวพันกับวัฒนธรรมต่างๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อความของภาษาในปริบทนั้นได้อย่างถูกต้อง จึงจะนับได้ว่าผู้เรียนเรียนภาษาได้อย่างมีความหมาย

ลักษณะของปริบทภาษาและเนื้อความต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรูปแบบที่ถูกต้องจากการเลียนแบบ การฝึกหัดภายใต้การควบคุมของผู้สอนและจากประสบการณ์การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนด้วยตนเอง จากตัวอย่างรูปแบบภาษาที่เคยเรียนไป แบบหรือชนิดของภาษาหรืออรรถลักษณะนั้น นักภาษาศาสตร์การศึกษาใช้คำจากภาษาฝรั่งเศสว่า “Genre” ซึ่งหมายถึงแบบหรือชนิดของเนื้อความต่างๆ ในแต่ละปริบทของสถานการณ์หรือวัฒนธรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตายตัวในการให้ผู้ใช้ภาษาประสบความสำเร็จได้ในการใช้ภาษา ซึ่งนักวางหลักสูตร ผู้สอนและผู้เรียนภาษา จำเป็นต้องยึดเป็นหลักในการเรียนการสอนภาษา ผู้สอนสามารถนำอรรถลักษณะของเนื้อความต่างๆ มาใช้เป็นรูปแบบของกิจกรรมในการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนจะมีโอกาสฝึกฝนและใช้ภาษาเป็นอิสระได้เป็นของตนเองในที่สุด

6.3.1.3 อรรถลักษณะของภาษา

อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน มีหลากหลายชนิด อรรถลักษณะที่สำคัญที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการสื่อความหมาย มีดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)
7. อภิปราย (Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

อรรถลักษณะของภาษาแต่ละชนิดจะมีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ (Schematic/Structure) เพื่อการสื่อความหมายและลักษณะของภาษา (linguistic Feature) ดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount) เป็นเรื่องที่ผู้เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. เริ่มด้วยบทนำ
2. มีลำดับของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
3. มีบทสรุป

ลักษณะของภาษา

1. มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับของเหตุการณ์
2. อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง
3. เป็นเรื่องเล่าซึ่งเป็นเรื่องในอดีต
4. มีคำเชื่อม เพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลัง และให้ใจความสำคัญต่อเนื่องกัน เช่น แล้ว ดังนั้น ต่อจากนั้น ก่อนหน้าที่ หลังจาก
5. ตอนท้ายของเรื่องจะบอกคำนิยมหรือความเห็นส่วนตัว

2. รายงาน (Report) เป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. จะมีบทนำ โดยกล่าวถึงเรื่องทั่วๆ ไป ซึ่งอาจจะให้คำจำกัดความหรือนิยามทั่วไปของเรื่อง
2. บอกรายละเอียดของเรื่องนั้นๆ เช่น ประเภท ลักษณะ ท่าที หรือ ลักษณะพฤติกรรม คุณค่าที่มีต่อมนุษย์

ลักษณะของภาษา

1. ใช้คำหรือภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
2. มีคำกริยาแสดงอาการ การกระทำ การแสดงความเป็นเจ้าของ
3. อาจมีหัวข้อกล่าวเป็นเรื่องๆ
4. มักเป็นประโยคบอกเล่า

3. การอธิบาย (Explanation) เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรและเหตุใดจึงเกิดขึ้น

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. บอกหลักการ สาเหตุและผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้น
2. มีบทสรุปจากหลักการ

ลักษณะของภาษา

1. เป็นประโยคบอกเล่า
2. ใช้ภาษาเป้นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
3. มีคำสันธานเชื่อมประโยค เพื่อบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผลกัน
4. ใช้คำวิเศษณ์เพื่อการขยายความของการกระทำ ทำให้ชัดเจนขึ้น

4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition) เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. มีข้อความ หรือประโยคสนับสนุนเหตุและผลที่เสนอในแต่ละความคิด
2. มีบทสรุป ย้ำ การแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจและน่าเชื่อถือ

ลักษณะของภาษา

1. มีข้อความหรือเนื้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง
2. มีประโยคสนับสนุนหรือมีการขยายความในแต่ละความคิด
3. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง
4. มีคำแสดงเจตคติ

5. วิธีการ (Procedure) เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติ ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. ต้องมีจุดประสงค์ในการเขียนเรื่องที่แน่นอน
2. ให้รายละเอียดของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้

3. เรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

ลักษณะของภาษา

1. เป็นประโยคคำสั่ง
2. ใช้คำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ
3. ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง ไม่อ้างอิงตัวบุคคล
4. ใช้คำนาม

6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative) เป็นการเขียนเรื่องเล่าจากจินตนาการ ส่วนมากเป็นเรื่องนิทานหรือนิยาย

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. มีการนำเรื่อง กล่าวความเป็นไปของเรื่อง บ่งบอกตัวบุคคล สถานที่หรือเวลา
2. มีลำดับของเหตุการณ์ในเรื่อง
3. แสดงปมปัญหาของเรื่อง
4. แสดงการคลี่คลายของเรื่อง หรือการแก้ปมปัญหา
5. อาจให้คติพจน์ หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

ลักษณะของภาษา

1. เป็นเรื่องราวในอดีต หรือเป็นเรื่องที่ผ่านมาแล้ว
2. ใช้บุพบทบ่งบอกเวลา สถานที่
3. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคล หรือสิ่งของอื่นๆ
4. อาจมีการซ้ำ ย้ำ เรื่อง
5. ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องและบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผล ความคล้อยตามและความขัดแย้ง ฯลฯ

7. อภิปราย (Discussion) เป็นการเขียนเรื่องเพื่อแสดงถึงเหตุและความจำเป็น ชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสีย เป็นการจูงใจผู้อื่นให้คล้อยตาม

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. เริ่มบทนำด้วยการให้หลักการหรือความสำคัญของเรื่องอย่างชัดเจน
2. กล่าวถึงข้อขัดแย้ง หรือสนับสนุนโดยการอ้างอิง แสดงเหตุผล
3. ตอนสุดท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุป ควรทำหรือสนับสนุนอย่างไร โดยย้ำหลักการหรือความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับบทนำ

ลักษณะของภาษา

1. มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตนเองและผู้อื่น
2. ใช้ประโยคบอกเล่า
3. มีข้อความสนับสนุนหรืออ้างอิงให้เหตุผล
4. ใช้คำเชื่อม เช่น คำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความขัดแย้ง คล้อยตามหรือเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

8. การสังเกต (Observation) เป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็นและให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต
2. มีลำดับของการบอกรายละเอียด
3. ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสังเกต

ลักษณะของภาษา

1. มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาหรือสถานที่ และลำดับความของการบอกรายละเอียด
2. ใช้คำคุณศัพท์บอกลักษณะของคำนามต่างๆ
3. ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

อรรถลักษณะแต่ละชนิด ย่อมมีลักษณะโครงสร้างการลำดับความและลักษณะของภาษาในปริบทที่แตกต่างกัน อรรถลักษณะ จึงสามารถช่วยให้ผู้อ่านจับประเด็นของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว เพราะทราบจุดมุ่งหมายในการสื่อความของผู้เขียน และผู้อ่านยังสามารถใช้อรรถลักษณะของเรื่องนั้นเป็นแนวทางในการเขียนรายงานให้ผู้อื่นทราบได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองต่อไป

7. รูปแบบและขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นการสอนที่มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการทางภาษาครบทั้ง 4 ทักษะ โดยใช้การอ่านเป็นจุดเริ่มต้นนำไปสู่การพัฒนาทักษะอื่นๆ ในลักษณะบูรณาการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กระบวนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามี 3 รูปแบบ เพื่อเลือกจัดให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน ดังนี้

7.1 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 (The Concentrated Language Encounters Model I) เป็นการสอนที่เหมาะสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 ที่เพิ่งเริ่มเรียนภาษา ยังมีประสบการณ์ในการสื่อสารทางภาษาได้น้อย จุดมุ่งหมายสำคัญของการเรียนการสอน คือ ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องง่ายๆ ที่ได้ฟังจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถพูดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง อ่านเรื่องที่เคยฟัง เคยพูด นอกจากนี้ยังสามารถเขียนสะกดคำ และเรียบเรียงประโยคง่ายๆ ตามความคิดของตนได้ โดยมีลำดับขั้นตอนการสอน ดังนี้

1. ครูอ่านเรื่อง (ทั้งเรื่อง) ให้นักเรียนฟัง

2. นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่อง สนทนา อภิปราย อ่านเรื่อง และแสดงบทบาทสมมุติ

3. เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

4. ทำหนังสือเล่มใหญ่

5. ทำกิจกรรมทางภาษา เช่น เล่นเกม และทำกิจกรรมการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดเพิ่มเติม

7.2 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 (The Concentrated Language Encounters Model II) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 4 ที่สามารถอ่านและเขียนประโยคพื้นฐานได้พอสมควรแล้ว นักเรียนจะเริ่มฝึกอ่านและเขียนเรื่องต่างๆ ที่มีลักษณะการเขียนหลากหลายมากขึ้น พร้อมทั้งใช้ความสามารถในการคิดแต่งความด้วยตนเองมากขึ้น โดยอาศัยการเลียนแบบหรืออิงแบบอย่างจากบทเรียน หรือจากกิจกรรมที่ผู้สอนเสนอแนะให้ในชั้นเรียน โยมีลำดับขั้นตอนการสอนตามหลักของ เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ ดังนี้

1. นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปราย / สนทนา เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกันกับครู / ทำไดอะแกรมสรุปความ

2. ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียนและอภิปรายร่วมกัน

3. เขียนเรื่องร่วมกันกับครูในกลุ่ม / เขียนเรื่องของนักเรียนเองในกลุ่มย่อย หรือตามลำพัง

4. อภิปราย สนทนาและวิเคราะห์อรรถลักษณะร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องในเนื้อความที่นักเรียนเขียนในขั้นที่ 3

5. ทำกิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวนฝึกความแม่นยำและเสริมทักษะทางภาษา

7.3 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 (The Concentrated Language Encounters Model III) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะกับผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน เขียน ฟังและพูดในปริบทต่างๆ ที่มีอรรถลักษณะหลากหลายมาพอสมควรแล้ว ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความชำนาญและสมรรถภาพในการอ่าน เขียน ฟัง และพูดเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ในปริบทภาษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ในวิชาต่างๆ มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญในการปฏิบัติการใช้ภาษาที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ให้ผู้เรียนรู้จักพินิจพิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ในการหาข้อมูลจากการสื่อสาร ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน จากบทความหรือ เรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ในวิชาต่างๆ ที่ได้ฟังหรือได้อ่านในชีวิตประจำวัน

2. ให้ผู้เรียนสามารถรายงานข้อมูลต่างๆ ที่ได้ฟังหรือได้อ่านเป็นภาษาเขียน หรือภาษาพูดสื่อความให้เป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้อง ตามกาละและเทศะ

รูปแบบสอนนี้ จึงเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 จนถึงระดับมัธยมศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอนในการสอนตามหลักการของ เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ ดังนี้

1. ปฐมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการเดา/สรุป/ลำดับความ
2. สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือการวางแผนการเขียน
3. บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน
4. สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั่นในขั้นร่าง
5. ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียน
6. เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรมเสริมทักษะภาษา หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่จัดขึ้น เพื่อเป็นการทบทวน และฝึกย้ำ ความแม่นยำในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยใช้เกมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุก เช่น เขียนเรื่องจากภาพ เรียงคำให้เป็นประโยคหรือเนื้อเรื่อง เรียงประโยคที่ตัดออกจากข้อความเดิม

การจัดรูปแบบการสอนนี้ จึงต้องจัดให้ขั้นตอนในการสอนเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่สำคัญ 2 ประการดังกล่าวมาแล้ว ประกอบกับการจัดสื่อการเรียนที่หลากหลายตามอรรถลักษณะของภาษา ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการสื่อความหมาย เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนด้วยตนเองมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน เช่น การประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในระบบและนอกระบบ เป็นต้น

7.3.1 การจัดสื่อการสอน

สามารถใช้หนังสือ บทความ หรือ กิจกรรมต่างๆ เป็นบทเรียนนำ หรือสื่อการสอนได้ทุกชนิด ผู้สอนควรพิจารณาได้เองตามความเหมาะสม โดยพิจารณาความหลากหลายของปริบทต่างๆ โดยเฉพาะจากทุกสาขาวิชาในหลักสูตร ดังนั้นบทเรียนจากทุกๆ วิชาสามารถนำมาใช้เป็นสื่อการสอนได้ทั้งสิ้น เช่น เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ประสบการณ์ชีวิต ฯลฯ ผู้สอนอาจใช้หนังสือเรียนในวิชาต่างๆ มาใช้ได้ การเลือกเรียนในบทต่างๆ ที่ผู้สอนต้องการกำหนดให้นักเรียนอ่าน เป็นต้น จุดมุ่งหมายของการใช้สื่อการเรียนการสอน คือ การได้ข้อมูลเพื่อพัฒนาความคิดของผู้เรียน และให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อสื่อสารความคิดจากข้อมูลเป็นภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากาย ด้วยประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติ รวมทั้งการใช้ภาษาไทยด้วยตนเองมากที่สุดภายใต้การช่วยเหลือแนะนำของครู

7.3.2 ขั้นตอนการสอน

ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในรูปแบบที่ 3 จะจัดไว้ 6 ขั้นตอน เพื่อช่วยให้การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบกับการปฏิบัติการใช้ภาษาของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพประกอบ 4

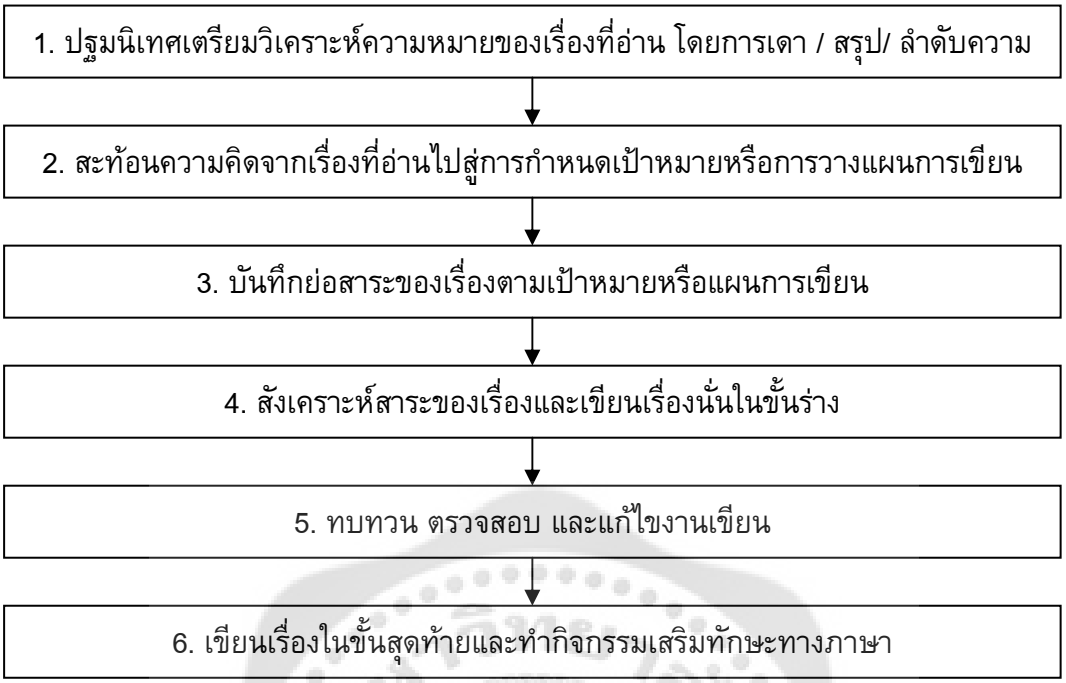

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในรูปแบบที่ 3

- ในระยะแรกของปีการศึกษาแบ่งกลุ่มย่อยโดยให้นักเรียนทำงานร่วมกัน
- ในระยะหลังของปีการศึกษาให้นักเรียนทำงานตามลำพังได้อย่างมีอิสระ

7.3.2.1 ขั้นตอนในการสอนแต่ละขั้นตอน

หมายถึง ลำดับในการพัฒนาทักษะทางภาษาแก่ผู้เรียนที่มีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน แต่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเจตนาให้ผู้ใช้ประสบการณ์จากการฝึกทักษะทางภาษาในแต่ละขั้นมาใช้จนครบวงจรของการสื่อสารทางภาษาที่ต้องการตามเป้าหมายของกระบวนการเรียนการสอน

7.3.2.2 ระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน

ระยะเวลาในการสอนจะเป็นไปตามความสามารถของนักเรียนในแต่ละกลุ่มหรือแต่ละคน ซึ่งผู้สอนต้องกำหนดเวลาไปตามความสามารถ และความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอน กลุ่มหนึ่งอาจใช้เวลามากกว่าอื่นๆ เป็นต้น ระยะเวลาจึงกำหนดตายตัวไม่ได้ว่าจะต้องใช้เวลาเท่าใดในแต่ละขั้นตอน เพียงแต่อาจประเมินไว้เพียงคร่าวๆ เท่านั้นว่าจะใช้เวลาสักเท่าใดสำหรับกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ซึ่งจะต้องสามารถปรับเวลาให้ยืดหยุ่นได้ อย่างไรก็ตามมักไม่มีปัญหาในการปรับเวลามากนัก เพราะเมื่อจบคาบเรียนแล้ว ผู้สอนอาจรอไว้จนถึงคาบเรียนในวันใหม่จึงเริ่มสอนต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

รายละเอียดของขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3

ขั้นตอนที่ 1 ปฐมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการเดา / สรุป/ ลำดับความ

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์สรุปความหมายและใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

ในขั้นนี้ครูจะนักเรียนอ่านเรื่องเพื่อเตรียมการเขียน โดยการปฐมนิเทศให้นักเรียนรู้จักการวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ด้วยกลวิธีการสอนต่างๆ โดยใช้แผนภูมิ แนะแนวทางให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการเขียนตามลำดับอย่างง่ายๆ ดังนี้

1. หาความหมายจากบริบท ให้นักเรียนช่วยกันอ่านเรื่อง (ถ้าแบ่งกลุ่มย่อย) หรืออ่านเรื่องตามลำพัง (ถ้าให้นักเรียนทำงานตามลำพังอย่างอิสระ) เพื่อหาใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน โดยใช้คำถามต่างๆ นำให้นักเรียนหาคำตอบจากการอ่าน เช่น

1.1 เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

1.2 ทำไมผู้เขียนจึงเขียนเรื่องนี้

1.3 ผู้เขียนเขียนให้ใครอ่าน

1.4 ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบอะไร

1.5 หรือคาดว่าผู้อ่านต้องทราบหรือมีความรู้เดิมอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้

1.6 นักเรียนทราบอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้

1.7 นักเรียนรู้จักเนื้อความลักษณะของเรื่องที่เขียนหรือไม่

1.8 เรื่องนี้ผู้เขียนใช้อรรถลักษณะแบบใด

คำถามข้อนี้ นักเรียนต้องเคยเข้าใจเรื่องอรรถลักษณะภาษามาก่อน

ข้อเสนอแนะ ผู้สอนจะตั้งคำถามอย่างไรก็ได้ ให้นักเรียนหาข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจว่า เรื่องที่อ่านนั้น ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไร มีแนวการเขียนหรือโครงการเขียนในลักษณะใด ผู้เรียนมีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือไม่ เป็นต้น

2. ทำไดอะแกรมสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนอ่านเรื่องและทำไดอะแกรมสรุปความโดยอภิปรายร่วมกัน หากทำงานเป็นกลุ่มย่อยหรือพยายามจับใจความสำคัญด้วยตนเองในขณะที่อ่าน หากทำงานตามลำพัง

หมายเหตุ นักเรียนที่เคยผ่านการเรียนในรูปแบบที่ 2 แล้วจะสามารถทำไดอะแกรมสรุปความได้ ส่วนนักเรียนที่ยังไม่เคยเรียน ผู้สอนควรชี้แนะวิธีการทำไดอะแกรมจากการอ่านด้วย เพื่อจะช่วยนักเรียนสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะ การสรุปความด้วยไดอะแกรมให้นักเรียนค่อยๆ ทำตามลำดับเนื้อความในแต่ละย่อหน้าเสียก่อนและให้ทำการสรุปความด้วยไดอะแกรมรวมทีหลังและไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหรือแต่ละคนอ่านเรื่องเดียวกัน อาจให้เลือกอ่านเรื่องตามที่สนใจหรือผู้สอนกำหนดให้

3. พิจารณาและวิเคราะห์การลำดับความของเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนพิจารณาการลำดับความของเรื่องที่อ่านว่า ได้มีการลำดับเนื้อหา หรือสาระของเนื้อความอย่างไรบ้าง ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง การให้นักเรียนพิจารณาและวิเคราะห์การเรียงลำดับความของเรื่อง ครูควรแจกตัวอย่างผังการลำดับความของเรื่องที่อ่านให้นักเรียนได้ลองวิเคราะห์การลำดับความจากเรื่อง ดังตัวอย่างข้างล่าง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์การลำดับความของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีระบบและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในการเขียนเรื่องของตนเองต่อไปได้

ตัวอย่างผังการลำดับเรื่อง

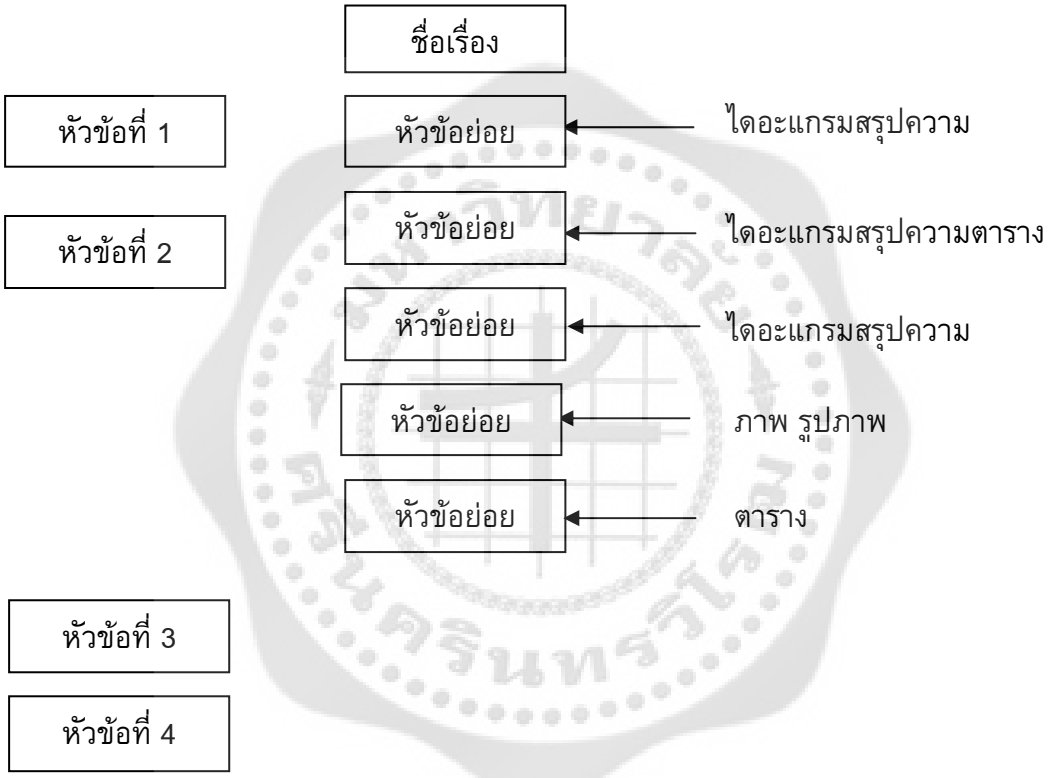

ภาพประกอบ 5 ผังการลำดับเรื่องในการเขียน

ข้อเสนอแนะ ผู้สอนอาจอัดสำเนาตัวอย่างผังลำดับเรื่องของผู้เขียน ดังตัวอย่างแจกให้กับนักเรียนทุกคน หรือเฉพาะกลุ่มหรือเขียนไว้ในกระดาษแผ่นใหญ่หรือโปสเตอร์ เพื่อติดให้นักเรียนทั้งชั้นดูไปพร้อมกัน และให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามลำดับตามตัวอย่างในผังการลำดับเรื่องของผู้เขียนเท่าที่อ่านจากเรื่องที่กำหนดให้อ่าน

4. วิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาของเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนเริ่มวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาของเรื่องที่อ่านพร้อมทั้งชี้แจงลักษณะภาษานั้นว่า ผู้เขียนใช้แบบใด มีการลำดับเรื่องอย่างไร

หมายเหตุ นักเรียนที่ไม่เคยผ่านการเรียนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ผู้สอนต้องวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนและลองให้ฝึกปฏิบัติด้วย มิฉะนั้นจะไม่เข้าใจการวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาได้

5. อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำศัพท์หรือสำนวนภาษาที่เข้าใจยาก หรือไม่เคยพบ ในระยะแรกครูให้นักเรียนช่วยกันเขียนคำศัพท์หรือสำนวนภาษาที่เข้าใจยากหรือไม่เคยพบเพื่อการอภิปรายร่วมกันจากเรื่องที่อ่านในกลุ่มใหญ่ ครูจะเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายและช่วยนักเรียนสรุปความหมายของคำศัพท์หรือสำนวนภาษานั้นๆ โดยการให้นักเรียนลองเดาความหมายจากบริบทหรือคำชี้แนะต่างๆ เช่น คำบุพบท คำสันธาน คำคุณศัพท์ เป็นต้น

เมื่อนักเรียนเคยร่วมอภิปรายในกลุ่มใหญ่มาแล้ว ในระยะหลังต่อมาครูอาจให้นักเรียนทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อยได้ เพื่อให้ลองฝึกการหาความหมายของศัพท์ และสำนวนที่ยากจากการเดาความหมายในบริบทด้วยตนเอง ผู้สอนจะคอยช่วยเหลือให้การแนะนำในและกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ ในขั้นตอนการสอนที่ 1 ผู้สอนควรใจเย็นและพยายามให้ผู้เรียนใช้เวลาค่อยๆ ดำเนินการสรุปความสำคัญของเรื่องตามแผนภูมิที่จัดไว้ให้ครบทุกตอนด้วยความสามารถของผู้เรียนเอง ผู้สอนช่วยเหลือชี้แนะ เมื่อผู้เรียนมีปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมาย หรือการวางแผนการเขียน

จุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนสามารถวางแผนการเขียนตามแนวคิดที่ได้จากการอ่านอย่างมีระบบ

ในขั้นนี้ให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาจัดแผนการเขียนเรื่องของตนขึ้นใหม่ โดยอาศัยแนวคิดจากเรื่องที่อ่านในขั้นที่ 1 การวางแผนการเขียนในขั้นนี้ ครูควรช่วยนักเรียนให้รู้จักระบบการวางแผนการเขียนอย่างง่ายๆ โดยให้กำหนดอรรถลักษณะทางภาษาที่ต้องการใช้เป็นแผนการเขียนให้ชัดเจน ใช้ผังการวางแผนการเขียนแผนดังตัวอย่าง เพื่อเป็นรูปแบบในการกำหนดแผนการเขียนเรื่องใหม่ของผู้เรียน ดังนี้

รูปแบบแผนการเขียนอย่างง่าย

ปริเฉทที่ 1 (Paragraph 1)

1. (คำนำ)
2. ประเด็นที่ 1 :
3. ประเด็นที่ 2 :
4. ประเด็นที่ 3:

ปริเฉทที่ 2 (Paragraph 2)

1. ความคิดรวบยอดหลัก :
2. ความสนับสนุนที่ 1 :
3. ความสนับสนุนที่ 2 :
4. ความสนับสนุนที่ 3:

ปริเฉทที่ 3 (Paragraph 3)

1. ความคิดรวบยอดหลัก :
2. ความสนับสนุนที่ 1 :
3. ความสนับสนุนที่ 2 :
4. ความสนับสนุนที่ 3 :

ปริเฉทที่ 4 (Paragraph 4)

1. ความคิดรวบยอดหลัก :
2. ความสนับสนุนที่ 1 :
3. ความสนับสนุนที่ 2 :
4. ความสนับสนุนที่ 3 :
5. (สรุปความ)
6. ประเด็นที่ 1 :
7. ประเด็นที่ 2 :
8. ประเด็นที่ 3 :

ปริเฉท (Paragraph) หมายถึง การขึ้นย่อหน้าในเนื้อความใหม่

ความคิดรวบยอด หรือใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้าของเนื้อความใหม่ควรมีใจความสำคัญหลักของเรื่อง

ในขั้นตอนนี้ ควรให้นักเรียนวางแผนงานร่วมกันในกลุ่มย่อยเสียก่อน จากนั้นนักเรียนแต่ละคนอาจบันทึกแผนงานที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ เพื่อทำงานของตนเองตามลำพังได้ในโอกาสต่อไป หากครูต้องการให้นักเรียนทำงานของตนเองอย่างอิสระบ้าง ครูไม่จำเป็นต้องเป็นผู้แนะนักเรียนในการวางแผนงานเขียนทุกอย่าง เพียงแต่แนะนำตัวอย่างแผนงานให้ดูเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง เมื่อมีปัญหา ผู้สอนจึงให้คำชี้แจง

ขั้นตอนที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลโดยย่อ จากเรื่องที่อ่านได้ พร้อมทั้งลำดับข้อมูลนั้นเพื่อเตรียมการเขียนเรื่องต่อไป

ในขั้นนี้ให้นักเรียนทำงานต่อเนื่องจากขั้นตอนที่ 2 โดยให้ต่างคนต่างกรอกข้อมูลจากเรื่องที่อ่านและบันทึกไว้ในแผนการเขียนที่เตรียมไว้ และนำมาอภิปรายร่วมกันในกลุ่มย่อย ในแต่ละกลุ่มจะหารือกันเพื่อตกลงข้อมูลที่บันทึกร่วมกัน เพื่อเตรียมการเขียนเรื่องต่อไป นักเรียนอาจเสนอข้อมูล

เพิ่มเติม โดยไปค้นคว้าเพิ่มเติมตามที่คิดว่า ต้องการจะสื่อความ โดยบันทึกสาระของเรื่องเพิ่มเติมได้ ครูจะต้องคอยช่วยเหลือแนะนำในแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการจัดลำดับข้อมูลที่บันทึก เมื่อนักเรียนมีปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั่นในขั้นร่าง

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องในขั้นร่างได้อย่างมีระบบ

ในขั้นนี้ นักเรียนจะเริ่มเขียนเรื่องจากข้อมูลที่บันทึกย่อไว้ต่อเนื่องจากขั้นตอนที่ 3 โดยช่วยกันเขียนเรื่องในกลุ่มย่อยในระยะแรกๆ หรือทำงานตามลำพังต่างคนต่างเขียน เมื่อนักเรียนมีความสามารถมากพอแล้ว ในระยะหลัง ในการเขียนให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันในกลุ่มย่อย หรือคิดด้วยตนเอง เมื่อทำงานตามลำพังเกี่ยวกับประเด็นที่สำคัญ 2 ประการที่จะทำให้เป้าหมายในการเขียนชัดเจนขึ้น ดังนี้

1. จุดประสงค์ของเนื้อความที่จะเขียน
2. ผู้อ่าน หรือกลุ่มเป้าหมายของเนื้อความที่จะเขียน

จากนั้น จึงให้นักเรียนลงมือเขียนเรื่องในขั้นร่างตามลำดับเรื่องที่ทำแผนการเขียนไว้โดยย่อแล้ว โดยขยายความข้อมูลที่บันทึกย่อไว้ในขั้นตอนที่ 3 เป็นประโยคต่อเนื่องกันให้ได้ความชัดเจน

ขั้นตอนที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียน

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนสามารถทบทวนเรื่องที่เขียนขึ้นและสามารถตรวจสอบแก้ไขข้อผิดหรือบกพร่องได้ด้วยตนเอง

ในขั้นตอนนี้จะแบ่งลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเยนการสอนออกเป็น 3 ตอน หลังจากนักเรียนเขียนเรื่องในขันร่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

1. ทบทวนเรื่องที่เขียนขึ้นในขั้นที่ 4 การทบทวนการเขียนอาจทำได้โดยให้นักเรียนช่วยกันอ่านและอภิปรายร่วมกันถึงความชัดเจนของความหมายที่สื่อความลำดับของเนื้อความตลอดจนการใช้ภาษาหรือสำนวนต่างๆ ให้นักเรียนตรวจสอบดูว่า เรื่องที่เขียนตรงกับจุดประสงค์ของเรื่องที่วางไว้ในแผนการเขียนหรือไม่

2. ปรับปรุงและเขียนเรื่องใหม่ ให้นักเรียนช่วยกันระดมพลังสมอง หรืออภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนเพื่อช่วยกันแก้ไขเรื่องที่เขียนให้ได้ความชัดเจนตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ ครูอาจส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสได้แก้ไขงานเขียนตามลำพังได้ โดยให้ต่างคนต่างแก้ไขงานเขียนที่เขียนขึ้นและนำมาอภิปรายร่วมกันภายหลัง

หมายเหตุ : ครูอาจให้นักเรียนแต่ละคนนำงานเขียนไปแก้ไขเป็นการบ้านและนำกลับมาในชั้นเรียนเพื่อการอภิปรายร่วมกันได้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานตามลำพังในกลุ่มย่อยได้

3. ขัดเกลาเรื่องใหม่ ในขั้นตอนสุดท้าย ให้นักเรียนปรับเรื่องที่ตนแก้ไข ให้เรียบร้อย แล้วช่วยอภิปรายในกลุ่มย่อย โดยพิจารณาถึงการเขียนในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่ความชัดเจนของความหมายที่สื่อความ การลำดับความ การใช้ภาษา เช่น คำสำนวนไวยากรณ์ การสะกดคำ เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกฝนให้รู้จักคิด และมีเหตุผลในการปรับเนื้อความแก้ไขถ้อยคำสำนวนต่างๆ นักเรียนจะมี

ความสามารถในการใช้ภาษามากขึ้น และสามารถเขียนเรื่องได้เองเป็นรายบุคคลได้ง่ายขึ้นในระยะต่อมา ครูควรสังเกตการณ์อภิปรายซักถามของนักเรียน เพื่อคอยช่วยเหลือแนะนำ หรืออธิบายเพิ่มเติม เมื่อนักเรียนมีปัญหาในแต่ละกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล

ขั้นตอนที่ 6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนมีโอกาสได้ประสบการณ์จากการอ่านและการเขียนที่มีระบบ พร้อมทั้งได้ฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเพิ่มเติม

ในขั้นตอนที่ 6 นี้ จะแบ่งกิจกรรมการเรียนการสอนออกเป็น 3 ตอนด้วยกัน

1. ให้นักเรียนลอกเรื่องที่เขียนใหม่ ในขั้นสุดท้าย ให้นักเรียนช่วยกันอ่านเรื่องที่เขียนและปรับแล้วอีกครั้ง พร้อมทั้งช่วยกันอภิปรายให้ข้อคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนขึ้นถึงความเหมาะสมตามจุดประสงค์ของการเขียนที่ต้องการและวางแผนไว้

ให้นักเรียนคัดลอกเรื่องในขั้นสุดท้ายทำเป็นหนังสือสำหรับอ่านในชั้นเรียน หรือในห้องสมุด โดยอาจให้ลองวาดรูป ระบายสีหรือ ติดภาพ ทำปก หรือทำภาพประกอบเรื่องตามที่นักเรียนพอใจและเห็นว่าเหมาะสม หรือครูอาจนำไปถ่ายสำเนาแจกให้นักเรียนทุกคนได้มีหนังสือเล่มนี้ไว้อ่านต่อไป หรือจัดแสดงผลงานเขียนไว้บนกระดาน ฝาผนัง หรือที่ที่เหมาะสมในชั้นเรียน หรือนอกชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้อ่าน หรือให้ผู้อื่นได้ชื่นชมผลงานของนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีกำลังใจ และภาคภูมิใจในผลงานของตนมากขึ้นได้

2. ให้นักเรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน เขียน และการใช้ภาษาเพิ่มเติม ครูควรบันทึกรายละเอียดของปัญหาต่างๆ ที่พบจากการทำงานของนักเรียนตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึง ขั้นตอนที่ 6 เพื่อพิจารณาปัญหาหรือความไม่เข้าใจต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครูควรนำปัญหาเหล่านั้น มาจัดกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อช่วยนักเรียนฝึกทักษะที่บกพร่องเหล่านั้นเพิ่มเติม

ตัวอย่างกิจกรรมเสนอแนะสำหรับเสริมทักษะในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโคลซ
2. ให้นักเรียนทำไดอะแกรมสรุปเรื่องที่อ่าน
3. ให้นักเรียนเล่นเกมเติมต่อเนื้อความที่ถูกตัดออกไปให้ได้ความสมบูรณ์ในปริบทต่างๆ
4. นักเรียนเล่นเกมตั้งคำถามจากคำตอบ
5. ให้นักเรียนเล่นเกมปริศนาอักษรไขว้

ฯลฯ

3. ให้นักเรียนมีโอกาสอภิปรายผลงานของกลุ่มหรือของตนกับผู้สอนและเพื่อนๆ เพื่อให้นักเรียนในกลุ่มอื่นได้ซักถามหรือเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ผู้สอนจะคอยช่วยเหลือ แนะนำให้การอภิปรายดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย และเสนอแนะข้อแก้ไขหรือให้คำอธิบายเพิ่มเติมในการแก้ไขงานต่างๆ การเสนอผลงานในการอภิปรายควรรอให้ทุกกลุ่มเสร็จงาน ในขั้นที่ 6 แล้ว โดยจะรอทุกกลุ่มได้ด้วยการทำกิจกรรมในขั้นที่ 6 (2) ที่แตกต่างกันไปแต่ละกลุ่มหรือแต่ละคน

ผู้สอนจะมีโอกาสได้ตรวจสอบผลงานของกลุ่มหรือนักเรียนที่เสร็จแล้ว พร้อมทั้งทำบันทึกประเด็นต่างๆ ไว้ เพื่อเสนอแนะในการอภิปรายรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะที่สำคัญในขั้นตอนนี้ ครูควรให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถ ในการอ่าน การเขียนจากมวลประสบการณ์วิชาต่างๆ ในหลักสูตรเพื่อเป็นการฝึกทักษะการอ่านและเขียนเพิ่มเติม และควรแสดงผลงานของนักเรียนทุกครั้งที่นักเรียนทุกคน จะสามารถกลับมาอ่านได้บ่อยครั้งและเปลี่ยนเรื่อง เมื่อแสดงผลงานไปแล้วระยะหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอ่าน การเขียนและการได้ความรู้จากการอ่านที่หลากหลาย รวมทั้งเพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตน

7.3.3 การจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียนสำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญต่างๆ ดังนี้

1. การให้นักเรียนกำหนดปัญหาหรืองานที่จะทำได้อย่างมีจุดหมาย
2. การอภิปรายร่วมกันของนักเรียนเพื่อตัดสินการแก้ไขปัญหาหรือดำเนินการร่วมกัน
3. การให้นักเรียนมีโอกาสใช้ความสามารถส่วนตัวของตนเป็นรายบุคคล เพื่อทำงานของตนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิผล
4. การให้นักเรียนได้มีโอกาสทบทวนผลงานที่ตนได้กระทำ

จากประเด็นสำคัญต่างๆ ดังกล่าวการจัดชั้นเรียนจึงควรจัดที่นั่งให้นักเรียนมีโอกาสทำงานในกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่และตามลำพังได้ โดยคำนึงถึงลักษณะการใช้สื่อการเรียนด้วย ดังนี้

1. ให้นักเรียนมีโอกาสทำงานตามลำพังหรือทำงานเป็นคู่ได้
2. เน้นการอ่านเรื่องของนกเรียนร่วมกันหรือตามลำพังจากสื่อการเรียนหรือบทเรียนที่ผู้สอนกำหนดให้
3. ในการเขียนจะให้นักเรียนมีโอกาสอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและกำหนดแผนการเขียนตามเป้าหมายการเขียนที่ต้องการ ก่อนที่จะพิจารณาการใช้ถ้อยคำสำนวนในส่วนย่อย
4. เน้นการให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่าน และเขียนโดยการคิดร่วมกัน ปรึกษาหรือร่วมกันและสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน กระบวนการเขียนจะเกี่ยวข้อกับการอ่าน การค้นคว้าเรื่องราวจากที่ต่างๆ และการอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการปรับปรุงงานเขียนเชิงปฏิบัติของนักเรียน

การจัดชั้นเรียนจึงควรมีมุมทำงานต่างๆ หลายแห่งที่จะตอบสนองหลักการที่สำคัญต่างๆ ในการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 ดังแผนผังต่อไปนี้

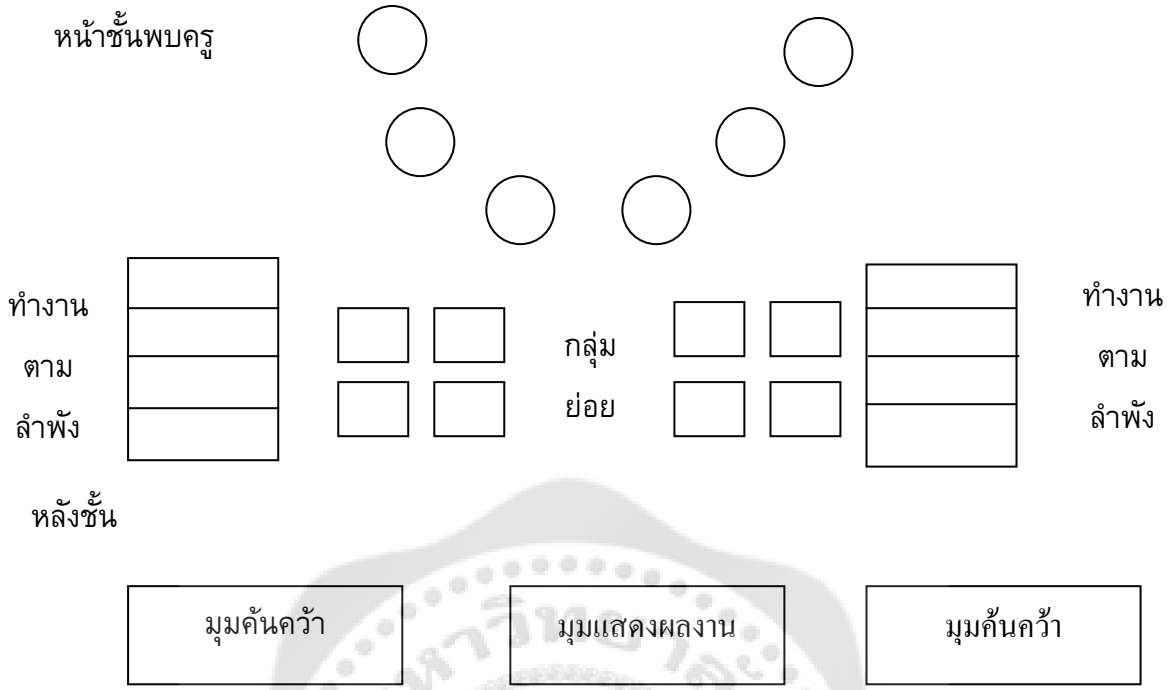

ภาพประกอบ 6 แสดงการจัดชั้นเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ที่มา: เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. 2536: 38.

ผู้สอนควรจัดหนังสือต่างๆ ไว้เพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ประกอบการเรียน เช่น หนังสือเพื่อการค้นคว้าประเภทสารานุกรมหรือเอกสารต่างๆ

ส่วนมากในระยะเริ่มเรียน ผู้สอนจะให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งกลุ่มย่อยที่เล็กที่สุด คือ ให้นักเรียนทำงานเป็นคู่ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกวิธีการทำงานต่างๆ ร่วมกันกับเพื่อน เพื่อให้เกิดความมั่นใจภายใต้การแนะนำช่วยเหลือของครู ต่อมาเมื่อนักเรียนเคยชินกับกระบวนการเรียนแล้วจึงให้นักเรียนทำงานเอง ตามลำพังอย่างอิสระ ภายใต้การดูแลของครู เพื่อการให้คำแนะนำเป็นรายบุคคลต่อไป

ในบางขั้นตอนผู้สอนอาจให้โอกาสนักเรียนทำงานตามลำพังเพื่อฝึกกระบวนการคิดของตนเองได้มากยิ่งขึ้น โดยการกำหนดงานให้ทำเป็นรายบุคคล แต่ในระยะหนึ่งต้องรวบรวมผลงานเหล่านั้น มาอภิปรายในกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ในกระบวนการคิดจากการอ่านและเขียนให้มากที่สุด ซึ่งการให้งานดังกล่าวอาจให้ทำงานเป็นรายบุคคลในรูปของการให้การบ้านและการนำการบ้านมาร่วมกันอภิปรายต่อในกลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่น่วมกับครูผู้สอน เป็นต้น

การจัดมุมแสดงผลงานของนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสได้อ่าน หรือหาข้อมูลจากงานเขียนของผู้อื่นได้มากยิ่งขึ้น และจะเป็นประโยชนต่อการเขียนและการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่นๆ ได้ดีอีกด้วย นอกจากนี้ยังเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและช่วยให้เกิดความสนใจในการเรียนภาษาได้มากขึ้นอีกด้วย

7.3.4 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สามารถกระทำได้ทุกขั้นตอนของการสอนโดยพิจารณาจุดมุ่งหมายของการสอนในแต่ละชั้นเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยทั่วไป ซึ่งผู้สอนอาจบันทึกไว้ได้เป็นระยะ เมื่อพบว่า ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมใดๆที่แสดงว่า ผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้น เช่น

ขั้นตอนที่ 1 ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ย่อความได้ ลำดับเรื่องได้ หารายละเอียดของเรื่องได้ แปลความได้ ตีความได้

ขั้นตอนที่ 2 ผู้เรียนสามารถวางแผนการเขียนได้ สรุปความได้ รู้จักใช้ความคิดและใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 ผู้เรียนสามารถย่อความ ขยายความของเรื่องได้ รวมทั้งรู้จักค้นคว้าหาข้อมูลจากการอ่านและการอภิปราย

ขั้นตอนที่ 4 ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องได้อย่างหลากหลายในอรรถลักษณะต่างๆ อย่างเข้าใจระบบคำ ระบบไวยากรณ์

ขั้นตอนที่ 5 ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องได้และรู้จักวิเคราะห์คำ ระบบไวยากรณ์หรือการใช้ภาษาโดยทั่วไป รู้จักการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 6 ผู้เรียนสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์หรือเชิงวิจารณญาณได้ เข้าใจระบบตัวสะกด สามารถเขียนเรื่องได้หลากหลายในอรรถลักษณะต่างๆ ได้ดี ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การวัดและการประเมินผลดังกล่าว สามารถกระทำได้อย่างสม่ำเสมอในขณะที่ทำการสอนในแต่ละคาบเรียนและสามารถกระทำได้หลายวิธี โดยมีจุดมุ่งหมายในการวัดความสามารถในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของผู้เรียนในทุกทักษะ รวมทั้งการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และเจตคติในการเรียนวิชาภาของผู้เรียนด้วย

แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผล สามารถจัดกระทำได้ง่ายและมีประสิทธิภาพเพียงพอในการบ่งชี้ความสามารถของผู้เรียน

1. การสัมภาษณ์หรือการใช้เทปบันทึกเสียงพูด หรืออ่านของบุคคลต่างๆ ตามสถานการณ์จริงของการใช้ภาษา เช่น การรายงานข่าว บทสนทนทั่วไป การโฆษณา ฯลฯ และให้ผู้เรียนฟังเสียงเหล่านั้นว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรหรือเป็นเรื่องใด ใครพูดกับใคร อย่างไร ที่ไหน และมีความรู้สึกนึกคิดเช่นใด การเสนองานหน้าชั้นเรียน การอภิปรายในกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย การแสดงละครหรือบทบาทสมมุติก็สามารถวัดและประเมินผลการฟัง-พูดของผู้เรียนได้เช่นกัน ข้อสอบดังกล่าวจะวัด

การฟัง-พูด ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการสัมภาษณ์ แต่เกณฑ์ในการประเมินจะต้องมีระบบและชัดเจนในการให้คะแนน

2. การใช้แบบทดสอบแบบโคลซ (Close) หรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยเฉพาะในประเด็นของการจับใจความสำคัญของเรื่อง การหารายละเอียดของเรื่อง การแปลความ ตีความและขยายความ

แบบทดสอบแบบโคลซ จะหมายถึง แบบทดสอบที่ใช้ข้อความหลากหลายให้ผู้เรียนอ่าน โดยตัดคำในข้อความออกเป็นช่วงๆ ซึ่งจะเว้นช่วงเท่าๆ กัน จะช่วยให้ผู้อ่านต้องคิดและเติมคำ ซึ่งอาจวัดและประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนในวงกว้างได้มากกว่าเว้นช่วงคำเฉพาะที่ เนื่องจากจะกำจัดการใช้ภาษาเฉพาะอย่างเท่านั้น เช่น คำนาม คำกริยา ฯลฯ แบบทดสอบดังกล่าวจะวัดผลความสามารถในการอ่านและเขียนได้ดีในขณะเดียวกัน

3. การให้เขียนเรียงความตามเรื่อง หรือจากภาพที่กำหนดให้ การเขียนเรียงความ จะวัดและประเมินความสามารถในการเขียนได้เป็นอย่างดี เพราะต้องใช้ภาษา ทั้งระบบคำ ระบบไวยากรณ์ การลำดับเรื่อง การลำดับความ รวมทั้งการรู้จักเลือกใช้คำและประโยคต่างๆ ให้เหมาะสมตามกาละและเทศะด้วย

4. การเขียนตามคำบอก จะวัดและประเมินผลได้หลายลักษณะในขณะเดียวกัน นั่นคือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ลักษณะของการเขียนตามคำบอกอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น ให้ฟังเสียงบอกความต่างๆ แล้วเขียนตาม ให้ฟังเสียงบอกข้อความต่างๆ เขียนตาม และเว้นเรื่องให้ต่อความ หลังจากการเขียนตามคำบอกแล้ว หรือการฟังเสียงบอกข้อความให้เขียน และเว้นช่วงคำให้คิดเติมเอาเองเช่นเดียวกับแบบทดสอบแบบโคลซ เป็นต้น เทคนิคการสร้างแบบทดสอบชนิดนี้ จะช่วยให้วัดและประเมินผลความสามารถในการฟัง การอ่านและการเขียนในระดับต่างๆ ของผู้เรียนได้

7.3.5 การสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมในการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 สามารถกระทำได้ทุกขั้นตอนเพราะจุดมุ่งหมายของแต่ละขั้นตอนแสดงไว้ชัดเจนอยู่แล้วว่า ต้องการให้นักเรียนมีความสามารถอย่างไรบ้าง หากนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ ผู้สอนต้องให้คำปรึกษาและแนะนำ หรืออธิบายเพิ่มเติมในทันที โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดกลุ่มนักเรียนในการทำกิจกรรมจะช่วยให้ผู้สอนมีเวลาในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนได้อยู่แล้วและสามารถบันทึกข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆ ของนักเรียน เพื่อการอภิปรายกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยหรือเฉพาะบุคคลได้

การเลือกงานให้นักเรียนอ่านไม่จำเป็นต้องให้งานเหมือนกัน ผู้สอนอาจเลือกงานที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม และอาจจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะแก่นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน โดยในขั้นตอนที่ 6 จะมีการจัดการสอนเสริมทักษะอยู่แล้ว ผู้สอนอาจจัดกิจกรรมเสริมทักษะเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มย่อยเพื่อเสริมการเรียนรู้บางอย่างแก่ผู้เรียน นักเรียนที่เก่งต้องให้งานที่ท้าทายมากขึ้น เพื่อให้เกิดความสนใจในกิจกรรมนั้นมากขึ้น สำหรับนักเรียนที่อ่อน

ก็ควรได้กิจกรรมเสริมตามข้อบกพร่องที่ตนยังต้องการฝึกฝนเพิ่มเติมโดยมีครูและเพื่อนๆ คอยให้กำลังใจ หรือช่วยเหลือแนะนำหรืออาจให้เพื่อนนักเรียนที่เก่ง ช่วยแนะนำช่วยเหลือบ้างในบางกิจกรรม สำหรับนักเรียนที่เรียนในระดับปานกลาง อาจมีปัญหาในบางเรื่องที่ยังเข้าใจไม่แจ่มชัด ผู้สอนก็ควรให้มีกิจกรรมเสริมทักษะหลายชนิดที่นักเรียนจะเลือกเพื่อฝึกฝนทักษะที่ตนเองต้องการเพิ่มขึ้นได้ หรืออาจให้เพื่อนนักเรียนที่เก่งคอยช่วยเหลือแนะนำหรือทำกิจกรรมร่วมในบางครั้งก็ได้ แต่บุคคลที่จะช่วยนักเรียนที่เรียนอ่อนได้ดีที่สุด ก็คือครูผู้สอนนั่นเอง การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมในขั้นตอนที่ 6 เพื่อเสริมทักษะ และรอการอภิปรายกลุ่มใหญ่ จะช่วยให้การสอนซ่อมเสริมเป็นไปได้สะดวกขึ้น ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดกิจกรรมควรมีการยืดหยุ่นได้ เพื่อสนองความแตกต่างในการเรียนรู้นั้น ผู้เรียนอาจเรียนทันกันได้ในที่สุดแต่ใช้เวลาต่างกัน นักเรียนที่เรียนอ่อนต้องการใช้เวลาในการเรียนรู้มากกว่าเด็กเก่งในบางเรื่อง ผู้สอนควรหากิจกรรมให้นักเรียนเหล่านี้ ฝึกฝนมากขึ้นด้วย เช่น การให้การบ้านซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนทุกคนเท่ากัน ทั้งนี้ควรพิจารณาข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สอนควรสังเกต และวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนอย่างละเอียดรอบคอบว่าเขาต้องการซ่อมเสริมอย่างไร เรื่องใด เพิ่มเติมในการสอนซ่อมเสริมนั้นก็จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและแก้ปัญหาได้ตรงจุดที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 (Model III)

1. ผู้สอนควรศึกษาเทคนิคหรือกลยุทธ์การสอนในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด
2. ถ้าผู้เรียนไม่เคยเรียนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในรูปแบบที่ 2 มาก่อผู้สอนต้องทบทวนความรู้ในรูปแบบที่ 2 ก่อนที่จะใช้รูปแบบที่ 3
3. ผู้สอนไม่ควรข้ามขั้นตอนการสอนในแต่ละชั้น
4. การใช้สื่อการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3สามารถใช้สื่อการสอนได้ทุกรูปแบบและทุกมวลประสบการณ์วิชา
5. ผู้สอนควรเตรียมการเกี่ยวกับการจัดสื่อการเรียนการสอนรวมทั้งกิจกรรมเสริมทักษะ เช่น หนังสือเรียน บทความ เกมต่างๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนและวางแผนการจัดชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ
6. ผู้สอนควรให้กำลังใจแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น คำชมเชย เป็นต้น
7. อย่าปล่อยให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามลำพัง โดยไม่เอาใจใส่ และให้การช่วยเหลือแนะนำ

จากการศึกษาวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะเห็นได้ว่า เป็นวิธีสอนที่มีรูปแบบและกระบวนการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งถือได้ว่า เป็นวิธีสอนที่สามารถใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ และคณะ (2531: 6) ได้ทำการทดลองสอนภาษาไทยด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทำการทดลองเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโครงการนำร่องของศูนย์วิจัยและพัฒนาการอ่านที่จังหวัดสุรินทร์ ผลการทดลอง พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีผลสำฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขวัญตา จริยสถิตกุล (2533: 100 – 106) ได้ทดลองโดยการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์แตกต่างจากผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรรณิการ์ ชาติมนตรี (2533: 136) ได้ทดลองโดยการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ และมนุษยสัมพันธ์ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถทางการเขียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรพิมล ประสงค์พร (2535: 143) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 กับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่าความสามารถด้านการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) กับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาด้วยอรรถลักษณะกับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการใช้ภาษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสนใจในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพร พุยศิริ (2540: 67) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิภาวี แป้นเรือง (2546: 104) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบความเข้าใจ ในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่

ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามคู่มือครู

ความหมายของการสอนตามคู่มือครู

การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ดำเนินไปตามกิจกรรมเสนอแนะในคู่มือการสอนของ ซึ่งการสอนนี้ใช้วิธีบรรยาย อธิบาย ซักถาม ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสมการดำเนินการสอนแต่ละคาบใช้วิธีหลายๆ อย่าง ควบคู่กันไป โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สำหรับการสอนตามคู่มือครูนั้นผู้สอนจะต้องยึดหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองเป็นสำคัญ เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมโดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นแบบอย่าง

ลักษณะการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดแนวคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ. 2544: 35) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควบคู่ไปกับการบรรยายของครู ดังนี้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู เริ่มจากการสนทนาซักถาม การทายปัญหาการบรรยายของครูแล้ว แบ่งกลุ่มระดมความคิดหาข้อสรุปร่วมกัน แล้วนำเสนอผลงาน จากนั้นร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ติชมงานที่นำเสนอ และฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล สื่อการเรียนรู้เป็น ใบความรู้ ใบงานที่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครูการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชา ความสนใจและวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การทายปัญหา การสนทนา การซักถาม ดูของจริง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีต่างๆ เช่น แบ่งกลุ่มนักเรียน ระดมความคิด เขียนวลีและประโยค ข้อความ เรื่องราว แล้วให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงทั้งเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นการสรุปเนื้อเรื่องของบทเรียน โดยนักเรียนร่วมกันวิจารณ์ ติชมผลงานที่ได้ปฏิบัติในใบงาน

กล่าวโดยสรุปว่า การสอนตามคู่มือครู คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ดำเนินไปตามกิจกรรมเสนอแนะในคู่มือครูซึ่งเป็นเอกสารสำหรับช่วยครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนที่ลึกซึ้งและชัดเจนโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ

3.1 ความหมายของการเขียนเรียงความ

พันธ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2539:113) กล่าวว่า การเขียนเรียงความ คือ การเขียนเรื่องราวอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีการลำดับความอย่างมีระเบียบ มีรูปแบบและควรมีสารประโยชน์ การเขียนเรียงความจึงไม่ใช่การเขียนข้อความธรรมดาที่คิดสิ่งใดออกก็เขียนไปเรื่อยๆ เพียงแต่ให้เรื่องราวเท่านั้น

เอกฉันท์ จารุเมธีชน (2539: 123) ได้ให้ความหมายของการเขียนเรียงความว่า คือ การเรียบเรียงถ้อยคำเป็นเรื่องราวในลักษณะของการเขียนร้อยแก้ว เพื่อถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนให้ผู้อ่านเข้าใจ

วัฒนะ บุญจับ (2541: 145) กล่าวว่า เรียงความเป็นข้อเขียนที่แสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจให้ผู้อ่านทราบ โดยการนำคำมาเรียงเป็นประโยคและเรียบเรียงเป็นเรื่องราว ข้อความให้มีเนื้อเรื่องติดต่อกันเรียกว่า เรื่องหนึ่ง การเขียนเรียงความให้มีประสิทธิภาพ ชวนอ่านนั้น ผู้เขียนจะต้องรู้จักเลือกสรรถ้อยคำและลำดับความให้ได้เนื้อเรื่องชัดเจนน่าอ่าน โดยยึดองค์ประกอบสำคัญในเรื่องของเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ เรียงความส่วนประกอบสำคัญอยู่ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545: 134) กล่าวถึง ความหมายของการเขียนเรียงความว่า คือ งานเขียนประเภทร้อยแก้วที่ถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้ ความคิด และทัศนคติด้วยการเรียบเรียงถ้อยคำที่สละสลวย ตามรูปแบบของเรียงความ

วัชรพงศ์ โกมุทธรรมวิบูลย์ และคณะ (2546: 175) สรุปความหมายของการเขียนเรียงความว่า คือ งานเขียนชนิดหนึ่งที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์จะถ่ายทอด ความรู้ ความคิด ความรู้สึก ด้วยถ้อยคำสำนวนที่ชัดเจน และท่วงทำนองที่น่าอ่านให้ผู้อ่านเข้าใจ

สมชัย ศรีนอก (2551: 203 – 204) ได้ให้ความหมายของเรียงความไว้ว่า งานเขียนชนิดนึ่งที่ผู้เขียนต้องการจะถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทรรศนะ ความรู้สึก ความเข้าใจ ออกมาเป็นเรื่องราวด้วยถ้อยคำสำนวนที่เรียบเรียงอย่างชัดเจนและท่วงทำนองการเขียนที่น่าอ่าน การเขียนเรียงความจึงเป็นการนำความคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เขียนสนใจมาเรียบเรียงอย่างชัดเจน โดยอาศัยข้อเท็จจริงประกอบความคิดเห็นของผู้เขียนให้ผู้อ่านเข้าใจตามที่ผู้เขียนต้องการ

จากความหมายของเรียงความที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเขียนเรียงความ หมายถึง การเรียบเรียงถ้อยคำเป็นเรื่องราวด้วยการเขียนแบบร้อยแก้ว โดยการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาที่ถูกต้องตามรูปแบบของเรียงความและมีความชัดเจนน่าอ่าน เพื่อถ่ายทอดคามรู้ ความคิด ทรรศนะ และความรู้สึก ให้ผู้อ่านเข้าใจ

3.2 องค์ประกอบของเรียงความ

สนิท ตั้งทวี (2529: 130 – 132) อธิบายองค์ประกอบของการเขียนเรียงความไว้ ดังนี้

1. คำนำ เป็นตอนเปิดเรื่อง กล่าวกันว่าเป็นตอนที่เขียนยากที่สุด เพราะคำนำมีส่วนสำคัญที่จะชักจูงให้ผู้อ่านติดตาม หรือทำให้ผู้อ่านเลิกสนใจที่จะติดตามอ่านต่อไปก็ได้ เพราะฉะนั้นจึงต้องเขียนคำนำให้น่าสนใจ

2. เนื้อเรื่อง เป็นใจความส่วนใหญ่ของเรื่อง ก่อนที่จะเขียน ผู้เขียนจะต้องวางโครงเรื่องเอาไว้ก่อน โดยเรียงลำดับความคิดให้เป็นไปตามขั้นตอน แล้วเขียนขยายความออกไปทีละตอน เมื่อจบตอนหนึ่งๆ ก็ขึ้นย่อหน้าใหม่ โดยยึดหลัก ดังนี้

2.1 แต่ละย่อหน้าต้องมีใจความสำคัญเพียงอย่างเดียว

2.2 ต้องมีความสัมพันธ์ภายในย่อหน้า

2.3 ทุกๆย่อหน้าต้องมีการส่งทอดเนื้อความกันเป็นอย่างดี

2.4 รู้จักเน้นในส่วนที่สำคัญ ให้รายละเอียดด้วยประโยคขยาย

2.5 เนื้อความเข้มข้นเต็มไปด้วยสาระและมีหลักฐานน่าเชื่อถือ

2.6 ต้องเขียนให้มีความชัดเจน ถูกต้อง มีเหตุผล และมีความคิดดี

3. สรุป เป็นการปิดเรื่อง การเขียนสรุปต้องฝากความประทับใจ หรือให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน ซึ่งอาจทำได้โดยการยกสุภาษิต คำพังเพย คำคม หรือบทกวีต่างๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง ตอนสรุปต้องใช้ภาษาให้กะทัดรัด ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านจับประเด็นความคิดสำคัญได้ถูกต้อง

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2540: 24) กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ โดยสรุป ดังนี้

1. คำนำ หมายถึง การเริ่มเรื่องในย่อหน้าแรก เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในการอ่านติดตามเนื้อเรื่องต่อไป

2. เนื้อเรื่อง หมายถึง การเขียนรายละเอียดทั้งหมด โดยแบ่งเป็นย่อหน้าหลายย่อหน้า เนื้อเรื่องที่ดี ควรมีลักษณะ 3 ประการ คือ มีเอกภาพ มีสัมพันธภาพ และมีสารัตถภาพ

3. สรุป หมายถึง ในส่วนนี้ผู้เขียนจะแสดงทัศนะหรือข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนไว้ในตอนท้ายของเรื่อง บางครั้งอาจจะใช้ประโยคสรุปความเพียงตอนเดียว หรือประโยคเดียวก็พอ

นิเกล วอร์เบอร์ดัน (อินทร์วุธ เกษตรชนม์. 2551: 27; อ้างอิงจาก นิเกล วอร์เบอร์ดัน) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ โดยสรุปได้ ดังนี้

1. คำนำ เป็นสิ่งแรกที่ควรเขียนให้ดีที่สุด คือ เขียนให้ประทับใจใช้คำที่เลือกแล้วและสามารถเขียนกระตุ้นความสนใจของผู้อ่านให้สนใจอย่างต่อเนื่อง

2. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนกลางของเรียงความมีข้อความสำคัญ 3 ประเด็น คือ สร้างประเด็นสำคัญของเรื่อง สนับสนุนด้วยการยกตัวอย่าง และเขียนสื่อสารให้ตรงกับผู้เขียนคิดและจะต้องตรงกับประเด็นของเรื่อง

3. สรุป ควรจะใช้ข้อความสั้นๆ เพียง 2 – 3 ประโยค โดยสรุปเรื่องทั้งหมดอย่าง

กระจ่างชัดและทิ้งข้อความให้ผู้อ่านประทับใจ

องค์ประกอบของเรียงความ มี 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ซึ่งไม่สามารถขาดส่วนใดส่วนหนึ่งได้ เพราะถ้าไม่ครบตามองค์ประกอบนี้ ก็มิใช้ชื่อได้ว่า เป็นงานเขียนประเภทเรียงความ

3.3 ลักษณะของเรียงความที่ดี

เปลื้อง ณ นคร (2512: 2 – 3) กล่าวถึงลักษณะของเรียงความที่ดีว่า ต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เรียงความเรื่องหนึ่งจะต้องมีใจความและความมุ่งหมายสำคัญเพียงอย่างเดียว ไม่กล่าวนอกเรื่อง ถ้าหากจะกล่าวถึงเรื่องอื่น เรื่องที่นำมากล่าวนั้นต้องเกี่ยวข้องหรือช่วยให้เรื่องเดิมเด่นชัดขึ้น เรียงความที่ขากเอกภาพก็คือ เรียงความที่มีเรื่องต่างๆ ปนกัน การจะสังเกตดูว่าเรียงความใดมีเอกภาพหรือไม่ ต้องตั้งคำถามดูว่า เรียงความนั้นว่าด้วยเรื่องอะไร ถ้าตอบได้แน่นอนว่าด้วยเรื่องนั้นๆแต่เพียงเรื่องเดียวก็แปลว่าเรียงความนั้นมีเอกภาพ

2. สัมพันธภาพ คือ ความเกี่ยวโยง ข้อความต่างๆ ต้องดำเนินไปเป็นลำดับต่อเนื่องกัน ไม่ขาดห้วน เนื้อความชัดเจน ไม่คลุมเครือ

3. สารัตถภาพ คือ การเน้นใจความที่สำคัญ ข้อความที่สนับสนุนเนื้อเรื่องให้เด่นชัดต้องอยู่ในที่เด่น และต้องมีความยาวมากกว่าส่วนอื่น ถ้าพลความมากกว่าใจความสำคัญ ก็ถือว่า ขาดสารัตถภาพ

4. สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่เรียงความจะขาดไม่ได้ คือ การย่อหน้า เพราะเรียงความเรื่องหนึ่งย่อมแบ่งเป็นตอนย่อยๆ และมีเนื้อความสำคัญหลายๆตอนรวมกัน เมื่อจบเรื่องตอนหนึ่งก็ย่อหน้าครั้งหนึ่ง แม้ว่า ในแต่ละตอนจะมีเนื้อความสำคัญโดยเฉพาะก็ต้องให้ข้อความนั้นเกี่ยวพันกันไป

วรรณ แก้วแพรก (2526: 221) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของเรียงความว่า ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. รูปแบบดี คือ หัวเรื่อง การย่อหน้าข้อความ การเว้นวรรคตอน การใช้เครื่องหมายต่างๆ รวมถึงความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยของการเขียน

2. โครงเรื่องดี คือ ความยาวของเรื่องพอเหมาะกับเวลาที่ให้เขียน เหมาะกับหัวเรื่องและระดับของผู้เขียน

3. ถ้อยคำภาษาดี การเขียนเรียงความคือการสื่อด้วยภาษา การใช้ถ้อยคำดีจึงจำเป็นมากต้องใช้คำให้ถูกต้องตรงความหมาย เหมาะสมกับบุคคลและศักดิ์ของคำ ผูกประโยคได้ถูกต้องสละสลวยกะทัดรัด และมีท่วงทำนองการเขียนดี

4. เนื้อหาดี คือ เนื้อหาสอดคล้องกับหัวเรื่อง เนื้อความสัมพันธ์กัน และมีเนื้อหาพอที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจตามหัวเรื่องที่กำหนดไว้

5. ความคิดดี ความคิดดีต่างกับเนื้อหาดี เพราะเนื้อหาเป็นสาระที่เกี่ยวกับความรู้หลักวิชา ข้อเท็จจริง แต่มีความคิดเป็นเรื่องของความเข้าใจ ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น การคิดหาเหตุผลซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับภูมิปัญญาของผู้เรียน

ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2534: 22 – 24) กล่าวถึงลักษณะของเรียงความที่ดี คือ

1. เขียนเรียงความถูกต้องตามรูปแบบของเรียงความ คือ มีคำนำ เนื้อเรื่องและสรุป
2. ความสมบูรณ์ถูกต้อง เนื้อหาสาระดี
3. เรียงลำดับดี อ่านเข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักภาษา
4. แจ่มแจ้ง ไม่นอกเรื่อง นอกประเด็น
5. มีความคิดแปลกใหม่ ท่วงทำนองการเขียนดี มีการแสดงความคิดใหม่ๆ แสดงออกถึงบุคลิกลักษณะของผู้เขียน และเป็นอิสระในท่วงทำนองเขียน

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2540: 63) กล่าวถึงลักษณะของเรียงความที่ดีว่า

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และประมวลข้อคิดที่สำคัญๆเข้าที่จุดหมายนั้นอย่างมีระเบียบ
2. ต้องมีเอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเรื่อง หมายถึง มีความคิดรวบยอดของเรื่องเด่นชัด และมีสัมพันธภาพ คือ ความสัมพันธ์กลมกลืนกับความคิด ทั้งจะต้องมี สารัตถภาพ คือ การเน้นข้อคิดที่สำคัญ
3. ต้องมีสัดส่วนที่เหมาะสม คือ มีข้อความเปิดเรื่อง ปิดเรื่อง และดำเนินเรื่องตามสัดส่วนที่พอเหมาะ
4. ต้องมีการจัดลำดับเรื่องอย่างเหมาะสม โดยเขียนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เป็นหัวข้อสั้นๆ แล้วนำมาเรียงลำดับให้เป็นระเบียบ

กองทัพ เคลือบพานิชกุล (2542: 146) กล่าวถึงลักษณะของเรียงความที่ดีว่า จะต้องมีลักษณะ 3 ประการ ได้แก่

1. เอกภาพ หมายถึง ใจความหรือเรื่องราวที่กล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว มีเหตุผลรับกันหรือสอดคล้องกัน ไม่กล่าวพาดพิงถึงเรื่องอื่น ๆ มากกว่าเองที่แท้จริง
2. สัมพันธภาพ หมายถึง ข้อความที่เกี่ยวโยงกันเป็นลำดับมีความต่อเนื่องกัน ในแต่ละย่อหน้าต้องมีความสัมพันธ์ไม่ขาดตอน
3. สารัตถภาพ หมายถึง เนื้อหาสาระที่จะต้องเน้นใจความสำคัญ ทั้งนี้การเขียนเรียงความจะต้องมีข้อมูลจริง และมีเนื้อหาสาระ สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน มีความสมบูรณ์ด้านเนื้อหา

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545: 135) กล่าวว่า เรียงความที่ดี ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. มีเอกภาพ คือ ต้องมีเนื้อหาไปในทิศทางเดียวกัน และไม่กล่าวนอกเรื่อง
2. มีสัมพันธภาพ คือ ต้องมีเนื้อหาเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันตลอดทั้งเรื่องโดยจะต้องมีการวางโครงเรื่อง จัดลำดับย่อหน้าอย่างมีระบบ และเรียบเรียงด้วยคำเชื่อมที่เหมาะสม
3. มีสารัตถภาพ คือ ต้องมีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์ตลอดทั้งเรื่อง และแต่ละย่อหน้าจะต้องมีประโยคใจความสำคัญที่ชัดเจน และต้องมีประโยคขยายความที่มีน้ำหนัก เพื่อช่วยเน้นย้ำให้ประโยคใจความสำคัญมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จิตต์นิภา ศรีไสย์ (2549: 71) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะความงามของเรียงความ 3 ส่วน ดังนี้

1. งามด้วยรูป การเขียนเรียงความนั้นเปรียบได้กับการสร้าง หรือปั้นรูปตุ๊กตา คือ ต้องมีหัว มีตัวและมีขา จึงจะได้ชื่อว่าเป็นตุ๊กตาหรือเป็นเรียงความที่สมประกอบไม่พิการ ส่วนหัวของเรียงความได้แก่ คำนำ ส่วนที่เป็นตัวนั้น ได้แก่เนื้อหาหรือโครงเรื่อง และส่วนที่เป็นขาได้แก่คำลงท้าย นอกจากจะต้องมีส่วนต่างๆ เหล่านี้ครบถ้วนแล้ว ยังต้องพยายามวางรูปแบบให้ได้สัดส่วนที่เหมาะเจาะ เช่น ต้องระวังมิให้ส่วนที่เป็นหัว หรือเป็นขายาวเกินไป จนไม่เหมาะกับส่วนที่เป็นตัว เป็นต้น

2. งามด้วยความ ผู้เขียนเรียงความจะต้องรู้ว่า ควรจะเอาเนื้อหาอะไรมาเขียน จึงจะเหมาะหรือเข้ากับเรื่อง นั่นก็คือ รู้จักสรรความที่จะนำมาเขียนไม่ใช่เขียนตามใจนึก เพราะถ้าเขียนแบบตามใจนึก จะทำให้ลำดับความคิดที่ปรากฏในเรียงความนั้นไม่เป็นระเบียบ อันจะมีผลทำให้เนื้อเรื่องไม่กระชับและอาจเป็นหนทางที่ทำให้เขียนออกนอกเรื่องได้ง่าย

3. งามด้วยท่วงทำนองเขียน ผู้เขียนเรียงความจำเป็นจะต้องพิถีพิถันในเรื่องการใช้ภาษา ต้องพยายามใช้ภาษาให้ถูกต้อง ชัดเจน สละสลวย และน่าอ่าน หรือใช้กลวิธีการเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความทึ่ง เกิดความซาบซึ้ง หรือศรัทธาในฝีมือการเขียนของตนได้

สมชัย ศรีนอก (2551: 206 – 207) ได้กล่าวเกี่ยวกับลักษณะของเรียงความที่ดีว่า ต้องมีลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

1. มีเอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ได้แก่ เรียงความที่ดี เนื้อเรื่องจะต้องมีเนื้อหาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่กล่าวนอกเรื่อง เรียงความจะมีเอกภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการวางโครงเรื่อง นอกจากนี้ย่อหน้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเรียงความก็ต้องมีเอกภาพด้วย นั่นคือ ประโยคขยายความจะต้องมีเนื้อหาสาระที่สนับสนุนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับประโยคใจความสำคัญ

2. มีสัมพันธภาพ หมายถึง มีความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เรียงความที่ดีเนื้อหาจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งมาจากการลำดับความคิด การวางโครงเรื่องที่ดี และการเรียบเรียงย่อหน้าอย่างมีระเบียบ มีการลำดับประโยคได้อย่างต่อเนื่อง และมีคำเชื่อมที่เหมาะสมกลมกลืนถูกต้อง

3. มีสารัตถภาพ หมายถึง มีสาระดี เรียงความที่ดีต้องมีสาระดี มีสาระที่สมบูรณ์ครบถ้วนตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งเกิดจากการวางโครงเรื่องที่ดี มีย่อหน้าที่สมบูรณ์ มีประโยคขยายความที่เน้นเนื้อหาสำคัญของเรื่องอย่างชัดเจนและเหมาะสม

เรียงความที่ดี ควรจะมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ เอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพประกอบด้วย ต้องรักษาองค์ประกอบของเรียงความให้ครบถ้วนทั้งคำนำ เนื้อเรื่องและสรุปในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสามารถเขียนแสดงความคิดอย่างเป็นระบบ เหมาะสมทั้งเนื้อหาและการใช้ภาษา

3.4 การสอนเขียนเรียงความ

ประภาศรี สีหอำไพ (2524: 343 – 344) นำเสนอกิจกรรมการสอนเขียนเรียงความไว้สรุปได้ ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อเรื่องตามความสนใจของนักเรียน
2. ให้บันทึกสิ่งที่สังเกตจากประสบการณ์ต่างๆ ไว้แล้วนำมาฝึกเขียนขยายความ
3. ใช้สื่อการเรียนนำมาฝึกเขียนโวหารต่างๆ
4. ส่งเสริมให้มีการประกวดการเขียนตามหัวข้อที่กำหนด
5. ให้รวบรวมคำเป็นหมวดหมู่เพื่อนำมาใช้เรียบเรียงได้สะดวกยิ่งขึ้น
6. ฝึกให้เขียนบันทึกประจำวัน เพื่อให้เขียนเรื่องได้คล่องขึ้น
7. นำตัวอย่างการเขียนของนักเรียนหลายรูปแบบมาวิจารณ์ให้สังเกต แนวทางการเขียนและความคิดเห็นตลอดจนสำนวนโวหาร

สมพร มันตะสูตร (2526: 150 – 152) ได้นำเสนอแนวทางการสอนเขียนเรียงความกล่าวโดยสรุป ได้ดังนี้

1. ให้นักเรียนเลือกเรื่องที่จะเขียนด้วยตนเอง โดยครูชี้แนะให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
2. กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดอยากแสดงออกทางความคิดผ่านการเขียนด้วยการสนทนาถึงสิ่งที่น่าสนใจรอบตัว หรือเหตุการณ์ข่าวประจำวัน
3. ใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม เพื่อฝึกให้เขียนบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร หรือเขียนเรียงความตลอดเรื่อง
4. นำตัวอย่างเรียงความที่ดี มาให้นักเรียนอ่าน
5. ให้นักเรียนผูกเรื่องจากคำศัพท์ที่ครูกำหนดให้ หรือให้นักเรียนรวบรวมคำแปลกๆ จากหนังสือพิมพ์มาผูกเรื่องใหม่ เป็นการส่งเสริมจินตนาการในการเขียน
6. ครูและนักเรียนช่วยกันวางโครงเรื่องที่น่าสนใจ แล้วให้นักเรียนเขียนตามที่กำหนดไว้
7. การเขียนเรียงความที่เป็นวิชาการ ครูต้องแนะนำแหล่งข้อมูลที่จะศึกษา และวิธีการเขียนเรียงความเชิงวิชาการให้ก่อน
8. เมื่อพบข้อบกพร่องในการเขียน ครูต้องแก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษร แล้วนำข้อบกพร่องนั้นมานำเสนอหน้าชั้นเรียนพร้อมแก้ไขให้ดูเป็นแบบอย่าง
9. คัดผลงานเขียนเรียงความที่ดีของนักเรียนมาอ่านให้เพื่อนๆ ฟัง เพื่อส่งเสริมด้านกำลังใจในการเขียน
10. เปิดโอกาสให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันเขียน นอกเหนือจากการเขียนรายบุคคล
11. ให้นักเรียนฝึกถอดคำประพันธ์หรือสุภาษิต แล้วเขียนเป็นเรียงความที่สละสลวย

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2531: 82 – 84) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอนเขียนเรียงความไว้โดยสรุป ดังนี้

1. เรื่องที่นำมาใช้สอนเขียนเรียงความนั้น ควรเลือกเรื่องที่อยู่ในความสนใจ และเหมาะกับระดับความรู้ของนักเรียน
2. ครูควรหาวิธียั่วยุหรือเร้าใจให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

3. ครูควรใช้อุปกรณ์การสอนมาให้นักเรียนฝึกการเขียนโวหารรูปแบบต่างๆ

4. พยายามสรรหาวิธีการสอนเขียนเรียงความที่หลากหลาย โดยไม่ว่า จะใช้วิธีใด ให้คำนึงถึงกิจกรรมที่สอดคล้องกับพื้นฐานประสบการณ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

5. การเขียนเรียงความเรื่องที่เป็นความรู้ ควรแนะวิธีหาความรู้ให้แก่นักเรียนด้วย

6. ครูควรแนะขั้นตอนการเขียนเรียงความให้นักเรียนรู้จักคือ ขั้นร่างและขั้นเรียบเรียง

7. ครูให้นักเรียนฝึกฝนตนเองด้วยวิธีการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ให้เพิ่มพูนความรู้เรื่องคำ ให้นักเรียนฝึกฝนเป็นคนอ่านมาก ฟังมาก และให้นักเรียนหมั่นฝึกเขียนอยู่เสมอ

8. การสอนเรียงความอาจทำเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ตามโอกาสอันเหมาะสม

9. การแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความ ควรแก้เป็นรายบุคคลและหาโอกาสรวบรวมข้อบกพร่องต่างๆ ที่นักเรียนผิดเหมือนๆ กัน มาอธิบายแก้ไขหน้าชั้นเรียน

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรัมพรรย์ (2538: 176) ได้เสนอแนะการสอนเขียนเรียงความไว้ว่า ในการสอนเรียงความนั้น บรรยากาศที่จะเอื้ออำนวยในด้านการเขียนก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเขียนเรียงความได้คล่อง มีความรู้สึกอยากเขียน ครูควรสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้น เช่น ตัวครูเองก็มีบุคลิกภาพที่ดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง มีความเห็นอกเห็นใจพ้อมที่จะให้คำแนะนำ และชื่นชมกับผลงานที่นักเรียนได้สร้างสรรค์ขึ้น นอกจากนี้การให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมกันเขียนร่วมกันทั้งชั้นบ้าง เป็นกลุ่มย่อยบ้าง เป็นรายบุคคลบ้าง ก็จะทำให้บรรยากาศไม่ซ้ำซาก

สนิท สัตโยภาส (2538: 180 – 182) ได้เสนอแนะแนวทางการสอนการเขียนเรียงความไว้ดังนี้

1. เริ่มด้วยการพูดชี้แจงให้นักเรียนตระหนักถึงประโยชน์ของการเขียนเรียบเรียงข้อความได้ถูกต้องสละสลวย และเป็นเรื่องราว

2. ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ไปแต่งประโยคหรือข้อความสั้นๆ เช่น ดอกกุหลาบเทียน ลูกฟุตบอล ความดี ความรัก เกียรติ

3. นำประโยคหรือข้อความสั้นๆ มาให้นักเรียนเขียนบรรยาย เช่น เกิดมาต้องสู้ ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี ออกกำลังกายทุกวันอายุยืน ฯลฯ

4. นำสุภาษิต คำพังเพย และคำคมต่างๆ มาให้นักเรียนเขียนบรรยาย เช่น น้ำขึ้นให้รีบตัก วัวหายล้อมคอก น้ำลดตอผุด

5. ให้นักเรียนเขียนบรรยาย พรรณนา หรืออธิบายจากคำสั่งของครู เช่น จงบรรยายท่าทางของคนที่กำลังโกรธจัด ฯลฯ

6. ครูเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง แล้วค้างไว้ให้นักเรียนแต่งต่อจนจบ

7. ให้นักเรียนแต่งเรื่องจากภาพ

8. ให้แต่งเรื่องด้วยวิธี ร้อยแก่น การสอนวิธีนี้ครูจะต้องใช้แก่น เป็นสื่อ ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์ 4 คำ แล้วให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปผูกเป็นเรื่องราว

9. ให้แต่งเรื่องจากเสียงธรรมชาติหรือเสียงเพลง

10. ครูอาจพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่แล้วให้นักเรียนกลับมาเขียนรายงานส่ง

11. ให้นักเรียนเขียนข่าวหรืออนุทิน

12. ฝึกให้นักเรียนเขียนคำนำ โดยนำตัวอย่างการเขียนคำนำแบบต่างๆ มาให้นักเรียนแล้วให้ฝึกเขียน โดยครูนำเรียงความที่มีแต่เนื้อเรื่องและบทสรุป จะเว้นช่องว่างให้นักเรียนเขียนคำนำเพื่อให้เรื่องสมบูรณ์

13. ฝึกให้นักเรียนเขียนบทสรุป โดยนำตัวอย่างการเขียนสรุปแบบต่างๆ มาให้นักเรียนแล้วให้นักเรียนฝึกเขียน โดยครูนำเรียงความที่มีแต่คำนำและเนื้อเรื่อง จะเว้นช่องว่างให้นักเรียนเขียนบทสรุปเพื่อให้เรื่องสมบูรณ์

14. ครูนำเรียงความที่มีทั้งคำนำ เนื้อเรื่องและบทสรุปครบสมบูรณ์มาหลายๆ เรื่อง เพื่อให้นักเรียนอ่านและวิเคราะห์ว่า เรียงความแต่ละเรื่องนั้นเขียนคำนำและบทสรุปด้วยวิธีใด

15. ครูสอนวิธีการวางโครงเรื่อง พร้อมกับให้นักเรียนฝึกเขียนโครงเรื่องด้วยการใช้คำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน แล้วนำคำถามนั้นมาเรียงลำดับหัวข้อตามความเหมาะสมใหม่ แล้วจึงวางแผนในการเขียน

16. ให้นักเรียนเขียนเรียงความตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้โดยวางโครงเรื่องก่อนและมีคำนำ เนื้อเรื่องและสรุปตามที่ได้ฝึกฝนไว้แล้ว

การสอนเขียนเรียงความ สามารถทำได้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับผู้สอนจะนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน แต่สิ่งสำคัญที่ควรกำหนดไว้เสมอในกิจกรรมการสอนเขียนเรียงความ ไม่ว่าจะเป็น การให้ผู้เรียนฝึกเขียนในโวหารชนิดต่างๆ การให้เรียนรู้ครูต้นแบบคำนำ เนื้อเรื่องและสรุปที่ดี การสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ การฝึกเขียน ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม รวมไปถึงการตรวจแก้ไขงานเขียนที่ผู้สอนต้องส่งผลสะท้อนกลับไปสู่ผู้เรียนเสมอ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงานการเขียนต่อไป

3.5 การประเมินผลการเขียน

กิจกรรมการสอนเขียนเรียงความ นอกจากต้องอาศัยวิธีการสอนต่างๆ แล้ว การประเมินผลก็เป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญ ที่จะทำให้ทราบถึงความสามารถในการเขียนของนักเรียน สำหรับแนวทางการตรวจประเมินผลงานเขียนได้มีผู้เสนอแนะไว้ ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (2512: 80) มีหลักในการให้คะแนนเรียงความโดยแบ่งออกเป็นส่วนๆ ดังนี้

1. เนื้อหา 50% แบ่งเป็นข้อเท็จจริง 30% และความคิด 20%
2. สำนวนภาษา 30% การใช้ถ้อยคำสำนวนโวหาร
3. รูปแบบ 20% การวางรูปเรียงความ มีย่อหน้า เว้นวรรคตอน อักขรวิธี

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2518: 10 – 12) ได้เสนอข้อที่ควรพิจารณาในการตรวจงานเขียน คือ

1. เนื้อเรื่อง 40% ได้แก่ แนวคิด การจัดลำดับความคิด การขยายความคิดให้ชัดเจน

2. การใช้ภาษา 40% ได้แก่ พิจารณาการใช้คำ การผูกประโยค การสร้างย่อหน้าที่สมบูรณ์

3. รูปแบบ 10% ได้แก่ พิจารณาว่าทำได้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนแต่ละชนิด เช่น บทความ เรื่องสั้น เรียงความ ย่อความ

4. กลไกประกอบการเขียนอื่นๆ 10% ได้แก่ การคำนึงถึงเรื่องตัวสะกดการันต์ ลายมือ และความเป็นระเบียบเรียบร้อย

พิศวาส ลัดดากุล (2523) ได้ให้หลักเกณฑ์การวัดผลงานเขียน ไว้ ดังนี้

ขั้นแรก อ่านงานเขียนของนักเรียนแล้วแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มความสามารถ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใจและยังต้องปรับปรุง

ขั้นสอง ตรวจให้คะแนนแบบพิจารณาเป็นส่วนๆ ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง 25%
2. การใช้ภาษา 25%
3. นวความคิด 30%
4. รูปแบบ 10%
5. ลายมือ การสะกดการันต์ การเว้นวรรคตอน และย่อหน้า ความสะอาด 10%

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2526: 83 – 84) ได้วิเคราะห์ความเรียงโดยพิจารณาจาก

1. สาระของความเรียง เรื่องที่สามารถอธิบายสาระครอบคลุมหัวใจเรื่องได้มากจะได้รับการตัดสินจากผู้ตรวจให้เป็นความเรียงที่มีประสิทธิภาพสูง

2. การเสนอความคิดเห็น จะสอดแทรกความคิดเห็นในขณะที่อธิบายประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เขียน ความเรียงที่ได้คะแนนสูงจะมีข้อคิดเห็นดีและน่าสนใจ

3. สำนวนภาษาและวิธีการเรียบเรียงเรียง สามารถเขียนได้สละสลวยต่อเนื่อง ชวนอ่านและน่าสนใจ

4. สะอาด ลายมือดี ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง

เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ (2531: 54 – 55) กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรื่องไว้ดังนี้

1. การลำดับเรื่อง ได้แก่ การเรียบเรียงเนื้อความอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ไม่สับสน

2. การลำดับความคิด ได้แก่ การสื่อความคิดที่ชัดเจน ผู้อ่านเมื่ออ่านแล้วเข้าใจถึงความต้องการของผู้เขียน

3. การใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำ การผูกประโยค การสะกดคำ ไวยากรณ์ใช้อย่างถูกต้อง

4. การสื่อความหมาย ได้แก่ การเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องทั้งหมดได้

สำนักทดสอบการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 1 – 7) ได้ให้แนวทางการตรวจให้คะแนนเรียงความไว้ ดังนี้

1. องค์ประกอบของการเขียนเรียงความต้องมีความถูกต้องตามลักษณะการเขียนเรียงความ ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป

2. เนื้อหาสาระของเรื่องต้องสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีประเด็นสำคัญสมบูรณ์และชัดเจน มีข้อมูลสนับสนุนเพิ่มความชัดเจนของเรื่องอย่างสมบูรณ์

3. สำนวนภาษา ต้องใช้ถ้อยคำภาษาสุภาพเหมาะสมกับบุคคล การใช้สำนวนโวหารตรงตามความหมาย และช่วยให้การขยายความเข้าใจเพิ่มขึ้น การใช้คำเชื่อมประโยค เชื่อมข้อความถูกต้อง การเรียบเรียงถ้อยคำต่อเนื่องเป็นลำดับเข้าใจง่าย

4. อักขรวิธี ต้องมีการสะกดคำ การใช้อักษรย่อ การใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน เป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทย

5. ความสะอาดเรียบร้อย เขียนเป็นระเบียบ ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด ไม่มีรอยลบขีดฆ่า

จาคอบส์ เอช แอล (Jacops, H.L. 1981: 89) ได้เสนอแนะการตรวจเรียงความแบบรวมโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่เรียกว่า ESL. Composition Profile ซึ่งเป็นวิธีการตรวจเรียงความที่ละเอียดมาก ซึ่งผู้ตรวจต้องตัดสินเรียงความทั้งเรื่องว่า ผู้เขียนได้สื่อความคิดและความหมายในกระบวนการสื่อสารไปยังผู้อ่านตามที่มุ่งหวังได้หรือไม่ ซึ่งมีวิธีนี้มีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา (Content) 30 คะแนน
2. ด้านการเรียบเรียงความคิด (Organization) 20 คะแนน
3. การใช้ถ้อยคำ (Vocabulary) 20 คะแนน
4. ด้านการใช้ไวยากรณ์ (Language use) 25 คะแนน
5. ด้านกลไกการเขียน (Mechanics) 5 คะแนน

แต่ละส่วนมี 4 ระดับ คือ ดีมากถึงดีเยี่ยม ปานกลาง ถึงดี อ่อนถึงใช้ได้ และอ่อนมาก

ฮาโรลด์ แมดแซน (Harold, Madsen. 1983: 120) เสนอแนะเกณฑ์การตรวจที่ใช้วิธีวิเคราะห์โดยมุ่งแยกประเมินองค์ประกอบต่างๆ ของงานเขียนโดยใช้วิธีการหักคะแนน เริ่มด้วยให้ผู้เรียนมีคะแนนอยู่ 100 คะแนน แล้วต้องเสียคะแนนจากข้อบกพร่องของงานเขียนตามสิ่งที่ผู้สอนจะพิจารณาในการตรวจให้คะแนน

ฮีตัน เจ บี (Heaton, J. B. 1990: 108 – 111) ได้เสนอวิธีการตรวจให้คะแนนงานเขียนเรียงความไว้ 3 วิธี

1. วิธีนับความผิดพลาดในการเขียน (The Error-Count Method) โดยการตรวจวิธีนี้ผู้ตรวจจะนับจำนวนความผิดพลาดในงานเขียน แล้วนำมาหักออกจากคะแนนเต็มทั้งหมด แต่การตรวจวิธีนี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยมเพราะเกิดอคติได้ง่าย และสาเหตุสำคัญคือ การตรวจวิธีนี้จะตัดสินด้านความสามารถในการเขียนได้ยาก เพราะถ้าผู้สอน 2 คน เขียนเรียงความเรื่องเดียวกันแต่ใช้สำนวนภาษาคนละระดับ ผู้ที่สำนวนภาษาที่ยากและสลับซับซ้อนกว่า ก็อาจมีข้อผิดพลาดในการเขียนมากกว่า

2. วิธีตรวจนับคะแนนแบบวิเคราะห์ (Analytic Method) การตรวจโดยวิธีนี้ขึ้นกับแผน การตรวจที่ผู้ตรวจหรือคณะผู้ตรวจได้สร้างขึ้น โดยพิจารณาให้คะแนนตามองค์ประกอบในการเขียน 5 ประการ คือ ไวยากรณ์ คำศัพท์ กลไกในการเขียน ความคล่องแคล่วในด้านลีลาและความชัดเจนในการสื่อความหมาย และความสัมพันธ์ของข้อความ ในการให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบโดยทั่วไปอาจพิจารณาให้คะแนนองค์ประกอบละเท่าๆกัน เช่น ให้คะแนนองค์ประกอบละ 5 คะแนนเป็นต้น

3. วิธีที่อาศัยความรู้สึกของผู้ตรวจเป็นเกณฑ์ (Impression Method) วิธีนี้อาจใช้ผู้ตรวจเพียง 1 คน หรือมากกว่า 1 คน แต่โดยทั่วไปวิธีนี้จะใช้ผู้ตรวจ 3 คน หรือ 4 คน ให้คะแนนงานเขียนแต่ละชิ้น แล้วรวมคะแนนที่ได้จาผุ้ตรวจทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งในการตรวจให้คะแนนด้วยวิธีนี้ผู้ตรวจทุกคนจะอ่านงานเขียนอย่างรวดเร็ว แล้วให้คะแนนงานแต่ละชิ้น โดยแต่ละคนจะอ่านงานเขียนจำนวนหนึ่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ (มักจะเป็นเรียงความ 20 เรื่อง ต่อ 1 ชั่วโมง) ถ้าผู้ตรวจพบว่าตัวเองตรวจให้คะแนนได้ช้าลง เช่น ให้คะแนนงานเขียนได้ไม่กี่เรื่อง ต่อ 1 ชั่วโมง ก็ต้องหยุดพักเสียก่อนแล้วค่อยกลับมาตรวจให้คะแนนใหม่ เมื่อรู้สึกว่า ตนเองสามารถให้คะแนนตามอัตราที่กำหนดได้ การให้คะแนน โดยอาศัยความรู้สึกนี้ พบว่า ทำให้ผู้ตรวจเหนื่อยมากกว่าการใช้วิธีที่อาศัยการวิเคราะห์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ผู้ตรวจหยุดพักการตรวจ เมื่อความสนใจเริ่มลดลงหรือเมื่อรู้สึกว่าเกิดความเบื่อหน่ายกับการอ่านเนื้อหาเรียงความแต่ละเรื่อง สิ่งสำคัญก็คือ คะแนนที่อาศัยความรู้สึก จะต้องขึ้นอยู่กับความรู้สึกเพียงอย่างเดียวเท่านั้น การตรวจวิธีนี้พบว่า มีความรวดเร็วกว่าวิธีอื่น ถ้าใช้ผู้ตรวจ 3 หรือ 4 คนตรวจเรียงความด้วยวิธีนี้ผลที่ได้ก็มักจะมีความเชื่อถือได้มากกว่าวิธีการตรวจแบบวิเคราะห์ที่ใช้ผู้ตรวจเพียงคนเดียว แต่ในกรณีที่ผู้ตรวจคนเดียวเท่ากันแล้ว ผลที่ได้จากการตรวจด้วยวิธีนี้เป็นเกณฑ์จะมีความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้น้อยกว่าผลการตรวจด้วยวิธีตรวจแบบวิเคราะห์

การประเมินผลงานเขียนที่กล่าวมาแสดงให้ถึงความสามารถหลากหลายของเกณฑ์ในการนำไปใช้ประเมิน ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์การประเมินผลต่างๆ อย่างชัดเจนเพื่อที่ผู้สอนจะได้สามารถเลือกเกณฑ์ในการประเมินผลงานเขียนเหล่านี้ ไปปะยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเภทของงานเขียนและตัวผู้เขียนเป็นสำคัญ หากผู้สอนสามารถกำหนดเกณฑ์และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมแล้ว ผลที่ได้รับก็คือ ผลงานเขียนจะได้รับการประเมินตามสภาพจริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เขียนให้สามารถสร้างสรรค์งานเขียนที่มีคุณภาพได้ต่อไป

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความในประเทศ

เพ็ญ เลียงจันทร์ (2521: 47 – 51) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ประทีป ศิริบงกช (2530: 75) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยาจำนวน 60 คน โดยใช้การสอนเรียงความแบบปกติกับใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนเขียนเรียงความแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วลี สุมิพันธ์ (2530: 68 – 69) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอนมีความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรรยา ศรีพันธะบุตร (2533: 116) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจคติการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้แลไม่ใช้ชุดฝึกการเขียน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกการเขียนเรียงความกับนักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกการเขียนเรียงความ มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พูนศิริ แก้วเพ็ง (2533) ศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสรรค์ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 25.04 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์อ่อน และความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้น นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าครูผู้สอนใช้วิธีสอนเรียงความโดยให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องตามความสนใจ และนักเรียนเขียนเรื่องจากจินตนาการของนักเรียนเอง ปัญหาสำคัญที่พบคือ นักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

อิงอร อมาตยกุล (2535: 74 – 78) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 จำนวน 251 คนผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ สามารถเขียนเรียงความในด้านการเสนอเนื้อหา สาระ การใช้ภาษา รูปแบบการเขียนและส่วนประกอบการเขียน อยู่ในเกณฑ์ดี ได้คะแนนเฉลี่ย 48.47 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน

วิจิตรา ธุวะคำ (2537) ได้ศึกษาพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความจากเรื่องและภาพของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุจินดา จารุชาด (2540: 66 – 68) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลการสอนกระบวนการคิดแบบผสมผสานที่มีต่อการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับกระบวนการคิดแบบผสมผสาน มีความสามารถทางการคิดสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนที่มีความสามารถทางการคิดสูงจะมีความสามารถทางการเขียนเรียงความสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นงเยาว์ ประโมนะกัง (2546: 93 – 97) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่า วิธีสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จตุพร ชาดง (2547: 95 – 97) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยแผนที่ความคิดวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเนินสง่าวิทยา จำนวน 39 คน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยแผนที่ความคิด วิชาภาษาไทย ผ่านทุกคน นักเรียนกลุ่มเก่งทำคะแนนอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับดี

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความในต่างประเทศ

เฮนนิ่ง (Henning. 1980: 2424 – A) ได้ศึกษาเรื่องการเขียนเรียงและรูปแบบของภาษาที่เป็นทางการ เพื่อศึกษาดูว่าปัจจัยในการเขียนเรียงความมีอยู่ 3 อย่างคือ การเขียน การอ่าน และการใช้ภาษานำมาเขียนโดยให้นักเรียนเขียนเรียงความ จดหมาย และหนังสือพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่าการเขียนเรียงความเป็นโครงสร้างที่ยุ่งยากที่สุดในงานเขียน 3 ประเภท รองลงมาคือ การเขียนจดหมายและการเขียนหนังสือพิมพ์

กรีนเบิร์ก (Greenberg. 1981: 685 – A) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของความแตกต่างในการเขียนเรียงความของนิสิตชั้นปีที่ 1 โดยศึกษาข้อมูลจากการถามประสบการณ์ส่วนตัวของนักเรียนในการพัฒนาการเขียนเรียงความที่มีคุณภาพ ศึกษาประเภทการเขียนที่จัดอยู่ในการเขียนที่มีคุณภาพ การควบคุมประโยคที่ผิดพลาด ตัวสะกดที่เขียนผิด และความยาวของเรียงความโดยการใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเรียงความที่มีคุณภาพดีกับคะแนนเรียงความที่มีคุณภาพต่ำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ และความสามารถในการเขียนภาษาให้เป็นมาตรฐาน และการเขียนในสิ่งที่ผิดพลาดเป็นตัวทำนายการประเมินคุณภาพของครูมากกว่ารูปแบบกาเขียนประโยคที่ซับซ้อนในการเขียนเรียงความ

คิป (Kip. 1981: 211 – A) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพและความสำคัญระหว่างการเขียนเรียงความในห้องเรียนและการเขียนเรียงความนอกห้องเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวอชิงตัน โดยรวบรวมงานเขียนเรียงความ 6 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของงานเขียน ทั้งในห้องเรียนกับนอกห้องเรียนไม่แตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยของคะแนนเรียงความนอกห้องเรียนสูงกว่าเรียงความในห้องเรียน

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ความสนใจเป็นสิ่งที่ช่วยให้ชีวิตเด็กมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน การได้ทำกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจย่อมทำให้เกิดความพอใจ แต่ถ้าถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่สนใจก็จะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงอยู่เสมอ คือ เราสามารถชักนำให้พัฒนาการทางความสนใจของเด็กดำเนินไปในแนวทางที่จะนำความสำเร็จและความสุขมาสู่ตัวเด็กได้ด้วย เพราะความสนใจเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ดังนั้น ถ้าได้รับการส่งเสริมให้ถูกต้องและได้เห็นตัวอย่างที่ดีจากผู้อื่น เราก็สามารถปลูกฝังให้เด็กเกิดความสนใจในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ เราอาจจำกัดความสนใจที่ไม่พึงปรารถนาได้โดยการปลูกฝังความสนใจใหม่ที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นแทนที่ แต่ทั้งนี้จำเป็นต้องรีบกระทำในทันที หากปล่อยไว้เนิ่นนานจนเกิดความเคยชินแล้วก็ย่อมจะแก้ไขได้ยาก

4.1 ความหมายของความสนใจ

นักการศึกษาและนักจิตวิทยากล่าวว่าความสนใจของผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญของการรับรู้ ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ธอร์นไดค์ (Thorndike. 1959: 118) กล่าวถึงความสนใจว่าเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกและความนึกคิดของคนเราในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ดิวอี้ (Dewy. 1965: 66) กล่าวว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกชอบหรือความพอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่ง แนวคิดใดแนวคิดหนึ่งหรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

โฟรชลิช (Froachlich. 1965: 135) กล่าวว่า ความสนใจเป็นแรงผลักดันอย่างหนึ่งที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการใดๆ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ความสนใจในการแสดงความโน้มเอียงของบุคคลที่จะเลือกกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองชอบมากกว่าสิ่งอื่นๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ “การชอบ” นั่นเอง

กู๊ด (Good. 1973: 311) กล่าวว่า ความสนใจไว้ว่าเป็นความรู้สึกชอบของคนเราที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีชั่วขณะหนึ่ง หรืออาจจะมีถาวรต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอยากเห็นของบุคคลนั้น โดยได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

เพจ และ มาแชลล์ (Page; & Marshall. 1977: 181) กล่าวว่า ความสนใจหมายถึงความประสงค์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมบางอย่างเป็นอาการที่จิตใจเพ่งเล็งกับการเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรืออาการสนุกสนานเพลิดเพลินใจจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สุชา จันทน์เอม (2536: 74) กล่าวว่า ความรู้สึกหรือ ทัศนคติ (Attitude) ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ และความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่ และกระทำการจนบรรลุถึงความมุ่งหมายที่มีต่อสิ่งนั้น บ้างก็กล่าวว่า ความสนใจหมายถึง ความสะเทือนใจอันเกิดจากปฏิกิริยาระหว่างสิ่งเร้ากับร่างกาย กล่าวคือ สิ่งเร้ากระตุ้นร่างกายให้เกิดความสะเทือนใจอย่างแรง จนทำให้เกิดความตั้งใจจดจ่อต่อสู้กับสิ่งเร้านั้นสืบไป

วาสนา ณ ลำปาง (2539: 30) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมใดๆ โดยแสดงออกมาในรูปความชอบหรือไม่ชอบ เมื่อเปรียบเทียบกิจกรรมนั้นกับกิจกรรมอื่นๆ และมีความโน้มเอียงที่บุคคลจะเลือกกระทำในสิ่งที่ชอบมากกว่าสิ่งอื่นๆ

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสนใจก็คือการที่บุคคลแสดงความรู้สึกชอบ พอใจ เอาใจใส่ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อยากรู้อยากเห็น อยากแสวงหาคำตอบ และซาบซึ้งรวมทั้งเห็นคุณค่าต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สิ่งเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการเรียนรู้นั่นเอง

4.2 การสร้างความสนใจ

มาสโลว์ (Maslow. 1970: 109) กล่าวว่า การสร้างความสนใจในการเรียน ครูควรคำนึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. พยายามที่จะตอบสนองความต้องการขั้นต่ำ เช่น จัดบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลาย ให้ความสนใจนักเรียน ให้การยอมรับนักเรียนทุกคน จัดกิจกรรมที่ต้องแข่งกับตนเอง ลดการเปรียบเทียบกับผู้อื่น

2. กระตุ้นให้มีการพัฒนาความสามารถ เช่น จัดสภาพการเรียนให้กระตุ้นความพยายามของนักเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ไม่ลงโทษเมื่อทำการบ้านหรือทำข้อสอบไม่ได้

3. จัดประสบการณ์การเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักตั้งความหวังที่ตรงกับความเป็นจริง คาดหวังความสำเร็จและความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางบวก

4. คำนึงถึงผลเสียของการแข่งขัน แม้การแข่งขันจะเป็นสิ่งจำเป็นในปัจจุบัน แต่ในการเรียนไม่ควรให้เกิดการแข่งขันมาก เพราะนักเรียนจะไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าเป็นเช่นนี้ จะมีนักเรียนเพียง 2 – 3 คน เท่านั้น ที่ประสบผลสำเร็จ พยายามให้นักเรียนแข่งขันกับตนเองใช้การแข่งขันเพียงเพื่อความสนุกเท่านั้น มิใช่เพื่อเอาชนะ

5. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนบางคนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ

6. กระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ เพราะรู้สึกอยากเรียนด้วยตนเอง ไม่ใช่จากสิ่งล่อตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนมีความสนใจ ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้

7. กระตุ้นให้เกิดความสนใจ โดยใช้เครื่องล่อใจต่างๆ การเรียนโดยให้นักเรียนมีความสนใจด้วยตนเอง เป็นสิ่งสำคัญและพึงประสงค์ แต่บางครั้งหากครูพบว่าการเรียนน่าเบื่อ มีเพียงบางคนเท่านั้นที่สนใจ ครูต้องหาวิธีกระตุ้นด้วยเครื่องล่อต่างๆ เช่น ใช้แผนภูมิแสดงความก้าวหน้าหรือรางวัล วิธีที่ดีที่สุดคือ ให้นักเรียนเป็นผู้ใช้เครื่องล่อด้วยตนเอง

สุโท เจริญสุข (2526:72) ได้เสนอแนวคิด ดังนี้

1. คำนึงถึงสัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็น โดยนำเรื่องราวสิ่งแปลกใหม่มาเล่าหรือแสดงให้นักเรียนดู

2. ทำบทเรียนให้สนุกโดยใช้อุปกรณ์การสอน หรือเทคนิคหลายๆรูปแบบ

3. ทำบทเรียนให้ชัดเจนเข้าใจง่าย หรือเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม

4. ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงวามคิดเห็นหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนอยู่เสมอด้วยการใช้คำถาม ใช้กิจกรรม หรืออุปกรณ์ต่างๆ เข้ามาช่วยสอน

5. จัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนให้น่าสนใจ เช่น จัดนิทรรศการ การอภิปราย จัดชุมนุม จัดการแสดงหนังสือ ฯลฯ

6. มีการเสริมแรง

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528: 234) ได้เสนอแนะวิธีสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ดังนี้คือ

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียนส่วนใหญ่ เพื่อจะได้บทเรียน สภาพห้องเรียนและสื่อการเรียนต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของเขา

2. สำรวจพื้นฐานทางด้านความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้ตรงกับความถนัดนั้นๆ

3. จัดสภาพการเรียนให้น่าสนใจ มีการตั้งคำถามยั่วยุและท้าทายความสามารถของผู้เรียน พยายามให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มากที่สุด เช่น การแสดงความคิดเห็น

การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ตลอดจนการพยายามสร้างให้เกิดสิ่งตื่นตาตื่นใจ สิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ และนำสิ่งที่ทันสมัยในยุคนั้นมากล่าวถึงด้วย

4. การให้การเสริมแรง โดยพยายามให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน หรือการทำงานนั้นๆ บ้างโดยเลือกให้ตรงกับความถนัด และความสามารถของเขา จะทำให้เขาสนใจสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำ

5. ชี้ทาง หรือให้ทราบความก้าวหน้าในการทำงานทุกระยะของผู้เรียน ทำให้เขามีความสนใจ ที่จะทำงานนั้นๆ ต่อไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความสนใจเป็นองค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ได้ โดยครูสร้างความสนใจใจลักษณะที่ให้นักเรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่ในสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดนานๆ แล้วจะทำให้เกิดความตั้งใจ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ต่อบทเรียนนั้นๆได้เป็นอย่างดี

4.3 การวัดความสนใจ

การที่จะวัดความสนใจให้ได้ผลถูกต้องที่สุดนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะความสนใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไป และขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์เดิม พัฒนาการทางร่างกาย สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และสังคม การศึกษา อาชีพ ฯลฯ ตามที่มีผู้เสนอแนะว่า เราจะวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้หลายวิธีด้วยกัน ตามความคิดเห็นของ เจเกอร์ และ โฟรชลิช (Jagerd; & Frochlich. 1947: 12 – 14) ได้เสนอวิธีการวัดความสนใจไว้ ดังนี้

1. สังเกตความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. พิจารณาความสนใจต่างๆ ที่แต่ละบุคคลแสดงออก
3. ศึกษากิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลนั้นควรกระทำ
4. ใช้แบบสำรวจความสนใจ

เฮอร์ลอค (Herlock. 1965: 260 – 261) กล่าวว่า เราสามารถวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้ 3 วิธี คือ

1. ใช้การสังเกต
2. ใช้การสัมภาษณ์
3. ใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ

ซุปเปอร์ (Super. 1659: 218 – 219) กล่าวว่า ความสนใจของบุคคลสามารถศึกษาได้จากวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. ความสนใจจากการแสดงความรู้สึก (Express Interests) เป็นวิธีการศึกษาจากคำพูด หรือถ้อยคำของบุคคลเกี่ยวกับความสนใจ

2. ความสนใจจากการแสดงออก (Manifest Interests) เป็นวิธีการศึกษาจากพฤติกรรมแสดงออกที่สังเกตได้

3. ความสนใจจากการทดสอบ (Test Interests) เป็นวิธีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนจากวิชาที่บุคคลนั้นสนใจ

4. ความสนใจจากการสำรวจ (Inventoried Interest) เป็นวิธีการศึกษาโดยใช้แบบสำรวจด้วยการให้บุคคลแสดงความรู้สึกชอบและไม่ชอบ

โพเวลล์ (Powell. 1963: 337 – 338) วัดความสนใจด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. แบบวัดความสนใจ (Interest Inventories) แบบวัดความสนใจประกอบด้วยข้อความชุดหนึ่งสำหรับ ให้แต่ละบุคคลแสดงความชอบและไม่ชอบต่อข้อความต่างๆ เหล่านั้นให้

2. ใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaires) โดยให้ผู้ตอบมีอิสระที่จะตอบคำถามต่างได้ตามความรู้สึกแท้จริงของตน

3. การสัมภาษณ์ (Interviews) ซึ่งผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์

เดวิส (Davis. 1964: 160 – 161) ได้เสนอวิธีวัดความสนใจไว้ ดังนี้

1. ค้นหาสิ่งที่แต่ละบุคคลชอบทำในระยะปีที่ผ่านมา ถ้าเขายอมสละเวลาว่างที่มีอยู่เพื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะก็แสดงว่า เขาสนใจสิ่งนั้น

2. ค้นหาวิธีว่า แต่บุคคลมีความรู้เรื่องนั้นๆ มากน้อยเพียงใด ถ้าเขามีความรู้เรื่องนั้นมากก็แสดงว่า เขาสนใจเรื่องนั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักความจริงที่ว่า คนเราย่อมจำแต่สิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าสิ่งที่ตนไม่สนใจ

3. ให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความที่กำหนดให้

กมล สุดประเสริฐ (2516: 152) ได้กล่าวถึงวิธีวัดความสนใจ โดยใช้สเกล โดยกำหนดเนื้อหาว่า จะวัดความสนใจด้านใด และเขียนคำถามหรือข้อความตามเนื้อหานั้นๆ โดยมีตัวเลือกเป็น 5 ระดับ คือ ชอบมากที่สุด ชอบมาก เฉยๆ ไม่ชอบ ไม่ชอบเลย กล่าวโดยสรุป การวัดความสนใจอาจใช้วิธีต่างๆ ดังนี้

1. แบบสำรวจความสนใจ
2. แบบสอบถามปลายเปิด
3. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า
4. การสัมภาษณ์
5. การสังเกต

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความสนใจของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ด้านสติปัญญา อายุ เพศ ความถนัดตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน เพื่อนและชุมชน จึงสามารถวัดได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับสถานการณ์และการนำไปใช้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอนให้มากที่สุด สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถามวัดความสนใจในการอสนเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ชยันต์ เพชรศรีจันทร์ (2533: 9) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่าน

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จาการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้สื่อภาพเหมือนกับหนังสือการ์ตูน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนมีความสนใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยสื่อหนังสือที่ใช้ภาพเหมือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ปริยฉัตร พรหมศรี (2535: 108) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีตามรูปแบบของเอริกา (Erica Model) และจากการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมป์ อำเภอ คำเขื่อนแก้ว จังหวัด ยโสธร ปีการศึกษา 2535 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธรเอริกา ลากการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

น้ำเพชร จำปาทอง (2537: 89) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการอ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดมีคามสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เรวัตร กีฏวิทยา (2537: 80) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญ สำโรงอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2537 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิธีสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพา พานิชาชีวกุล (2538: 64) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชดา ชำครุฑ (2540: 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ความสามารถด้านการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ 1 เขตพระนคร กรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2539 ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานการวิจัยที่ได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การที่บุคคล จะมีความสนใจในวิชาภาษาไทย ได้ดีเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสื่อ หรือวิธีการสอนที่น่าสนใจ ตลอดจนการนำเอานวัตกรรมทางการสอนเข้ามาใช้ จึงจะสามารถ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการที่จะเรียนวิชานั้นๆ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะค้นคว้า และติดตาม คิดหาวิธีการสอน และพัฒนาสื่อการสอนให้น่าสนใจ และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในรายวิชา รวมถึงวัยของผู้เรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อที่เด็กจะได้รับประสบการณ์ที่ดีทางการศึกษาแล้วนำทักษะและประสบการณ์ต่างๆ เหล่านี้ออกไปใช้ในอนาคต

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีมี่ 2 โรงเรียนนาหลวง เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด 236 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานครภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จำนวน 45 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ได้รับการสอนตามคู่มือครู จำนวน 45 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3
2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู สำหรับกลุ่มควบคุม
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ
4. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3

ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยดำเนินตามขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2553 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนนาหลวง เกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

1.2 ศึกษาและคัดเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลองสอนโดยนำมาจากหนังสือแบบเรียน วารสาร นิตยสาร ซึ่งเป็นเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ และอิงทฤษฎีอรรถฐานเป็นเกณฑ์ในการเลือก ได้เนื้อหาตามอรรถลักษณะทางภาษา 3 คือ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ การรายงาน และเรื่องแสดงความคิดเห็น

1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จากหนังสือการพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 3 (เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. 2536) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 ตามหลักของเสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ปฐมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการเดา สรุป หรือลำดับความ เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ สรุปความหมายและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้โดยการหาความหมายจากบริบท ทำแผนภูมิสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน พิจารณา และวิเคราะห์การลำดับความของเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์อรรถลักษณะของเรื่องที่อ่าน และอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำศัพท์หรือสำนวนภาษาที่เข้าใจยากหรือไม่เคยพบด้วยการทำงานกลุ่มแล้วอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือการวางแผนการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเขียนตามแนวคิดที่ได้จากการอ่าน อย่างมีระบบ โดยการบันทึกเพื่อลำดับความลงในแผนการเขียน

ขั้นที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมาย หรือแผนการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมข้อมูลโดยย่อจากเรื่องที่อ่านได้ พร้อมทั้งลำดับข้อมูลนั้น เพื่อเตรียมเขียนเรื่องต่อไป โดยให้ผู้เรียนร่วมกันบันทึกย่อสาระของเรื่องที่อ่านลงในแผนการเขียน

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั่นในขั้นร่าง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่างอย่างมีระบบ โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมพลังสมอง เพื่อกำหนดจุดประสงค์ของเนื้อความที่เขียน และกำหนดกลุ่มผู้อ่านแล้วเขียนสาระต่างๆ จากขั้นที่ 3 เข้าเป็นข้อความต่อเนื่องกัน โดยมีครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษาแนะนำและคอยให้ความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทบทวนเรื่องที่เขียนและสามารถตรวจสอบแก้ไขข้อผิดหรือบกพรองด้วยตนเอง โดยผู้เรียนร่วมกันทบทวนเรื่องที่เขียนขึ้นในขั้นที่ 4 ภายในกลุ่ม แล้วปรับปรุงและเขียนเรื่องใหม่ ต่อจากนั้น จึงขัดเกลาเรื่องโดยมีครู

ผู้สอนเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำหรืออธิบายเพิ่มเติมเมื่อผู้เรียนมีปัญหา

ขั้นที่ 6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ประสบการณ์จากการอ่านและการเขียนที่มีระบบ พร้อมทั้งได้ฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเพิ่มเติมโดยผู้เรียนคัดลอกเรื่องที่เขียนใหม่ในขั้นสุดท้าย แล้วให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านการเขียนและการใช้ภาษาเพิ่มเติม

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย 3 คน ตรวจความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและความเป็นปรนัย แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองสอนกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 20 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ค่าเท่ากับ 81.33/84.00

2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู สำหรับกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อใช้สอนกลุ่มควบคุม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2553 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนนาหลวง เกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

2.2 กำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการสอน ซึ่งเป็นเนื้อหาเดียวกันกับที่ใช้ในกลุ่มทดลอง

2.3 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ วิธีการสร้างแผนการสอนโดยยึดแนวการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทย 3 ท่าน ตรวจพิจารณาเรื่องความชัดเจน ความเหมาะสมของเนื้อหา ลำดับขั้นตอนการสอน ความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองสอนกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 20 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ค่าเท่ากับ 81.67/82.50

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ และเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความ

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความเป็นแบบอัตนัย โดยกำหนดให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์ตามหัวข้อกำหนดให้ มีความยาวไม่ต่ำกว่า 20 บรรทัด ใช้เลา 50 นาที

3.3 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในคำสั่ง การกำหนดความยาวของเรื่องและเวลา และเกณฑ์การตรวจให้คะแนน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

3.4 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดสอบกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนโดยใช้ผู้ตรวจ 2 คน โดยใช้เกณฑ์การตรวจที่ปรับมาจาก สุนันท์ ศลโกสุม (2526: ภาคผนวก) และ ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2518: 10 – 12) ซึ่งจะพิจารณาจากองค์ประกอบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การเสนอเนื้อหาสาระ

ส่วนที่ 2 การใช้สำนวนภาษา

ส่วนที่ 3 รูปแบบการเขียน

ส่วนที่ 4 การลำดับความ

ส่วนที่ 5 เอกภาพของเรื่อง

3.3 นำผลจากการตรวจ แบบทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 2 คน โดยคำนวณจากสูตรสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 144 – 145) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85

การสร้างเกณฑ์การประเมินผลงานเขียนเรียงความ

การสร้างเกณฑ์การประเมินผลงานเขียนเรียงความ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักการเขียนเรียงความที่ดี และเกณฑ์การประเมินผลงานเขียนเรียงความ เพื่อนำมาสร้างเป็นเกณฑ์การประเมินผลในครั้งนี้
2. สร้างเกณฑ์การประเมินผลงานเขียนเรียงความ โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

2.1การเสนอเนื้อหาสาระ หมายถึง การเขียนเนื้อหาได้ครอบคลุม และตรงกับจุดประสงค์ของชื่อเรื่อง

2.2 การใช้ถ้อยคำสำนวน หมายถึง การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย

2.3 รูปแบบการเขียน หมายถึง รูปแบบการเขียนถูกต้องตามลักษณะของการเขียนเรียงความ

2.4 การลำดับความ หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาในการเขียนต่อเนื่อง ไม่สับสน มีความสัมพันธ์กันโดยตลอดทั้งการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง

2.5 เอกภาพของเรื่อง

วิธีตรวจงานเขียนเรียงความ

1. ผู้ตรวจอ่านผลงานของนักเรียนทุกคน โดยพิจารณาทีละด้าน คือ การเสนอเนื้อหาสาระ การใช้สำนวนภาษา รูปแบบการเขียน การลำดับความ เอกภาพของเรื่อง

2. พิจารณาให้คะแนนแต่ละส่วน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน แบ่งเป็น

2.1 การเสนอเนื้อหาสาระ หมายถึง การเขียนเนื้อหาได้ครอบคลุมและตรงกับจุดประสงค์ของชื่อเรื่อง

- เขียนเนื้อหาได้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2 คะแนน
- เขียนเนื้อหาสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นบางตอน แต่อีกบางตอน
- เขียนออกนอกเรื่องหรือนอกประเด็น 1 คะแนน
- เขียนเนื้อหาไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง 0 คะแนน

2.2 การใช้ถ้อยคำสำนวน หมายถึง การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย

- ใช้ถ้อยคำสำนวนถูกต้อง เหมาะสม สื่อความได้ตรงประเด็น 2 คะแนน
- ใช้ถ้อยคำไม่ถูกบางครั้ง แต่ยังสื่อความได้ 1 คะแนน
- ใช้ถ้อยคำผิดบ่อยจนเกิดความกำกวม สื่อความได้น้อย 0 คะแนน

2.3 รูปแบบการเขียน หมายถึง รูปแบบการเขียนถูกต้องตามลักษณะของการเขียนเรียงความ

- รูปแบบการเขียนเรียงความถูกต้อง มีคำนำ เนื้อหา และสรุปครบ ทุกองค์ประกอบ 2 คะแนน
- รูปแบบการเขียนเรียงความไม่ครบ ขาดคำนำ หรือ สรุป 1 องค์ประกอบ 1 คะแนน
- รูปแบบการเขียนเรียงความไม่ครบ ขาดคำนำ และสรุป 0 คะแนน

2.4 การลำดับความ หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาในการเขียนต่อเนื่อง ไม่สับสน มีความสัมพันธ์กันโดยตลอด ทั้งการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง

- ลำดับความต่อเนื่องสัมพันธ์กันตั้งแต่การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง 2 คะแนน
- ลำดับความสับสน หรือวกวนในบางตอน 1 คะแนน
- ลำดับความสับสนวกวนตลอดทั้งเรื่อง ทำให้เข้าใจเนื้อหาผิด0 คะแนน

2.5 เอกภาพของเรื่อง

- เนื้อเรื่องอยู่ในหัวข้อที่กำหนดและมีใจความสำคัญเพียงอย่างเดียว 2 คะแนน
- เนื้อเรื่องบางส่วนอยู่นอกเหนือจากหัวข้อที่กำหนด และมีใจความสำคัญมากกว่า 1 อย่าง 1 คะแนน

- เนื้อเรื่องขาดความเป็นเอกภาพ ผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญได้เลย 0 คะแนน

4. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างตามขั้นตอนของ ลิเคอร์ท (Likert) โดยมีลำดับการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ตามวิธีของลิเคอร์ท จากหนังสือวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 107 – 108)

4.2 สร้างข้อความที่แสดงลักษณะของความสนใจ ในการเรียนภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ที่มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้ คือ

กรณีที่ 1 ในข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive) ให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

กรณีที่ 2 ในข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative) ให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
มาก	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ในชั่วโมงภาษาไทยข้าพเจ้าเรียนอย่างมีความสุข					
00	เมื่อขาดเรียนวิชาภาษาไทยข้าพเจ้าจะศึกษาการทำบทเรียนด้วยตนเองและสอบถามเนื้อหาที่ไม่เข้าใจจากผู้สอน					
000	ข้าพเจ้าจะพยายามแก้ไขแบบฝึกหัดภาษาไทยที่ทำผิดให้ถูกต้อง					

4.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม ความถูกต้อง และตรวจแก้ไขสำนวนภาษาให้ชัดเจนขึ้น แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าดรรชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไปไว้ จำนวน 30 ข้อ

4.4 นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยที่ได้ตรวจ และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4.5 นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย มาตรวจให้คะแนน แล้วนำผลมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีแจกแจงแบบที (t-distribution) โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ได้ค่า t อำนาจจำแนก แล้วเลือกข้อที่มีค่า ระหว่าง 2.70 – 7.81 จำนวน 20 ข้อ

4.6 นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ที่คัดเลือกไว้ 20 ข้อ มาหาความเชื่อมั่นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และไม่ใช่กลุ่มเดิม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2539: 171 – 172) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งได้ ดังนี้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experiment Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองชนิด Randomized Control Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 249) ซึ่งมีลักษณะการทดลอง ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E_R	T_1	X_1	T_2
C_R	T_1	X_2	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

T_1 แทน การสอบก่อนที่จะจัดกระทำการทดลอง

T_2 แทน การสอบหลังจากที่จัดกระทำการทดลอง

X_1 แทน การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3

X_2 แทน การสอนตามคู่มือครู

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยให้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มจากประชากร 4 ห้องเรียน สุ่มมา 2 ห้องเรียน จากนั้นสุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และเป็น กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน

2. ทำการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ และแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. โดยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา2554 ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ รวม 18 คาบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้เนื้อหาเดียวกันและระยะเวลาเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม

4. ทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ และแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

5. ตรวจแบบทดสอบและแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และความแปรปรวนของแต่ละกลุ่ม

2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test Independent Samples

3. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test Independent Samples

4. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t – test for Dependent Samples

5. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t – test for Dependent Samples

6. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples

7. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) โดยคำนวณจากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 137)

สูตร $\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน จากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 142)

$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตรของ โรวิเนลลี และ แฮมเบลตัน (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2549: 106)

$IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1

$\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 144 – 145)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\left[N\sum X^2\right]\left[N\sum Y^2 - \left(\sum Y\right)^2\right]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนของผู้ตรวจคนที่ 1

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนของผู้ตรวจคนที่ 2

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนของX แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

2.3 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสนใจในการเรียนภาษาไทย โดยใช้สูตร t – distribution (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 131 – 132)

$$t = \frac{\overline{X}_H - \overline{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

$\overline{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\overline{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามแบบของ ครอนบัค (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2539: 171 – 172)

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2.5 หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์โดยใช้สูตร E1/E2 ดังนี้ (สุธรรม สอนเถื่อน. 2548: 13)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} x100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ

Σx แทน คะแนนรวมที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

A แทน คะแนนเต็มของกิจกรรมระหว่างเรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} x100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ

$\sum F$ แทน คะแนนรวมที่ได้จากการทำกิจกรรมหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

B แทน คะแนนเต็มของกิจกรรมหลังเรียน

3. หาค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1, 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t – test for independent Samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 165) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$t = \frac{\overline{X_1} - \overline{X_2}}{\sqrt{\left\{\frac{(n_1-1)S_1^{\,2} + (n_2-1)S_2^{\,2}}{n_1+n_2-2}\right\}\left\{\frac{1}{n_1}+\frac{1}{n_2}\right\}}}$$

$$; df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ $\overline{X_1}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\overline{X_2}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

$S_1^{\,2}$ แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$S_2^{\,2}$ แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาแจกแจงแบบที

3.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2, 3, 5, 6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองภายในกลุ่มเดียวกัน คำนวณจากสูตร t – test Dependent (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2536: 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - \left(\sum D\right)^2}{n-1}}} \quad ; df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที

D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

$\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนและหลังการเรียน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนและหลังการเรียน

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
$\overline{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
$\overline{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ ยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงแบบที (t – distribution)
กลุ่มทดลอง	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3
กลุ่มควบคุม	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
3. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
4. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
5. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
6. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t – test for Independent Samples

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\overline{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	45	14.84	4.53	3.976**
กลุ่มควบคุม	45	13.11	4.00	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples

การทดสอบ	n	$\overline{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	45	11.98	4.54	129	651	7.607**
หลังการทดลอง	45	14.84	8.18			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนเรียนกับหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples

การทดสอบ	n	$\overline{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	45	11.00	7.45	95	361	7.416**
หลังการทดลอง	45	13.11	4.00			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

4. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Independent Samples

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\overline{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	45	75.28	85.38	2.623**
กลุ่มควบคุม	45	69.66	117.51	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

5. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples

การทดสอบ	n	$\overline{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	45	66.51	126.78	395	156025	22.559**
หลังการทดลอง	45	75.28	85.38			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

6. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Samples

การทดสอบ	n	$\overline{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	45	66.40	125.89	147	841	7.653**
หลังการทดลอง	45	69.66	117.51			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

บทที่ 5
สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสรุปผลได้ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนและหลังการเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
5. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนและหลังการเรียน
6. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสนใจในการเรียนภาษาไทย ก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกัน

6. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 236 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานครภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลอง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดหลักขั้นตอนการสอนของ รศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู สำหรับกลุ่มควบคุม เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ เป็นแบบทดสอบการเขียนเรียงความ 1 เรื่อง โดยวัดความสามารถของนักเรียนในด้านการเสนอเนื้อหาสาระ การใช้ถ้อยคำสำนวน รูปแบบการเขียนเรียงความ การลำดับความและเอกภาพของเนื้อหา โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ใช้เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความที่ปรับมาจาก สุนันท์ ศลโกสุม แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของการตรวจให้คะแนน จากสูตรสัมประสิทธิ์ความสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ได้เท่ากับ 0.57

4. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนของ ลิเคอร์ท (Likert) โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วนำไปหาคุณภาพโดยการหาค่า (t) ได้จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับนักเรียน 40 คน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โดยดำเนินการทดลองด้วยตนเองทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสอนกลุ่มละ 18 คาบๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์

ใช้เนื้อหาเดี่ยวกันทั้งสองกลุ่มโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสอน ดังนี้

3.1 ปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงวิธีการเรียน บทบาทของนักเรียน เป้าหมาย หรือ จุดมุ่งหมายในการเรียนรู้และวิธีวัดผลประเมินการเรียน

3.2 ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

3.3 ดำเนินการทดลองโดยการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลองที่ได้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู

3.4 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) กับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง

3.5 ตรวจแบบทดสอบและแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนนและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม
2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t – test for Independent Samples
3. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t – test for Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสนใจในการเรียนภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามลำดับของสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความแตกต่างกัน

จากการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มพบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แสดงให้เห็นว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนการเขียนที่มีระบบประกอบไปด้วยกระบวนการในการเขียนที่เป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ เหล่านี้ จะส่งผลให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับรูปแบบของภาษามากขึ้น โดยที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง กระบวนการฝึกเขียนเหล่านั้น ได้แก่ การศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนการเขียน การบันทึกย่อสาระของเรื่อง สังเคราะห์เรื่องและฝึกเขียนในขั้นร่าง การทบทวนตรวจสอบ ขัดเกลาและแก้ไขงานเขียน ซึ่งเป็นการฝึกให้นักเรียนคิดอย่างมีระบบ แบบแผน มีแนวทางการสื่อความหมายในสาระสำคัญของเรื่องที่เขียนไปสู่ผู้อ่านได้อย่างเข้าใจตรงกันทั้งผู้อ่านและผู้เขียน นักเรียนจึงได้รับรู้และฝึกฝนวิธีการเขียนที่ถูกต้อง จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง แสดงให้เห็นว่าการสอนหลังการทดลองนักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนการเขียนที่มีระบบประกอบไปด้วยกระบวนการ

ในการเขียนที่เป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับรูปแบบของภาษามากขึ้น โดยที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง กระบวนการฝึกเขียนเหล่านั้นได้แก่ การศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนการเขียน การบันทึกย่อสาระของเรื่อง สังเคราะห์เรื่องและฝึกเขียนในขั้นร่าง การทบทวนตรวจสอบ ขัดเกลาและแก้ไขงานเขียน ซึ่งเป็นการฝึกให้นักเรียนคิดอย่างมีระบบ แบบแผน มีแนวทางการสื่อความหมายในสาระสำคัญของเรื่องที่เขียนไปสู่ผู้อ่านได้อย่างเข้าใจตรงกันทั้งผู้อ่านและผู้เขียน นักเรียนจึงได้รับรู้และฝึกฝนวิธีการเขียนที่ถูกต้อง จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง แสดงให้เห็นว่าการสอนหลังการทดลอง นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผลการสอนตามคู่มือครู มีลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูกำหนด จนนักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้ตามความสามารถของนักเรียนเอง โดยมีครูคอยแนะนำและติดตามกระบวนการทำงานของนักเรียน จึงทำให้นักเรียน มีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มพบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แสดงให้เห็นว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่าคู่มือครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทุกขั้นตอนด้วยตนเองทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา การจัดกิจกรรมและบรรยากาศในห้องเรียนเอื้อให้นักเรียนแต่ละคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการช่วยเหลือกันและกันในกลุ่ม ทำให้นักเรียนสนุกและเกิดความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเรียนภาษาไทย สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสนใจในการเรียนภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา การจัดกิจกรรมและบรรยากาศในห้องเรียนเอื้อให้นักเรียนแต่ละคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการช่วยเหลือกันและกันในกลุ่ม ทำให้นักเรียนสนุกและเกิดความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเรียนภาษาไทยหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง

6. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนตามคู่มือครูเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีลำดับขั้นตอนที่ทำนักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสนใจในการเรียน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ได้แสดงความคิดเห็น ได้ร่วมงานกับผู้อื่น เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู ทำให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างไม่เคร่งเครียด นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเรียนภาษาไทยหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้

ควรใช้เวลาทำการสอน 2 คาบติดกันหรือมากกว่านั้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ได้คิดและได้แสดงออก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการดำเนินการวิจัยความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางการเขียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ ชาติมนตรี. (2533). *การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบสอน แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและวิธีสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

กรรณิการ์ พวงเกษม. (2524). *การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนากรทางสร้างสรรค์ในระดับ ประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กองเทพ เคลือบพณิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

โกวิท ประวาลพฤกษ์; และ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2527). *การประเมินในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. วัฒนาพานิช.

ขวัญตา จริยสถิตกุล. (2533). *เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอน แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและวิธีสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เจือ สตะเวทิน. (2516). *ตำรับเรียงความ*. กรุงเทพฯ: สุทธิสารการพิมพ์.

ชัยนันท์ นันทพันธ์. (2534). *ศิลปะการเขียนเรียงความและรวมเรียงความรางวัลพระราชทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ประกายพรึก.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2540). *การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมธิทิปส์.

ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2543). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นลินี บพิตรสุวรรณ. (2537). *การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนและแรงจูงใจในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

น้ำเพชร จำปาทอง. (2537). *การศึกษาความเข้าใจในกาอ่าน ความสามารถในการเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่านตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บันลือ พฤกษะวัน. (2533). *พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ประทีป ศิริบงกช. (2530). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เรียงความแบบปกติกับใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประเทิน มหาขันธ์. (2519). *หลักการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (2518). *การเขียนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ปริยฉัตร พรหมศรี. (2535). *การเปรียบเทียบความเข้าใจใจการอ่าน ความสามารถทางการเขียน และความเข้าใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการตามรูปแบบของเอริกา (Erica Model) และวิธีสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรธิพา พานิชาชีวะกุล. (2538). *การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรพิมล ประสงค์พร. (2535). *การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 ซึ่งใช้และไม่ใช้กิจกรรมการทดสอบเชิงปฏิบัติการกับการสอนตามกับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักการทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พันธ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. (2539). *การสอนเขียนเรียงความ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พูนศิริ แก้วเพ็ง. (2533). *การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

รัชดา ขำครุฑ. (2540). *การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์เขตพระนคร ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

รัชนี ศรีไพวรรณ. (2520). *การสอนเรียงความ*. กรุงเทพฯ: ประชากรศึกษา.

เรวัตร กีฏวิทยา. (2537*). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2536). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

วรรณี โสมประยูร. (2524). *การเขียนแบบสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วลี สุมิพันธ์. (2530). *การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นสอน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วัฒนะ บุญจับ. (2541). *ศาสตร์แห่งการใช้ภาษา*. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

วิจิตรา ธุวะคำ. (2537). *การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์*. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชา ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2524). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เรียนอักษร.

วิภาวี แป้นเรือง. (2546). *การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สนิท ตั้งทวี. (2529). *การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

----------. (2531). *ศิลปะการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมชัย ศรีนอก. (2551). *ภาษากับการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2531). *วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมพร จารุนัฏ. (2538). *คู่มือการเขียนบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สถาบัน ภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ.

สมพร มันตะสูตร. (2526). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สิทธา พินิจภูวดล; และคณะ. (2541). *การเขียนและการพูด*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุจริต เพียรชอบ. (2538). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

----------. (2540). *ศิลปะการใช้ภาษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

สุนันท์ ศลโกสุม. (2526). รูปแบบการสอนและปัญหาของการสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *รายงานการวิจัยประกอบการศึกษารายวิชาหลักสูตร 773*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. (2531). *โครงการนำร่องการพัฒนาการอ่านของประเทศไทย : การสอน ภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาภายในจังหวัดสุรินทร์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาภาษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

----------. (2536). *การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม2*. กรุงเทพฯ:ประยูรวงศ์พริ้นติ้ง.

----------. (2547). *การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา : กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการพัฒนาการรู้หนังสือเพื่อปวงชน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโรตารีแห่งประเทศไทย.

----------. (2550). *การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา: กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการพัฒนาการรู้หนังสือเพื่อปวงชน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโรตารีแห่งประเทศไทย.

อัมพร พุยศิริ. (2540). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อิงอร อมาตยกุล. (2535). *การศึกษาความสามารถทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3 rd ed. New York: McGraw Hill Book.

Kip, Hartvigsen M. (1981, November). A Comparative Study of Quality and Synthetic Maturity Between Inclass and Outclass Writing Sample of Freshmen at Washington State University. *Dissertation Abstracts International*. 2111A.

Powell, Marvin. (1963). *The Psychology of Adolescence*. New York: The Boblss Merrill.

Scott, Willam A.; & Wertheimer. (1967). *Introduction to Psychological Research*. 4th ed. New York: John Willy.

Thorndike, Robert L.; & Hagen, Elizabeth. (1959). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*. New York: John Willey.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
- คะแนนความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 8 คะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D	เลขที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D
1	9	13	4	1	10	11	1
2	9	11	2	2	9	11	2
3	13	16	3	3	9	10	1
4	9	14	5	4	11	12	1
5	15	16	1	5	9	13	4
6	11	13	2	6	9	10	1
7	17	17	0	7	9	11	2
8	9	11	2	8	11	13	2
9	8	15	7	9	11	13	2
10	9	14	5	10	7	10	3
11	15	15	0	11	8	11	3
12	17	17	0	12	9	11	2
13	13	17	4	13	9	10	1
14	11	17	6	14	10	11	1
15	9	15	6	15	9	10	1
16	11	14	3	16	9	12	3
17	11	11	0	17	8	13	5
18	13	14	1	18	10	11	1
19	13	15	2	19	11	13	2
20	13	15	2	20	14	14	0
21	13	14	1	21	7	14	7
22	9	15	6	22	16	16	0
23	11	15	4	23	8	13	5
24	15	15	0	24	7	11	4
25	7	14	7	25	15	14	-1
26	9	16	7	26	15	16	1
27	11	13	2	27	9	15	6

ตาราง 8 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D	เลขที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D
28	17	16	-1	28	9	11	2
29	15	15	0	29	15	15	0
30	11	15	4	30	15	15	0
31	13	17	4	31	14	16	2
32	12	17	5	32	10	13	3
33	14	16	2	33	11	13	2
34	15	15	0	34	9	14	5
35	9	11	2	35	9	14	5
36	11	16	5	36	15	14	-1
37	12	14	2	37	13	15	2
38	12	18	6	38	9	15	6
39	14	17	3	39	13	16	3
40	11	13	2	40	16	17	1
41	7	17	10	41	14	14	0
42	8	8	0	42	13	14	1
43	18	18	0	43	15	15	0
44	15	15	0	44	13	16	3
45	15	18	3	45	13	14	1
$\sum X$	539	668	129	$\sum X$	495	590	95
$\overline{X}$	11.98	14.48		$\overline{X}$	11.00	13.11	

ตาราง 9 คะแนนความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D	เลขที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D
1	58	60	2	1	69	70	1
2	93	96	3	2	50	52	2
3	59	62	3	3	53	56	3
4	52	53	1	4	70	74	4
5	71	72	1	5	53	54	1
6	65	66	1	6	65	67	2
7	77	81	4	7	74	77	3
8	74	79	5	8	65	65	0
9	54	56	2	9	65	68	3
10	64	67	3	10	75	76	1
11	66	71	5	11	58	60	2
12	58	59	1	12	50	54	4
13	59	63	4	13	56	63	7
14	60	66	6	14	51	53	2
15	67	73	6	15	45	52	7
16	61	63	2	16	65	67	2
17	61	63	2	17	58	62	4
18	62	65	3	18	88	96	8
19	61	68	7	19	56	62	6
20	53	59	6	20	72	73	1
21	70	72	2	21	70	73	3
22	87	89	2	22	80	83	3
23	73	85	12	23	74	75	1
24	60	64	4	24	57	66	9
25	62	65	3	25	60	61	1
26	80	85	5	26	65	66	1
27	85	87	2	27	58	62	4

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D	เลขที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D
1	58	60	2	1	69	70	1
2	93	96	3	2	50	52	2
28	89	92	3	28	97	97	0
29	73	73	0	29	70	85	15
30	80	81	1	30	60	66	6
31	52	62	10	31	79	85	6
32	71	80	9	32	61	65	4
33	75	78	3	33	52	58	6
34	67	68	1	34	83	87	4
35	68	70	2	35	70	71	1
36	60	63	3	36	73	76	3
37	71	74	3	37	40	53	13
38	76	77	1	38	70	81	11
39	54	65	11	39	73	78	5
40	70	72	2	40	77	79	2
41	88	96	8	41	53	60	7
42	63	66	3	42	68	75	7
43	79	79	0	43	58	61	3
44	69	71	2	44	73	75	2
45	73	76	3	45	52	57	5
$\sum X$	2993	3193		$\sum X$	2988	3135	
$\overline{X}$	66.51	75.28		$\overline{X}$	66.40	69.66	

ภาคผนวก ข

- ตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3
- แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ
- แบบสอบถามความสนใจในการเรียนภาษาไทย

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

วิชาภาษาไทย **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

เรื่อง การเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ **เวลา 6 คาบ**

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและ รายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท 2.1 ม.2/3 เขียนเรียงความ

ท 2.1 ม.2/8 มีมารยาทในการเขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ได้
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้
3. เพื่อให้นักเรียนมีมารยาทในการเขียน รู้จักเลือกใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีตสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นการแสดงออกเพื่อสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในการวางโครงเรื่อง การลำดับตุการณ์และการใช้ภาษาได้ถูกต้องตามเรื่องที่ต้องการเขียน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายของตน

สาระการเรียนรู้

การเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 – 2

นักเรียนแบ่งกลุ่ม 9 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

ขั้นตอนที่ 1 ปฐมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการเดา/สรุป/ลำดับความ

1. หาความหมายจากปริบท

1.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอ่าน เรียงความเรื่อง ลัดฟ้าสู่รอยมังกร

1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน โดยตอบคำถามลงในใบงานที่ 1 โดยตอบคำถามต่อไปนี้

1.3 เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

1.4 ทำไมผู้เขียนจึงเขียนเรื่องนี้

1.5 ผู้เขียนเขียนให้ใครอ่าน

1.6 ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านรู้อะไร

1.7 หรือคาดว่าผู้อ่านต้องทราบหรือมีความรู้เดิมอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้

1.8 นักเรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้

2. เขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง

2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนภูมิ สรุปความสำคัญของเรื่อง ลงในใบงานที่ 2

2.2 ครูสังเกตการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่ม และคอยให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีปัญหา

2.3 พิจารณาและวิเคราะห์การลำดับความจากเรื่องที่อ่าน

2.4 นักเรียนทบทวนเนื้อเรื่อง แล้วช่วยกันพิจารณาการลำดับความของเรื่องว่ามีการเรียงลำดับเนื้อหาสาระของเนื้อความอย่างไรบ้าง ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

2.5 นักเรียนช่วยกันเขียนลำดับความจากเรื่องที่อ่านลงในใบงานที่ 3

2.6 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปพูดเล่าเรื่องแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา โดยใช้แผนภูมิประกอบในการพูด

คาบที่ 3 – 4

ขั้นตอนที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมายการเขียนหรือการวางแผนการเขียน

1. นักเรียนศึกษาแผนภูมิ รูปแบบการเขียน เรื่องที่อ่าน สนทนาซักถาม
2. นักเรียนแต่ละลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษาและร่วมกันวางแผนการเขียนเรื่องขึ้นใหม่ โดยอาศัยแนวคิดจากเรื่องที่อ่านในขั้นตอนที่ 1 แล้วบันทึกความรู้ลงในใบงานที่ 4
4. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน

1. นักเรียนช่วยกันเขียนข้อมูลย่อๆ จากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาอภิปรายเพื่อตกลงข้อมูลร่วมกัน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนบันทึกย่อเรื่อง ตามหัวข้อที่ได้ร่วมกันวางแผนการเขียนไว้

ขั้นตอนที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันถึงจุดประสงค์ของเนื้อความที่จะเขียนว่าต้องการเขียนเพื่ออะไร เขียนให้ใครอ่าน
2. นักเรียนช่วยกันเขียนเรื่องในขั้นร่างตามลำดับเรื่องที่ทำแผนการเขียนไว้ โดยเขียนขยายความข้อมูลจากหัวข้อที่บันทึกย่อไว้ในขั้นตอนที่ 3 ให้ได้ความสมบูรณ์ ชัดเจนลงในใบงานที่ 5

คาบที่ 5 – 6

ขั้นตอนที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบและแก้ไขงานเขียนด้วยตนเอง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเรื่องที่เขียนในขั้นร่างจากขั้นตอนที่ 4 มาอภิปรายร่วมกันถึงความเหมาะสม ตามประเด็นต่อไปนี้
2. ความชัดเจนของการสื่อความหมาย
3. การใช้สำนวนภาษา
4. การลำดับความ ขยายความ
5. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วางไว้
6. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันพิจารณา ปรับปรุง แก้ไขงานเขียนของกลุ่มตนเรียบร้อย
7. ครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา

ขั้นตอนที่ 6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา

1. นักเรียนช่วยกันอ่านเรื่องที่เขียน และช่วยกันปรับปรุงใหม่ให้สมบูรณ์อีกครั้ง
2. นักเรียนคัดลอกเรื่องของตนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ อาจวาดรูปประกอบ ระบายสีตามความพอใจ
3. นักเรียนกลุ่มที่ทำงานเสร็จแล้ว ให้ทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา
4. นักเรียนทุกกลุ่มทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้วแล้ว ให้ส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ซักถาม หรืออาจเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไขเพิ่มเติม

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

1. บทอ่าน เรื่อง ลัดฟ้าสู่รอยมังกร
2. ใบงาน

2.1 ใบงานที่ 1 การหาความหมายจากบริบท

2.2 ใบงานที่ 2 การเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง

2.3 ใบงานที่ 3 การลำดับเรื่องของผู้เขียน

2.4 ใบงานที่ 4 การวางแผนการเขียน

2.5 ใบงานที่ 5 การเขียน

3. ใบความรู้ เรื่องเล่าจากประสบการณ์
4. กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ภาระงาน

เขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. **วิธีการวัดและประเมินผล**

   1.1 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

   1.2 ตรวจใบงาน

   1.3 การเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์

2. **เครื่องมือ**

   2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

   2.2 แบบประเมินผลงานการเขียน

กลุ่มที่ ..... ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ 1

เรื่องการหาความหมายจากบริบท **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1**

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่าน บทอ่าน เรื่อง ลัดฟ้าสู่รอยมังกร แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร .....
.....
.....
.....

2. ทำไมผู้เขียนจึงเขียนเรื่องนี้ .....
.....
.....
.....

3. ผู้เขียนเขียนให้ใครอ่าน .....
.....
.....
.....

4. ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านรู้อะไร .....
.....
.....
.....

5. นักเรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้ .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กลุ่มที่ ..... ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ 2

การเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1**

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่าน บทอ่าน เรื่อง ลัดฟ้าสู่รอยมังกร แล้วเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่องลงในใบงาน

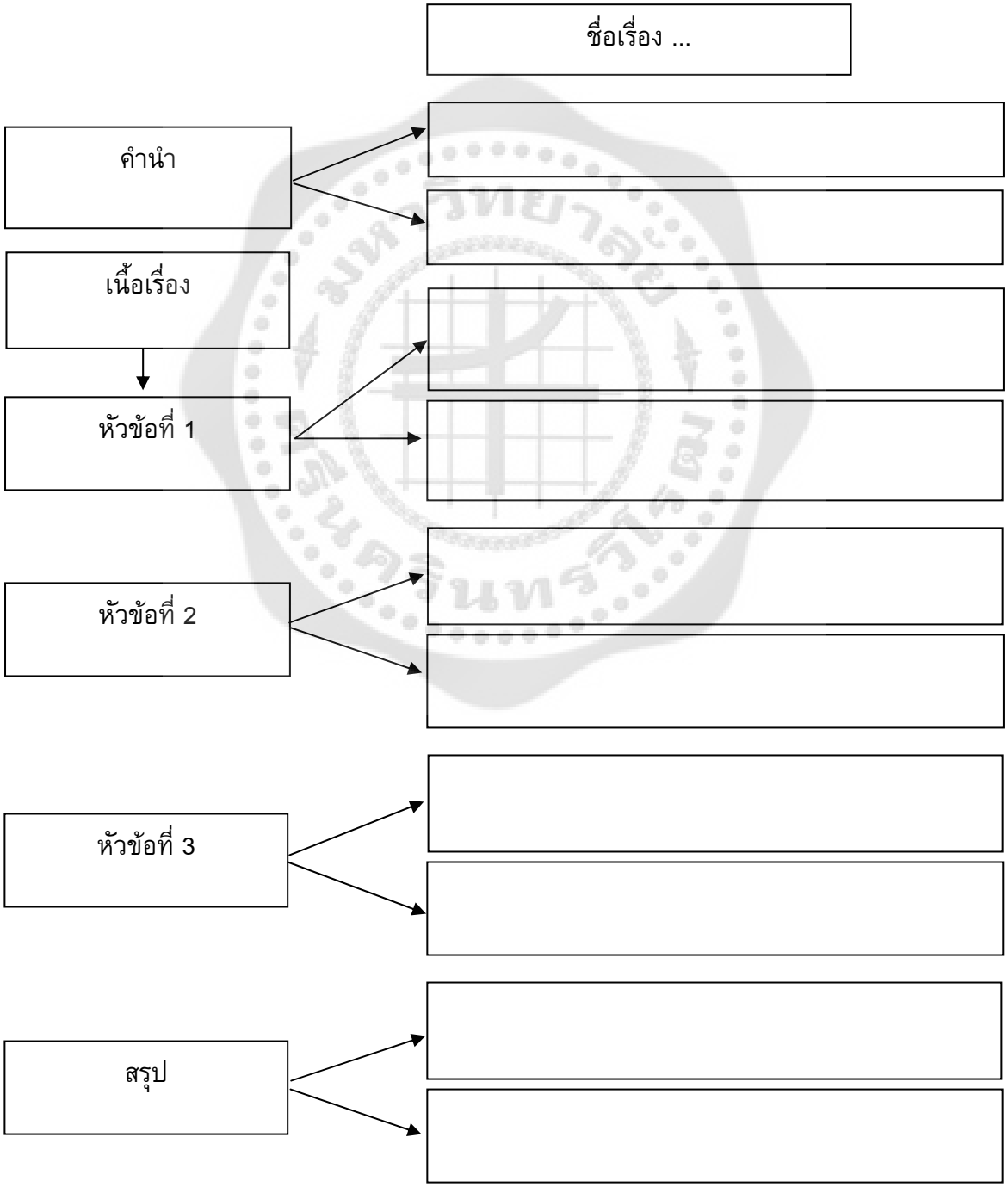

กลุ่มที่ ..... ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ 3

เรื่อง การลำดับเรื่องของผู้เขียน **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1**

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเขียนลำดับเรื่อง ลัดฟ้าสู่รอยมังกร ลงในใบงานนี้

ชื่อเรื่อง

หัวข้อที่ 1: คำนำ

.....

.....

.....

หัวข้อที่ 2: เนื้อเรื่อง ย่อหน้าที่ 1

.....

.....

.....

หัวข้อที่ 3: เนื้อเรื่อง ย่อหน้าที่ 2

.....

.....

.....

หัวข้อที่ 4: เนื้อเรื่อง ย่อหน้าที่ 3

.....

.....

.....

หัวข้อที่ 5: สรุป

.....

.....

.....

กลุ่มที่ ..... ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ 4

เรื่อง การวางแผนการเขียน **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1**

คำชี้แจง: ให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการอ่านที่อ่าน นำมาวางแผนการเขียน ลงในใบงานนี้

การวางแผนการเขียนของนักเรียน

ปริเฉทที่ 1 (คำนำ)

ประเด็นที่ 1 .....

ประเด็นที่ 2 .....

ปริเฉทที่ 2

ความคิดรวบยอดหลัก

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

ปริเฉทที่ 3

ความคิดรวบยอดหลัก

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

ปริเฉทที่ 4

ความคิดรวบยอดหลัก

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

ปริเฉทที่ 5

ความคิดรวบยอดหลัก

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

สรุปความ

ประเด็นที่ 1 .....

ประเด็นที่ 2 .....

กลุ่มที่ ..... ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ 5

เรื่อง การเขียนเรื่อง **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1**

คำชี้แจง: เมื่อนักเรียนวางแผนการเขียนและบันทึกย่อสาระของเรื่องแล้ว ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องลงในใบงานนี้

เรื่อง .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้
เรื่องเล่าจากประสบการณ์

เรื่องเล่าจากประสบการณ์

เป็นเรื่องที่ผู้เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. เริ่มด้วยบทนำ
2. มีลำดับของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
3. มีบทสรุป

ลักษณะของภาษา

1. มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับของเหตุการณ์
2. อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง
3. เป็นเรื่องเล่าซึ่งเป็นเรื่องในอดีต
4. มีคำเชื่อม เพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลังและให้ใจความสำคัญต่อเนื่องกัน เช่น แล้ว ดังนั้น ต่อจากนั้น ก่อนหน้าที่ หลังจาก
5. ตอนท้ายของเรื่องจะบอกคำนิยมหรือความเห็นส่วนตัว

บทอ่าน เรื่อง ลัดฟ้าสู่รอยมังกร

พุทธิมา แดงเลือด

โลกคือดวงมณีแผ้ว โอพาร
ต่างเชื้อชาติตระการ เลิศแล้ว
ท่องเที่ยวลัดฟ้าปาน ไปสู่ ปัญญา
จักพบขุมทรัพย์แก้ว กอบเกื้อชีวา

ข้าพเจ้าได้มีโอกาสบินลัดฟ้ามาเมืองจีน ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์แปลกใหม่ในชีวิต เพราะนอกจากจะได้เห็นถึงความรุ่งเรืองของนครเซี่ยงไฮ้และปักกิ่งแล้ว ยังได้อิ่มเอมใจกับการแสดงศิลปวัฒนธรรมของเมืองหังโจว เครื่องบินของการบินไทยพาข้าพเจ้าออกจากดอนเมืองประมาณตีหนึ่ง ถึงนครเซี่ยงไฮ้ราวหกโมงเช้า ก้าวแรกที่เหยียบย่างข้าพเจ้าได้รับไอเย็นของสายลมหนาว ทำให้รู้สึกสดชื่นกับสัมผัสแรกของแผ่นดินมังกร

ที่นครเซี่ยงไฮ้นั้นมีความสวยงามทันสมัย แบบตะวันตก อีกทั้งผู้คนก็แต่งตัวสวยตามแฟชั่นเหมือนฝรั่งทำให้คิดไปว่าไม่น่าเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบบสังคมนิยม สิ่งที่ทำให้ตื่นตาตื่นใจก็คงจะเป็นรูปทรงของตัวอาคารบ้านเรือนและสำนักงานห้างร้านต่างๆ ที่ตั้งอยู่สองฟากของแม่น้ำ ไว่ทาน เพราะสถาปนิกได้ออกแบบอย่างทันสมัยทั้งรูปทรงและสีสัน ยิ่งในยามค่ำคืนแล้ว นครเซี่ยงไฮ้จะพร่างพรายไปด้วยแสงไฟที่ประดับตามตัวอาคาร ร้านค้าต่างๆ จนทำให้คนที่ได้พบเห็น ยกย่องให้เป็นปารีสแห่งโลกตะวันออก

ส่วนที่เมืองหังโจวนั้น ธรรมชาติได้มอบความงามสุดจะบรรยาย ทั้งขุนเขาขนาดมหึมาที่ขนาบด้วยสายน้ำใสสะอาด และหมอกยามเช้าที่สวยงาม สมกับที่เขาว่า เมืองนี้เป็นสวรรค์บนดิน น้ำในทะเลสาบซีหู ซึ่งมีตำนานรักอันเป็นนิทานพื้นบ้านของชาวจีนเกี่ยวกับนางพญางูขาวที่จำศีลนับพันปี แต่กลับมาตกหลุมรักบัณฑิตหนุ่มจนทำให้นางพญางูขาวถูกจับขัง ไว้ในเจดีย์ทองคำหรือตำนานรักเหลียงซานป๋อกับจู้อิงไถ สองหนุ่มสาวที่ถูกบิดามารดากีดกันจนต้องจบชีวิตรักด้วยความตาย อันเป็นต้นเค้าของนวนิยายรักเรื่อง “ม่านประเพณี” การมาเมืองหังโจวครั้งนี้ นอกจากจะนั่งเรือชมทัศนียภาพของทะเลสาบซีหูแล้ว ข้าพเจ้ายังมีโอกาสไปชมหมู่บ้านจำลองสมัยราชวงศ์ซ่ง รวมทั้งการแสดงโชว์ศิลปวัฒนธรรมสมัยพระนางบูเช็กเทียน ซึ่งเป็นมเหสีของกษัตริย์ถังไท่จง ตลอดเวลา 2 ชั่วโมงนี้ถือว่าคุ้มค่ามากเพราะนอกจากเห็นการแสดงวิวัฒนาการของการสร้างบ้านแปลงเมืองจีนกลายเป็นประเทศจีนแล้วยังได้ชมระบำจีนที่งดงาม ตระการตา รวมทั้งการแสดงประลองพลังและความเข้มแข็งของมวยจีนจากสำนักเส้าหลิน เมื่อดูจบก็ต้องยอมรับว่า ชาวจีนนั้นมีความสามารถในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นศาสตร์หรือศิลป์ ส่วนที่นครปักกิ่งก็สมกับเป็นเมืองหลวงของจีน เพราะมีตึกรามบ้านช่องทั้งผู้คนและรถราที่ผ่านไปมา คึกคัก จนทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนถนนสุขุมวิทหรือย่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ แต่ทว่าที่เมืองจีนนั้นใหญ่กว่าของเราเป็นเท่าตัว คนปักกิ่งจัดว่าทันสมัยพอๆ กับคนเซี่ยงไฮ้ โดยเฉพาะในย่านการค้า คนจีน

รุ่นใหม่พูดภาษาอังกฤษคล่องปรือ ที่นี่ไม่ค่อยเห็นคนชรา ถามเขาก็บอกว่า เขาเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ฝึกหัดทำหน้าที่ต่างๆ ส่วนผู้อาวุโสจะคอยให้คำปรึกษาอยู่ข้างหลังไม่ออกมาแสดงตัว ช่วงนี้เมืองจีนอากาศยังหนาวอยู่ แต่นครปักกิ่งนอกจากจะหนาวแล้ว ลมยังแรงจนแสบจมูก มาทราบภายหลังว่าก่อนวันที่จะเดินทางมาถึงปักกิ่งนั้นมีพายุทะเลทรายที่พัดมาจากทะเลทรายโกบี จึงทำให้อากาศแปรปรวน สำหรับการเดินทางไปมาระหว่างเซี่ยงไฮ้กับปักกิ่งนั้นอาศัยเครื่องบินไชน่าแอร์ไลน์ ซึ่งบริการไม่ค่อยประทับใจนัก เมื่อเทียบกับสายการบินของไทย สมแล้วที่ทั่วโลกยกย่องว่า การบินไทยเยี่ยมมากที่สุด หรือใช้คำว่ายอดเยี่ยมที่สุด ข้าพเจ้าตั้งข้อสังเกตจากการดูผู้คนที่พบปะขณะไปเมืองจีนว่าไม่เห็น 1) ผู้หญิงตั้งครรภ์ (รัฐให้ทุกคนใน 1 ครอบครัว มีลูก 1 คนเท่านั้น) 2) สุนัขและแมวจรจัดตามถนน (ไม่ทราบสาเหตุ) 3) รถจักรยานยนต์ (รัฐกำหนดราคาแพงกว่ารถยนต์) มีแต่รถจักรยานและรถยนต์ ส่วนกำแพงเมืองจีน ซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลกนั้นก็สมกับคำเล่าลือคือ ยิ่งใหญ่และกว้างไกลจนสุดสายตา แต่ด้วยสมรรถภาพและอายุของตัวเองจึงตัดสินใจว่า ขออยู่แค่เชิงกำแพงก็เพียงพอแล้ว

อีกสถานที่หนึ่งที่ต้องขอชื่นชมก็คงจะเป็นพระราชวังต้องห้ามของจักรพรรดิจีนและพระราชวังฤดูร้อนของซูสีไทเฮา ซึ่งงดงามมาก มีนักประวัติศาสตร์บางคนกล่าวโจมตีพระนางซูสีไทเฮาว่า ทรงใช้เงินในท้องพระคลัง มาบำรุงบำเรอความสุขส่วนพระองค์ โดยไม่ใส่พระทัยในกิจการบ้านเมือง แต่หากเรามองในมุมกลับว่า ถ้าพระนางไม่บัญญัติให้สร้างพระราชวังฤดูร้อน หรือเรือหินอ่อนในวันนั้น วันนี้ประเทศจีนก็คงไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่งดงามให้ทุกคนจากทั่วทุกมุมโลกได้มาชื่นชม นอกจากนี้ยังได้ชมสวนสมุนไพรและมหาวิทยาลัยของรัฐบาลที่ทันสมัยและยิ่งใหญ่จนไม่รู้จะบรรยายเป็นคำพูดได้อย่างไร

ช่วงนี้ประเทศจีนกำลังเตรียมตัวต้อนรับกีฬาโอลิมปิก หรือปักกิ่งเกม ซึ่งจัดขึ้นปี ค.ศ. 2008 ทุกสิ่งทุกอย่างที่ปักกิ่งจึงสวยงามไปหมด สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวยามราตรีทั้งที่นครเซี่ยงไฮ้ หังโจว และปักกิ่งก็มีเหมือนกรุงเทพฯ ทุกอย่าง แต่มองไปไม่พบคนจีนเดินเตร็ดเตร่ท่องเที่ยวสักเท่าไร มีแต่ฝรั่งกับคนหน้าตาเอเชียซึ่งดูแล้วไม่ใช่คนจีนแน่นอนเดินกันขวักไขว่ ข้าพเจ้าใช้เวลา 4 วัน ในการมาเที่ยวแดนมังกรถิ่นอารยธรรมของตะวันออกและเอาความประทับใจกลับมาตุภูมิ โดยออกเดินทางจากปักกิ่ง ราวห้าโมงเย็นถึงดอนเมืองประมาณสี่ทุ่มเศษโดยสวัสดิภาพ ส่วนเรื่องชอปปิงนนั้น คนไทยที่ไปเมืองจีนจะพลาดได้อย่างไร เพราะไกด์บอกว่าซื้อเถอะ เพราะถ้าไปเที่ยวยุโรปหรืออเมริกา คนไทยจะไม่ค่อยอยากซื้อเนื่องจากค่าของเงินฝรั่งแพงกว่าเงินไทย แต่มาเมืองจีนของถูกกว่า คุณภาพดี เพราะเป็นแหล่งผลิตมีทั้งสินค้าปลอม แต่เหมือนจริง จึงดูไม่ออก เราคนไทยซื้อกันใหญ่ โดยเฉพาะกระเป๋า รองเท้ายี่ห้อดังๆ นักชอปปิงทั้งหลาย จึงพากันหอบหิ้วมาฝากญาติสนิทมิตรสหายตามประสาคนไทยที่รำรวยน้ำใจ

ในท้ายที่สุดนี้ก็คงจะพูดได้ว่า “ไม่ว่าจะไปที่ไหน ไม่มีแผ่นดินใดสุขใจเท่าบ้านเรา”

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อ ……..…….. นามสกุล ……..……..……..

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเขียนเรียงความ เรื่อง วันอันแสนสุข โดยมีความยาวไม่ต่ำกว่า 20 บรรทัด เวลา 50 นาที

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามวัดความสนใจฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. การตอบแบบสอบถามแต่ละข้อจะไม่มีผลตอการเรียนของนักเรียนแต่ประการใด นักเรียนมีอิสระในการเลือกตอบอย่างเต็มที่ ผลการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยต่อไป

3. วิธีตอบแบบสอบถามวัดความสนใจ แต่ละข้อจะมีช่องว่างให้นักเรียนเลือกตอบ 5 ช่อง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับความสนใจของนักเรียนมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะหยิบหนังสือภาษาไทยมาอ่าน					
2	ข้าพเจ้าเรียนอย่างมีความสุขในชั่วโมงภาษาไทย					
3	ข้าพเจ้ากระตือรือร้น เมื่อถึงเวลาทำงานกลุ่ม					
4	ข้าพเจ้าให้ความเอาใจใส่ในวิชาภาษาไทยเสมอ					
5	ข้าพเจ้าจะรีบยกมือตอบคำถามในชั่วโมงภาษาไทยเมื่อครูขออาสาสมัคร					
6	ข้าพเจ้าสนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนภาษาไทย					
7	ข้าพเจ้าส่งงานทันตามเวลาที่ครูกำหนด					
8	เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำการบ้านภาษาไทย ข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จ					
9	เมื่อขาดเรียนวิชาภาษาไทย ข้าพเจ้าจะศึกษาการทำบทเรียนด้วยตนเองและสอบถามเนื้อหาที่ไม่เข้าใจจากผู้สอน					
10	ข้าพเจ้าจะพยายามแก้ไขแบบฝึกหัดภาษาไทยที่ทำผิดให้ถูกต้อง					
11	ข้าพเจ้าจะทบทวนบทเรียนภาษาไทยที่เรียนมาแล้ว					
12	ข้าพเจ้าอยากเรียนภาษาไทยทุกวัน					
13	ข้าพเจ้ามักจะปรึกษากับเพื่อนในเรื่องที่ไม่เข้าใจในการเรียนภาษาไทย					

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	ข้าพเจ้าพยายามติดตามขอทราบคะแนนวิชาภาษาไทยของตนหลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว					
15	เมื่อครูแนะนำให้ปฏิบัติกิจกรรมภาษาไทย ข้าพเจ้าจะรีบลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน					
16	ทุกครั้งที่ทำแบบฝึกหัดภาษาไทย ข้าพเจ้าทำอย่างเต็มความสามารถ					
17	ข้าพเจ้าอยากทำกิจกรรมภาษาไทยต่อให้เสร็จถึงแม้จะหมดเวลา					
18	ข้าพเจ้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาภาษาไทยนอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน					
19	ข้าพเจ้าอยากให้ถึงเวลาเรียนภาษาไทยเร็วๆ					
20	ข้าพเจ้าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มเพื่อน ขณะปฏิบัติกิจกรรมภาษาไทย					

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ แนะนำ และแก้ไขเครื่องมือทำปริญญานิพนธ์

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้อำนวยการถวัลย์ มหิมา	ผู้อำนวยการ โรงเรียนนาหลวง
อาจารย์นุสรา เสาวภา	อาจารย์ โรงเรียนนาหลวง
อาจารย์ฉันทนา สุวะรักษ์	อาจารย์ โรงเรียนนาหลวง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนุจรีย์ คนอยู่
วันเดือนปีเกิด	24 สิงหาคม 2517
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	147 หมู่ 6 ตำบลบางเมืองใหม่ อำเภอเมือง จังหวัด.สมุทรปราการ 10270
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู รับเงินเดือนอันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
พ.ศ.2539	อักษรศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) จาก มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2548	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การประถมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
พ.ศ. 2554	การศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ